15 Yaşındayız

ANDANTE

Türkiye'nin Müzik Kültürü Dergisi

Efdal Altun'dan bu ay: Futbol spikeri senfoni orkestrası konseri sunarsa!

Şevket Akıncı'dan sıradışı bir albüm: Escher Chronicles

Mendelssohn'un izinde Londra'dan Abbotsford'a doğru bir yolculuk

Tanburi Murat Aydemir yeni albümü Masal'ı anlattı

TÜRKSOY Genel Sekreteri Düsen Kaseinov ile müzikte yerellik-evrensellik problemi ve Kazakistan örneği

Filiz Ali'nin çocuğu AIMA: Yirminci yaşa 1 yıl kaldı

ISSN 1303-7749
9 771303 774011
EKİM 2017
Yıl 14 - Sayı 132
Fiyatı 12 TL

Geleceğin yıldız orkestra şefi adayları arasında bir Türk kızı

Nil Venditti

Sayı 132

İÇİNDEKİLER

Ekim 2017

 www.andante.com.tr info@andante.com.tr facebook.com/andantedergisi twitter.com/andante_dergisi instagram.com/andantedergisi

ANDANTE
Türkiye'nin Müzik Kültürü Dergisi

Sahibi
Bali Müşavirlik Mümessillik Yayıncılık Tic. Ltd. Şti. adına Yasemin Çetin

Genel Yayın Yönetmeni
Serhan Bali
serhanbali@andante.com.tr

Genel Koordinatör
Pınar Ünal

Genel Yayın Yönetmeni Yrd. ve Yazı İşleri Müdürü (Sorumlu)
Melike Bali
melike.bali@andante.com.tr

İdari Direktör
Ahu Ünalp
ahu.unalp@andante.com.tr

Yayın Kurulu
Serhan Bali, Ahu Ünalp, Feyzi Erçin, Onur Aydın

Görsel Sanat Yönetmeni ve Kapak Tasarımı
Faruk Özcan
faruk.ozcan@andante.com.tr

Abonelik ve Eski Sayılar
abone@andante.com.tr

Dağıtım
Dünya Süper Veb Ofset A.Ş.
Tel: (0212) 440 24 24

Renk Ayrımı-Baskı-Cilt
Şan Ofset Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti. Hamidiye Mh. Anadolu Cd. No: 50 Kağıthane İstanbul / Tel: (0212) 289 24 24

Baskı Tarihi
Ekim 2017

Andante Yönetim Merkezi
Akçaağaç Sokak No:1/1 Acıbadem-Üsküdar 34660 İstanbul
Tel: (0216) 325 27 13
(0216) 545 03 86
Faks: (0216) 326 39 20

Ankara Temsilcisi:
Onur Aydın Tel: (0533) 733 17 15

Yayın Türü
Aylık Yaygın Süreli Yayın

Marmara Üniversitesi ev sahipliğinde 1. Uluslararası İstanbul Kodály Eğitim Günleri

Prof. Dr. Sibel Çoban

Marmara Üniversitesi, 9-12 Ekim 2017 tarihleri arasında, büyük Macar besteci ve müzik eğitimcisi Zoltan Kodály'nin çocukların müzik eğitimi için öngördüğü yaklaşımlarının ele alınacağı Uluslararası İstanbul Kodály Eğitim Günleri'ne ev sahipliği yapacak. Macar Konsolosluğu ve Macar Kültür Merkezi'nin katkılarıyla üç gün boyunca yapılacak Eğitim Günleri hakkında, etkinliğin mimarlarından biri olan Prof. Dr. Sibel Çoban'la söyleştik.

Uluslararası İstanbul Kodály Eğitim Günleri'ni hayata geçirme fikri nasıl oluştu?

Ben Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğretim üyesiyim. Bu kurumda müzik öğretmeni adaylarının meslek eğitimleri için çok önemli ve gerekli olduğunu düşündüğüm Müzik Öğretim Yöntemleri dersini veriyorum. Bu dersin içeriği gereği, bugün dünyada çocuk müzik eğitiminde genel geçerliği olan önemli üç müzik pedagogunu (Dalcroze, Kodály ve Orff) genç öğretmen adaylarına tanıtmak ve öğretmek durumundayım. Bu sorumluluk ve görev bilinciyle kendimi de geliştirmek için daha fazla okumaya ve araştırmaya, öğrendiklerimi öğrencilerime aktarmaya başladım. Bu anlayış ve gayret bende daha derinlemesine öğrenme ihtiyacını ve arzusunu doğurdu. Bu çabalarım sırasında Kodály'nin ülkemiz okul ve sınıf müzik eğitimi için birçok açıdan çok uygun ve gerekli olduğunu ve neredeyse hiç bilinmediğini ve uygulanmadığını fark ettim. Macaristan'da, Kecskemet'te bulunan Kodály Enstitüsü'nün müzik pedagojisi ve çalgı öğretimi yaz kurslarına katıldım. Görev yaptığım bölümde aynı zamanda Erasmus Koordinatörlüğü'nü yürütüyorum. Kodály Enstitüsü'yle Erasmus anlaşması da imzalayarak lisansüstü öğrencilerimizi bu enstitüde eğitim almaya yönlendirdim. Bu öğrencilerim şimdi eğitim günlerimizin düzenleme kurulu üyeleri ve aynı zamanda doktora ve yüksek lisans öğrencileri. Bir arkadaşımız döndükten sonra bölümümüzün Solfej ve Armoni

KODÁLY İSTANBUL

I. ULUSLARARASI İSTANBUL KODÁLY EĞİTİM GÜNLERİ

I. INTERNATIONAL ISTANBUL KODÁLY EDUCATION DAYS

LÁSZLÓ NORBERT NEMES - Koro Eğitimi ve Yönetimi / Choral Conducting
KATALİN KÖRTVÉSİ - Solfej, Kokas Pedagojisi / Kokas Pedagogy
LUCİNDA GEOGHEGAN - Sinif Müzik Eğitimi (Okulöncesi, ilk ve orta okul) / Music Pedagogy-Teaching Methods (Early childhood, elementary, secondary classrom music education)
GÉZA SZİLVAY - Keman Öğretimi / Colourstrings Method for Violin Teaching
CSABA SZİLVAY - Viyolonsel Öğretimi / Colourstrings Method for Cello Teaching
PANEL, KONSERLER (Nemeth Quartet)
Panel, Concerts (Nemeth Quartet)

9- 12 EKİM/OCTOBER 2017

Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
Göztepe Kampüsü İstanbul/TÜRKİYE

www.kodalyturkey.com
info@kodalyturkey.com
www.istanbulkodaly.com

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
KODÁLY INSTITUTE

Macar Kültür Merkezi

derslerine de girmeye başladı. Bu yıl yine bir öğrencimiz daha Kodály Enstitüsü'nde öğrenim görüyor. Yıllar içerisinde, her geçen gün artan istekle Kodály çocuk müzik eğitimi anlayışının, bizler gibi birkaç şanslı kişi dışında daha çok eğitimciye tanıtılmasını arzuladım.

Ülkemizde özellikle örgün eğitimde çocuk müzik eğitiminden sorumlu olan müzik öğretmenleri ve adayları tarafından tanınması, öğrenilmesi ve bu sayede uygulanmasının sağlanması için bir fırsat yaratmak istedim. Yıllardır bu ilki gerçekleştirmek için uygun zaman ve imkân arayışı içindeydim. Bu ideali Kodály'nin 135. ölüm ve 50. doğum yıldönümü olan 2017 yılında gerçekleştirebilmenin de ayrıca sevincini yaşıyorum. Çünkü Kodály birçok ülkede çeşitli eğitimsel ve sanatsal etkinliklerle bu yıl daha özel anılıyor. Ülkemizde de böyle bir etkinliği üniversitemin ev sahipliğinde gerçekleştirmek benim için ayrıca mutluluk vesilesi oldu.

Etkinliklerin Marmara Üniversitesi dışındaki partnerlerini öğrenebilir miyim? Bu kurumlarla nasıl bir işbirliği içindesiniz?

Bu hayali gerçekleştirmek için çalışmalara başlayınca Macar Kültür Merkezi'yle iletişime geçtik. Merkez'in Müdür Yardımcısı Aron Sipos'a özellikle bu vesileyle bir kez daha teşekkürlerimi sunmak istiyorum. İlk görüşmemizde fikrimizi çok dikkatle dinledi ve Macar Kültür Merkezi Müdürü ve İstanbul Macar Başkonsolosu'yla paylaşacağını söyledi. Çok kısa sürede olumlu bir yanıtla geri döndü. Sonrasında Marmara Üniversitesi'nin Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu birimine projemizi sunduk. Projemizin onaylanmasının ardından ve projemizi Macar Konsolosluğu'nun ve Macar Kültür Merkezi'nin işbirliği ve destekleriyle gerçekleştirme imkânını bulduk.

Ne gibi etkinliklerle müzikseverlerle buluşacaksınız?

Dört gün sürecek olan etkinliğin içeriği tamamen Kodály Yaklaşımı eğitimlerinden oluşuyor. Konu ve çalışma başlıklarımızı; Solfej, Koro ve Koro Yönetimi, Sınıf Müzik Eğitimi, Çalgı Öğretimi (Colourstrings) ve Kokas Pedagojisi olarak belirledik. Bu alanlar tamamen Kodály Yaklaşımı'nı kapsayan ve çocuk müzik eğitimi genel başlığı altında, okul müzik eğitiminde ve çalgı öğretiminde müzik öğretmenlerimizin, müzik öğretmeni adaylarımızın ve akademisyenlerin mesleki alanlarıyla doğrudan ilgili olan başlıklar. Bütün katılımcılarımız aktif olarak çalışmalara katılacaklar ve son gün yapılacak olan çalgı ve koro konseriyle çalışmalarını bizlere sunacaklar.

Etkinliklerin ana hedefi size göre nedir?

Etkinliğin ana hedefi Kodály'nin çocuk müzik eğitimi yaklaşımını, uzmanlarının vereceği eğitimlerle ülkemizde tanıtmak ve giderek yaygınlaşmasına ve hatta kurumsallaşmasına temel oluşturmak.

Etkinliklere hangi yaş ve eğitim gruplarından katılım bekliyorsunuz?

Hedef kitlemizi mesleki müzik eğitimi alan üniversite öğrencileri, halen aktif olarak müzik öğretmenliği mesleğini yapan öğretmenler ve üniversitelerde akademik müzik eğitimi görevini sürdüren akademisyenler olmak üzere üç kategori şeklinde belirledik. Bu üç kategoriden de başvuru aldık. Başvuru sayısı da kısa zaman içinde hedeflediğimiz sayının üzerine çıktı. Örneğin; Kokas Pedagojisi ve Sınıf Müzik Eğitimi'nde ilan edilen son başvuru tarihinden önce kaydı kapatmak durumunda kaldık. Bu, Düzenleme Kurulu olarak bizleri memnun eden bir sonuçtu. Kısacası etkinliklerimiz müzik eğitimi almakta olan üniversite öğrencileriyle ilk ve orta kurumlar ile üniversitelerde görev yapmakta olan müzik eğitimcilerine yönelik planlanmıştı, öyle de oldu.

Zoltan Kodály'nin müzik tarihindeki yerine ve önemine dair neler söylersiniz?

Zoltan Kodály hepimizin bildiği gibi aynı zamanda bir besteci ve müzikolog. Çocuk müzik eğitimi ile ilgisi 1925'li yıllara denk geliyor. Macar Halk Müziği'nin ritmik ve melodik özelliklerini eserlerinde son derece incelikli bir şekilde ilmek ilmek işlemiş. Besteleri, sadece Macar müzisyenlerin değil, bütün dünya müzisyenlerinin repertuvarında bulunuyor. Çocuk müzik eğitimi için yaptıklarına ve yazdıklarına da baktığımızda, yine müzikolog

yönünü görüyoruz. Çocukların müzik eğitiminde kullanmaları için yazdığı bütün ezgilerinde ve solfej parçalarında Macar Halk Müziği motiflerine ve ritmine yer vermiş. Yani, bu üç vasıf tek isim altında birleşmiş. Müzikolog besteci olarak ya da pedagog besteci olarak müzik tarihine geçen başka müzisyenler de var ama çocuk müzik eğitimine bu kadar hizmet etmiş ve genel müzik başlığı altında üç vasfı ustalıkla aynı anda yaşatmış isimdir Zoltan Kodály.

Kodály'nin müzik eğitimine getirdiği yaklaşımın temel özelliklerinden kısaca bahsedebilir misiniz?

Bu sorunuzu, Kodály'nin *"Her çocuk eğitilebilir."* sözünü hatırlatarak ve Kodály'nin birçok kaynakta karşımıza altı madde halinde çıkan felsefesine değinerek yanıtlamak istiyorum. Bu maddeler özetle şunlardır:

1. Herkesin müzik okur-yazarlığı hakkı vardır ve bu, zevkle olmalıdır.
2. Şarkı söylemek her türlü müziğin temelini oluşturabilir ve bu sağlanmalıdır.
3. Müzik eğitimi mümkün olan en erken yaşta başlamalıdır.
4. Bir çocuğun kendi kültürü, onun 'müzikal anadilini' oluşturur. Halk şarkıları çocuğun müzikal anadilidir ve müzik eğitimi için ideal materyalleri sağlar.
5. Hem halk şarkıları hem de bestelenmiş şarkılar içinden yüksek sanat değeri olan müzik, eğitimde kullanılmalıdır.
6. Sadece en iyi müzisyenler müziği öğretmelidirler. Dersler, bir keşif yaklaşımıyla, çocuk merkezli olmalıdır; amaç ise müzik okuryazarlığı. Öğretmen sınıfta uyarıcı, eğlenceli ve canlandırıcı bir atmosfer yaratmalıdır.

Kodály'nin özü budur, öğretmen fark yaratır. Üniversitede derslerde öğretmen adayı gençlerle bu maddeleri yorumlarken özellikle birinci maddeyle ilgili olarak *"Hocam, müzik yetenek işidir, kulağı duyuyorsa yapabilir, yoksa çok zor, hatta imkânsız."* cümlesini sık duyarım. Onlara cevabım şöyle olur: *"Müzik tabii ki yetenek işidir. Şair ya da yazar olmak da. Hepimiz ana dilimizde önce konuşmayı, sonra yazıp okumayı öğreniyoruz. Kaçımız şair ya da yazar oluyoruz?"*

Kodály müziksel okur-yazarlığın öğrenilmesini herkese hak görüyor ve bunun zevkle olması gerektiğini ifade ediyor. Bu hakkı artık okullarımızdaki müzik derslerinde daha çok sayıda çocuğumuza biz de tanımalıyız.

Kodály müziksel okur-yazarlığın öğrenilmesini herkese hak görüyor ve bunun zevkle olması gerektiğini ifade ediyor. Bu hakkı artık biz de okullarımızdaki müzik derslerinde daha çok sayıda çocuğumuza tanımalıyız.

Bunu yaparken kültürel miras olarak nitelendirdiği halk şarkıları ile başlanmasını öneriyor. Kültürel mirasın aktarımı açısından bunun da yerine getirilmesi gerekiyor.

Diğer bir önemli nokta ise, şarkı söylemenin ön planda olması. Herkesin en doğal çalgısı sesidir. Neden sesimizi sadece konuşmak ve yazılı metin okumak için kullanalım? Eğer çocuklarımıza müzik dilini öğretirsek, konuşmanın yanı sıra yalnızca kulaktan öğrettiğimiz şarkıları değil, yazılı müzikleri ve besteleri de söyleyebilirler.

Peki, bu yaklaşımın uygulandığı müzik eğitiminin avantajları nelerdir?

Bana göre müziğin alfabesini öğretmeyi temele oturtması. *"Ana dilinde okuma yazma öğrenen her çocuk, müziğin dilini de okuyup yazmayı öğrenebilir."* tezini de Kodály Yaklaşımı'nın vazgeçilmez unsuru olarak çocuk müzik eğitimine dahil etmesi. Yani notaları, sesleri, aralıkları, müziğin yatay ve dikey grafiğini, müziği hissedebilme beceri ve yetisini öğretme ve geliştirmeyi şart olarak görmesi. En önemli şartı ise, müzik eğitimine erken çocuklukta, bu disiplinin içinde başlanması. Önce bir iki notadan oluşan basit tekerleme ve çocuk şarkılarıyla (Bunlar kulaktan öğretilmeli ve bir oyun içinde olmalı.) bir disiplin içinde, sistematik olarak devam edilmeli. Bu yolculukta izlenecek yol haritası da işte Kodály'nin felsefesi içinde yer alıyor. Bu yolculukta yararlanılacak kaynaklar; hem halk şarkıları, hem kendi yazdığı solfej kitapları, hem de dünya müzik tarihi içinde yer alan bütün literatürdür.

11 Ekim 2017'de Kadıköy Belediyesi Yeldeğirmeni Sanat Konser Salonu'nda yapılacak olan Nemeth Quartet konserini bir anma etkinliği olarak görebilir miyiz? Konserin repertuvarı ne şekilde olacak?

Nemeth Quartet bizim eğitim günlerimiz için özel bir konser veriyor. Dolayısıyla, hem etkinliğimiz hem de Nemeth Quartet Konseri bir anma etkinliği olarak yorumlanabilir. Daha önce belirttiğim gibi, Kodály Yaklaşımı'yla ilgili böyle akademik bir etkinlik benim uzun yıllardır gerçekleştirmeyi çok arzuladığım bir projeydi. Kodály'nin 135. doğum ve 50. ölüm yıldönümü olması dolayısıyla bu yıl gerçekleştirmek için daha fazla çaba sarf ettik.

Konserin repertuvarı konusunda Nemeth Quartet üyelerinden Macar ve Türk bestecilerinin eserlerinden yana bir tercih yapmalarını rica ettik. Repertuvar seçimi sanatçıların kendi takdiridir. Bu noktada bir özel durumu hemen belirtmeliyim; eserlerden bir tanesi Nemeth Quartet'in seslendirmesi için bizim etkinliğimize özel olarak bestelendi. Eserin bestecisi ise genç Macar müzisyen, besteci ve gitarcı David Pavlovits. İlk çalınışı 11 Ekim 2017 Çarşamba saat 20.00'de Kadıköy Yeldeğirmeni Sanat'ta gerçekleşecek. Eser, yaylı çalgılar dörtlüsü için bestelendi. Besteci eserine *Slept, Awake* ismini uygun görmüş. Kendisinin de etkinliğimize ve konsere gelmesini ümit ediyoruz. Kendilerine Andante aracılığıyla da bir kez daha teşekkür ediyoruz. Konserde bu eserin dışında Kodály'nin ve Oğuzhan Balcı'nın eserleri çalınacak.

SÖYLEŞİ: ONUR AYDIN

Müzik dünyasından tüm güncel gelişmeleri **www.andante.com.tr** portalından takip edebilirsiniz.

Can Çakmur İskoçya'da büyük bir zafere imza attı!

Eğitimini Almanya'nın Liszt şehri Weimar'da bulunan Franz Liszt Müzik Üniversitesi'nde sürdüren genç piyanistimiz ve aynı zamanda Andante yazarı Can Çakmur piyano dünyasının önemli yarışmalarından biri sayılan İskoç Uluslararası Piyano Yarışması'nda birinci olarak büyük bir başarıya imza attı!

1-10 Eylül günleri arasında düzenlenen yarışmada finale çıkan üç yarışmacıdan biri olmayı başaran Çakmur, 10 Eylül Pazar günü İskoçya saatiyle 15.00'da başlayan ve Glasgow'da yapılan finallerde, Thomas Søndergård yönetimindeki İskoç Kraliyet Filarmoni Orkestrası eşliğinde Beethoven'ın Dördüncü Piyano Konçertosu'nu solist olarak seslendirdi. Can Çakmur, toplam 28 genç piyanistin katıldığı bu yılki yarışmada Glasgow'da yarışmaya hak kazanan tek Türk yarışmacı oldu.

İskoç Uluslararası Piyano Yarışması, Uluslararası Müzik Yarışmaları Federasyonu'na da üyeliği bulunan, Avrupa'nın saygın piyano yarışmalarından biri olarak tanınıyor. Yarışmanın, aralarında ünlü piyanistlerin de bulunduğu bu seneki jürisi şu isimlerden oluşuyordu: Aaron Shorr (jüri başkanı), Olga Kern, Steven Osborne, Ivary Ilya, Meng-Chieh Liu, Krishna Thiagarajan, Peter Tuite, Shin Soojung.

Piyanist Can Çakmur, Andante Dergisi'nin 2014 yılında düzenlediği 5. Donizetti Klasik Müzik Ödülleri'nde Yılın Genç Müzisyeni ödülüne değer görülmüş ve ödülünü Pera Palace Hotel Jumierah'da yapılan görkemli törende almıştı.

Can Çakmur, yarışmanın sonuçlarının açıklanmasının ardından kendisiyle telefonla bağlantı kuran Andante'ye şu açıklamayı yaptı: *"Şu an inanılmaz mutluyum. Çok güzel bir yarışma geçirdim. Finalde harika şef Søndergård yönetiminde çok rahat bir performans çıkardım. Søndergård egolarından sıyrılmayı başarmış, sadece solistinin rahat etmesi için çalışan, inanılmaz bir şef. Gelecek sezon bu orkestrayla birlikte bir konser daha vereceğim için çok mutlu ve heyecanlıyım. Jürinin kararını açıklarken, 'birinciyi seçmek bizim için çok kolay bir işti' yorumunda bulunması da beni çok mutlu etti. Jüri üyelerinden gayet güzel tepkiler aldım. Kendimi göstermek için değil, sadece iyi müzik yapmak amacıyla sahnede olmamı tespit ettiklerini ve bunun da onların gözünde puanımı yükselttiğini öğrendim."*

Piyanist Can Çakmur, Andante Dergisi'nin 2014 yılında düzenlediği 5. Donizetti Klasik Müzik Ödülleri'nde Yılın Genç Müzisyeni ödülüne değer görülmüş ve ödülünü Pera Palace Hotel Jumierah'da yapılan görkemli törende almıştı.

Can Çakmur'a bu önemli birincilik, 10.000 Pound'luk para ödülünün yanı sıra, İskoç Kraliyet Filarmoni Orkestrası eşliğinde gelecek sezon bir konser verme hakkı kazandırdı. Bu yarışmanın birincilerinin sonraki yıllarda İskoçya ve İngiltere'de sıklıkla konser ve resitallere davet edildiği gerçeğinden hareketle, başarılı gencimize Büyük Britanya kapılarının ardına kadar açıldığı yorumunu yapmak, fazla iddialı bir söylem sayılmayacaktır.

Can Çakmur'un yarışmadaki performanlarına aşağıdaki Youtube kanalı üzerinden ulaşabilirsiniz.
https://www.youtube.com/channel/UCDefVF-0-xILpoh-Sxki9xA/videos

Can Çakmur, yarışmanın diğer 2 finalisti ve şef Thomas Søndergård ile birlikte.

Yarışma jürisi Çakmur'u ilk kutlayanlar arasındaydı.

Robin Mitchell

BİFO'dan harika bir yeni sezon

Türkiye'nin en önde gelen senfonik topluluklarından olan BİFO, yeni sezonu günümüzün en tanınan iki keman virtüözüyle açıyor. 17 Ekim'de Sascha Goetzel yönetiminde, Lütfü Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı'nda yapılacak olan konserde, dünyaca ünlü keman virtüözleri Daniel Hope ve Vadim Repin, İngiliz besteci Mark-Anthony Turnage'in *Shadow Walker* adlı iki keman konçertosunun ilk seslendirilişi için bir araya gelecek.

16 Kasım'da yine Lütfü Kırdar'da yapılacak konserde ise geçtiğimiz yıl klasik müzik dünyasının en prestijli yarışmalarından biri olan Henryk Wieniawski Keman Yarışması'nın birincisi olan genç yetenek ve gurur kaynağı Veriko Çumburidze dinleyiciyle buluşacak. Gürer Aykal yönetiminde verilecek olan konserin ikinci yarısında ise Boğaziçi Caz Korosu bünyesindeki MAGMA Filarmoni Korosu ve Coco Nelegatti Ensemble yer alacak.

Gelenekselleşen 'maratonlar' dizisine bu sene Prokofyev'le devam eden BİFO bu vesileyle, gözde bir solist olan Alexei Volodin'i ağırlayacak. 13 ve 14 Aralık tarihlerinde verilecek olan iki konserin ilkinde Volodin, Sascha Goetzel yönetimindeki BİFO eşliğinde Prokofyev'in üç piyano konçertosunu seslendirecek. İkinci konserde ise BİFO'nun Ravel ve Krenek'ten seçtiği bir açış ve antraktla birlike Volodin Prokofyev'in iki piyano konçertosunu daha seslendirecek.

Yeni yılın ilk konseri 11 Ocak akşamı yine Lütfü Kırdar'da yapılacak. Dresden ve Stuttgart Operaları'ndaki Rigoletto temsilleriyle dikkat çeken Lorenzo Viotti'nin yönetiminde verilecek olan konserin solisti ise Avrupa'nın önde gelen senfonik topluluklarıyla yoğun bir konser temposu içinde olan klarnet sanatçısı Andreas Ottensamer olacak. Konserde, en sevilen yılbaşı klasiklerinin yanı sıra seslendirilecek olan sürpriz yapıtlarla dinleyiciye unutulmaz anlar yaşatılacak.

BİFO'nun, her sezon birbirinden özel yapıtların repertuvara eklenmesine olanak sağlayan prömiyerler dizisinde bu kez Krzysztof Penderecki'nin Trompet Konçertinosu'nun ülkemizdeki ilk seslendirilişi gerçekleştirilecek. 8 Şubat akşamı Gürer Aykal yönetiminde gerçekleştirilecek olan konserin solistleri ise trompetin dünyaca ünlü yıldızı Gábor Boldoczki ve ülkemizin umut vadeden şan sanatçılarından biri olan Burcu Hancı olacak.

22 Şubat'ta Lütfü Kırdar'da Borusan Sanat'ın iki yıldızı; BİFO ve Borusan Quartet bir araya geliyor. Müzikseverlerin uzun zamandır beklediği bu buluşma, Louis Spohr ve Dmitri Şostakoviç'in iki başyapıtının sunulacağı muhteşem bir akşamda gerçekleşecek.

BİFO 8 Mart'ta yapılacak olan konserle dinleyicilerini Richard Strauss, Gustav Mahler ve Claude Debussy'den seçilen eserlerle, geç romantizm ile modernizmin kıyılarına taşıyacak. Borusan Quartet üyesi ve BİFO'nun viyolonsel grup şefi Çağ Erçağ'ın solist olarak yer alacağı konserin şefi ise Sascha Goetzel.

22 Mart'ta BİFO, İstanbullu sanatseverleri Nemanja Radulović'le buluşturacak. Çalgısındaki başarılarıyla 2015'te ECHO Klassik Ödülü'ne de layık görülen sanatçıya Haçaturyan'ın 20. yüzyıl konçertolarına armağanı olan tek keman konçertosunu icrasında Sascha Goetzel yönetimindeki BİFO eşlik edecek.

5 Nisan'da verilecek olan konserin programı Richard Wagner'e odaklanıyor. Kariyerinin ilk yıllarından itibaren seyircinin hayranlığını kazanmış ve Paris, Londra, Münih, Berlin, Salzburg ve Tokyo'nun da dahil olduğu pek çok sanat şehrinde başroller üstlenmiş olan Elisabeth Kulman'ın (mezzo-soprano) konuk olacağı konserde dinleyiciye etkileyici bir Wagner akşamı yaşatılacak.

Sezonun sondan bir önceki konseri 19 Nisan'da, Philharmonia, Mozarteum, Suisse Romand ve Londra Filarmoni Orkestraları'yla konserler vermiş ve ayakta alkışlanmış olan orkestra şefi Domingo Hindoyan yönetiminde yapılacak. Rachmaninov'un 2. Piyano Konçertosu ve Prokofyev'in 5. Senfoni'sinin icra edileceği konserin solisti ise Paavo Järvi'nin "Tanıdığım en tutkulu ve dikkat çekici yeteneklerden biri..." diye tanıttığı piyanist Zhang Zuo; daha çok bilinen adıyla Zee Zee...

Sezonun son etkinliği ise 17 Mayıs'ta Leyla Gencer anısına gerçekleştirilecek. Rejisör Yekta Kara'nın yönetiminde, opera sanatının dev isimleri Puccini ve Donizetti'nin başyapıtlarından oluşan bir programın sanatseverlerle buluşacağı akşamın konukları ise Simge Büyükedes, Asude Karayavuz, Çiğdem Soyarslan ve Burcu Uyar. Sezonun bu son etkinliğinde ayrıca AKADEMİ BİFO üyeleri tarafından Puccini'nin tek perdelik komik operası *Gianni Schicchi* seslendirilecek.

Borusan Quartet'ten yeni sezonda maraton

2005 yılında kurulan ve BİFO sanatçıları Esen Kıvrak (1.keman), Olgu Kızılay (2.keman), Efdal Altun (viyola) ve Çağ Erçağ'ın (viyolonsel) üyesi olduğu Borusan Quartet, bu sezonda Kadıköy Belediyesi Süreyya Operası'nda verilecek dört konserle dinleyicisiyle buluşacak.

6 Kasım'da Türkiye'nin en yetenekli genç piyanistlerinden Başar Can Kıvrak eşliğinde verilecek konserle sezonu açacak olan topluluk, Fransız müziğinin seçkin yapıtlarından oluşan bir program sunacak.

Topluluğun 25 Aralık'ta gerçekleştireceği Yeni Yıl Konseri'nde ise Arjantinli besteci, grup lideri ve bandoneoncu Astor Piazzolla'nın en sevilen yapıtlarından bir seçki sunulacak.

Borusan Quartet'in yıldızlarla buluşmaları 12 Şubat'ta Suisse Romand Orkestrası'nın solist viyolacısı Elçim Özdemir ve dünya çapında tanınan bir viyolonselci olma yolunda emin adımlarla ilerleyen genç yetenek Dorukhan Doruk'la devam edecek. Konserde Erkin, Şostakoviç ve Schönberg'den eserler dinleyiciyle buluşacak.

Sezonun son konserinde günümüzün en ünlü viyolacılarından biri olan Tatjana Masurenko Borusan Quartet'e eşlik edecek. Franz Schubert ve Anton von Webern'in yapıtlarıyla başlayacak olan konserde Fazıl Say'ın 2010 tarihli Yaylı Çalgılar Dörtlüsü için Boşanma adlı yapıtı ve Masurenko'nun katılımıyl,a oda müziğinin altın yapı taşlarından biri olan Johannes Brahms'ın 2. Yaylı Çalgılar Beşlisi seslendirilecek.

BORUSAN KLASİK'TE EKİM

AYIN BESTECİSİ
İlhan Usmanbaş

AYIN YORUMCUSU
Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası

HAFTA SONU TEMALARI Cumartesi 12.00-14.00 ve 18.00-20.00; Pazar 12.00-13.00 ve 18.00-20.00
30 EYLÜL-1 EKİM Orkestra Şefleri
7-8 EKİM Operada Buluşuyoruz
15-16 EKİM İki Keman Virtüözü: Daniel Hope ve Vadim Repin
21-22 EKİM Schubert
28-29 EKİM Türk Besteciler ve Yorumcular

KONUK PROGRAMCILARLA "KLASİK TATLAR" Her pazar 10.00-12.00 ve 22.00-24.00
8 EKİM Nejat Çetinok
15 EKİM Çelik Kasapoğlu ve Malik Küçümen
22 EKİM Cenk Durmazel
29 EKİM Server Acim

"RADYONUN KLASİK USTALARI" Pazartesiden perşembeye 12.00 ve 22.00'de
Pazartesi: Zerhan Gökpınar "Notaların Dili"
Salı: Serhan Bali "Müzik Takvimi"
Çarşamba: Halit Süha Çelikkıran "Scaramouche ile Barok Çılgınlıklar Rehberi"
Perşembe: Aydın Büke "Gölgede Kalanlar"
Cuma: Ayşe Yavaş "Pizzicato" 13.00 ve tekrarı Cumartesi 22.00
Cumartesi: Ahmet Makal "Müzikçe" 11.00 ve 23.00
Pazar: Serla Balkarlı "Müzik Masası" 15.00

CUMA RAPSODİSİ HER CUMA 12.00'den itibaren
12.00 Halit Süha Çelikkıran'ın sıradışı müzikleri ile "Dekroşe"
13.00 Ayşe Yavaş'ın müzikli öyküleri ile "Pizzicato"
14.00 Füsun Özgüç'ün rapsodik doğaçlamaları ile "Kuğunun Şarkısı: Rapsodi"
17.00 Levent Öget'in caz portreleri ile "Caz Fotoğrafları"
18.00 Tantanalı Huşu'nun ses resimleri ile "Fanfar Reverans: Panzehir"
20.00 Ekin Kopkiman'ın dünya denizlerindeki müzikli rotası: "Echo ile Bodoslama"
22.00 Ekrem Ataer'in kaprisli melodileriyle "Kapriçyo" (Tekrarı: Pazartesi 24.00)
23.00 Murat Beşer'in arşivinden seçimleri ile "Yoldan Çıkmış Şarkılar"
24.00 Zeynep Beklim'den duyduklarınız ve duymadıklarınız ile "Uykusuz Melodi"
ve tabii programcılarımız
GAYE ÇAĞLAYAN, FÜSUN ÖZGÜÇ, TANTANALI HUŞU, SERHAN BALİ

Borusan Klasik, sesleri ve renkleri bitmeyen radyo...

Bilkent Senfoni'ye yıldız yağacak

Bilkent Senfoni Orkestrası (BSO) 2017-2018 sezonunu piyanist Fazıl Say'la açacak. 14 ve 15 Ekim'deki konserlerde Darrell Ang yönetimindeki BSO, Say'a Saint-Saens'ın 2. Piyano Konçertosu'nda eşlik edecek. Diğer eser, Şostakoviç'in 12. Senfonisi.

21 Ekim akşamı BSO, geçtiğimiz sezon da konuk ettiği, günümüzün en önde gelen kontrtenorlarından Max Emmanuel Cencic'i yeniden ağırlayacak. Christian Schumann yönetimindeki orkestra Rossini'nin *La Gazza Ladra* uvertürü ve Prokofiev'in 6. Senfoni'sini çalmanın yanı sıra Cencic'e Mozart ve Rossini aryalarında eşlik edecek.

28 Ekim'de Polonyalı kemancı-şef Michael Maciaszczyk yönetiminde Elgar ve Britten gibi İngiliz bestecilerin yaylı çalgılar için besteledikleri eserleri çalacak olan orkestra, 4 Kasım akşamı Avustralyalı şef Matthew Coorey yönetiminde, Avustralyalı besteci ve piyanist Allan Zavod'un *Çevre Senfonisi*'ni seslendirecek.

BSO, Ulu Önder Atatürk'ün ölüm yıldönümü anısına CSO işbirliğiyle iki konser verecek. Genco Erkal'ın anlatıcı olacağı konserlerin ilki CSO Konser Salonu'nda 10 Kasım'da, ikincisi ise Bilkent Konser Salonu'nda 11 Kasım'da. Matthew Coorey yönetiminde Richard Strauss'un *Böyle Buyurdu Zerdüşt* ve Stravinski'nin *Ateşkuşu* süitinin seslendirilmesinin yanı sıra BSO'nun genç besteci Emre Sihan Kaleli'ye sipariş ettiği eserin ilk seslendirilişi de yapılacak.

18 Kasım'daki konserde piyanistler Özgür Aydın ve Muhiddin Dürrüoğlu aynı sahneyi paylaşacaklar. Rengim Gökmen yönetimindeki BSO, Aydın ve Dürrüoğlu'na, Bach'ın İki Piyano Konçertosu'nda eşlik edecek. Konserde ayrıca Saint-Seans'ın *Hayvanlar Karnavalı*'yla Çaykovski'nin 6. Senfoni'si de seslendirilecek. 25 Kasım akşamı iki kornocu misafir olacak BSO'ya: Marie-Luise Neunecker ve Güloya Altay. Justus Thorau'nun yöneteceği konserde Lully, Haydn, Mozart, Richard Strauss'un eserleri seslendirilecek.

BSO 2 Aralık'ta Alman orkestra şefi ve piyanist Christian Zacharias'ı konuk edecek. Zacharias, Haydn'ın 49. Senfoni'si, Mozart'ın 14. Piyano Konçertosu, Beethoven'ın 2. Senfoni'sini seslendirip yönetecek. 9 Aralık akşamı ise piyanist Menahem Pressler konuk olacak. Tito Ceccherini'nin yönetimindeki orkestra piyaniste Mozart'ın 23. Piyano Konçertosu'nda eşlik edecek. Konserde ayrıca Mahler'in 1. Senfoni'si seslendirilecek.

BSO, 16 Aralık'taki konuk Fransız arpist Xavier De Maistre'ye Arjantinli besteci Alberto Ginastera'nın Arp Konçertosu'nda Bruno Mantovani yönetiminde eşlik edecek. Schumann'ın *Genoveva* uvertürü ve 3. Senfoni'si de programda yer alıyor.

Ankaralı müzikseverler 28-29 Aralık yeni yıl konserlerinde valsler ve şarkılar eşliğinde unutulmaz bir gece yaşayacaklar. Wolfgang Bankl'ın (bas) konuk edileceği konserin şefi George Petrou.

10 ve 11 Şubat'ta Sevgililer Günü'nü iki konserle kutlamaya hazırlanan BSO, dünyaca ünlü Richard Galliano'yu konuk edecek. Çeşitli tangoların icra edileceği konserde genç şef Eduardo Strausser yönetimindeki BSO ayrıca Bernstein'in *Candide*'inin uvertürünü ve Gershwin'in *Porgy & Bess* süitini seslendirecek.

17 Şubat'ta Bilkent Konser Salonu, klasik müzik camiasında son zamanların en konuşulan isimlerinden olan Japon kemancı Midori'nin Christoph Mathias Mueller yönetimindeki BSO eşliğinde Schumann'ın Re minör Keman Konçertosu'nu seslendireceği unutulmaz bir konsere ev sahipliği yapacak. Konserde ayrıca Debussy'nin Pelléas et Mélisande süitinin çalınmasının yanı sıra BSO'nun Y. U. C. Thurston'dan sipariş ettiği eserin ilk seslendirilişi gerçekleştirilecek.

3 Mart'ta Jonathan Berman'ın yöneteceği BSO çellist Pablo Ferrandez'e eşlik edecek. Konserde ayrıca Avusturyalı besteci Franz Schmidt'in 4. Senfoni'si de seslendirilecek. 17 Mart 'ta Andris Poga yönetimindeki BSO, Tayvanlı genç kemancı Ray Chen'e Mozart'ın 5. Keman Konçertosu'nda eşlik edecek. Orkestra, bu konserde ayrıca Rachmaninov'un *Senfonik Danslar*'ını da seslendirecek.

24 Mart akşamı Bilkent Konser Salonu'nda Amerikan müziği tınıları gezinecek. Gürer Aykal yönetimindeki orkestra; Hedwig Fassbender (mezzo-soprano), Julian Lupu (trompet) ve Viktorya Tokdemir'e (korangle) eşlik edecek. Konserde Amerikan besteciler Aaron Copland, Ferde Grofé ve Leonard Bernstein'in eserleri çalınacak. Mart ayının son konserine ise İsviçreli şef ve blok flüt sanatçıcı Maurica Steger konuk olacak. Dinleyiciyi Barok döneme doğru bir yolculuğa çıkaracak olan konser 30 Mart akşamı Bilkent Konser Salonu'nda gerçekleştirilecek.

3 Nisan'daki İhsan Doğramacı Özel Konseri'nde Gürer Aykal yönetimindeki BSO, Gülsin Onay'a Mozart'ın 9. Piyano Konçertosu'nda eşlik edecek. Konser, Rimsky-Korsakov'un *Şehrazad*'ı ile sona erecek.

BSO çocukları da unutmuyor! 7 ve 8 Nisan tarihlerinde tarihlerinde gerçekleştirilecek olan ve Calefax Reed Quintet'in konuk edileceği 'Çocuklara Hediye: The Music Factory' (Müzik Fabrikası) konserleriyle küçük müzikseverler mutlu edilecek.

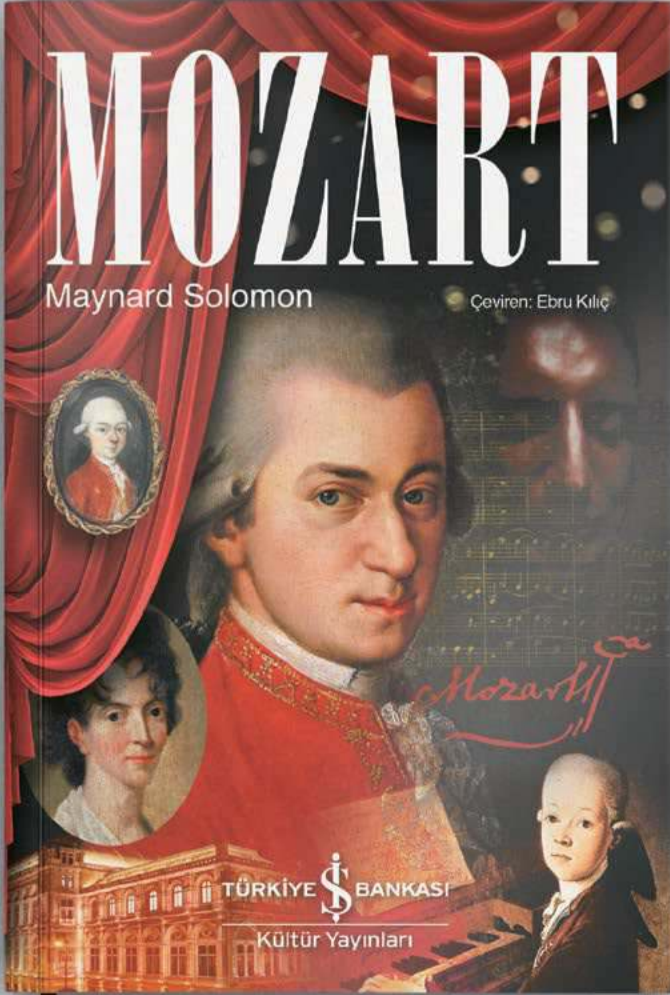
14 Nisan'da 39 yaşındaki Polonyalı şef Lukasz Borowicz ve 26 yaşındaki Alman kemancı Tobias Feldmann Bilkent'e konuk oluyor. Borowicz'in yönetimi altındaki BSO'nun Feldmann'a Polonyalı besteci Henryk Wienawski'nin 2. Keman Konçertosu'nda eşlik edeceği konserde Thomas Adès ve Witold Lutosławski'nin eserleri seslendirilecek.

18 ve 19 Nisan'da Bilkent Konser Salonu'nun sahnesinde küçük müzisyenlere de yer açılacak.. Abrass Cadabrass adlı bakır üflemeli topluluğunun ve Erken Müzik Eğitimi Çocuk Korosu'nun yer alacağı konserin şefi ise Orhun Orhon.

Yaz mevsiminin gelmesiyle konserler Bilkent'in dış mekan konser alanı olan Bilkent Odeon'a taşacak. Odeon'da gerçekleştirilecek ilk etkinlik 1 Haziran'da yapılacak olan New York Gypsy All Stars olacak. Bilkent sezonu 8 Haziran'da Odeon'da yapılacak olan İdil Biret konseriyle kapatacak. Konserde Rachmaninov'un 2. Piyano Konçertosu'nu çalacak olan Biret'e Işın Metin yönetimindeki BSO eşlik edecek.

Biyografi Dizisi'nin 36. Kitabı: Mozart

Mozart
Maynard Solomon
çev. Ebru Kılıç
764 sayfa, sert kapak, 65 TL

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791), yetenekli ablasına ders veren müzisyen babasını izleyerek üç yaşından itibaren klavye ve keman çalmayı öğrendi. Oğlunun dehasını sergileyerek gelir ve statü elde edebileceğini fark eden babası, bir aile kumpanyası olarak Avrupa'nın hemen bütün ülkelerine uzun geziler düzenledi. Altı yaşındaki Mozart ve ablası, imparatorlara, krallara, soylulara, zenginlere ve halka yeteneklerini sergiledi; papa bile "küçük müzik dehası" Mozart'ın gözleri kapalı klavye çalışını izledi. Aile, yıllar boyunca soylulara yaraşır hayat tarzını finanse edecek geliri sağlayan kumpanyanın tadını çıkarırken Mozart da dehasını besleyecek eğitimi, babasından ve içinde bulunduğu Avrupa müzik ortamından alıyordu. İlk minüetini beş yaşında yazdı, on yaşına geldiğinde beş senfoni bestelemişti. Mozart'ın aile kumpanyasından ayrılıp bağımsızlığını kazanması zor ve sancılı oldu. Maddi-manevi, elindeki her türlü olanağı kullanan babası, oğlunun evlenmek istediği kadınla evlenmesini ve müzik cenneti Viyana'ya yerleşmesini engellemeye çalıştı. Ona sunduğu gelecek, kendisinin yaşadığı şehirde yaşaması ve kendisinin yaptığını yapıp bir soylunun yanına kapılanmasıydı. Mozart, nice mücadeleden sonra özgürlüğünü ilan edecek, sevdiceği Constanze ile evlenip Viyana'da yaşayacak ve klasik müziğin en büyük isimleri arasına girmesini sağlayan eserlerinin çoğunu, kısa ömrünün son on yılını geçirdiği bu ortamda verecekti. Mozart, başta *Figaro'nun Düğünü, Don Giovanni, Sihirli Flüt, Cosi Fan Tutte* gibi operalar olmak üzere, otuz beş yıllık ömründe bize altı yüzü aşkın harika beste armağan etti. Bitiremediği bir *Requiem*'i vardır. "Türk Marşı" ve "Türk Konçertosu" başlıklı eserlerinde, *Saraydan Kız Kaçırma* ve *Zaide* operalarında Türk temasını işlemiştir. Bu türlerin zirveleri arasında yer alan eserleriyle senfoniyi, konçertoyu, oda müziğini, operayı ve koral müziği şekillendiren isimlerdendir. Çocukluğunda çağının küçük müzik dehası olarak övülen Mozart, günümüzde bütün çağların büyük müzik dehası olarak anılır.

Zorlu PSM'den Ekim ayında ses getirecek etkinlikler

Nicolas Jaar
3 Ekim 2017 - 21.00, Ana Tiyatro

Elektronik müzikte ezberleri bozarak dinleyenleri her defasında yeni bir sürprizle karşılaştıran Nicolas Jaar, sahne üstü ayakta konser deneyimiyle 3 Ekim'de Zorlu PSM Ana Tiyatro'ya konuk oluyor. Dansın temposunu farklı bir yöne çeken Nicolas Jaar, özgün tarzıyla modern, klasik müzik, caz ve minimal teknodan aldığı ilhamı unutulmaz performanslarında buluşturuyor. Nicolas Jaar, yer aldığı büyük festivallerin ardından Zorlu PSM Ana Tiyatro'da "Sahne Üstü Ayakta" konser deneyimiyle büyük bir heyecan yaratacak!

Movies in Concert La La Land in Concert
6 Ekim - 21.00, 7 Ekim 2017 - 20.00 Ana Tiyatro

Movies in Concert serisi, geçtiğimiz yıla damgasını vuran 6 Oscar ödüllü "La La Land in Concert" ile devam ediyor. Filmin dev ekranda gösterimine eşzamanlı olarak Justin Hurwitz imzalı film müziklerinin canlı orkestra tarafından icra edileceği etkinlik, Mercedes Benz ana sponsorluğunda, 6-7 Ekim tarihlerinde Zorlu PSM Ana Tiyatro'da gerçekleşecek.

Aeroplane
7 Ekim 2017 - 22.00 Studio

Fransız house müziği ve Balear ritimlerini bir araya getirmesiyle ünlenen, nu-disconun lideri Aeroplane, Zorlu PSM Studio'da ağırlanıyor. Aeroplane, başarılı Kuzey Amerika ve Avrupa turları sırasında Made in America 2015, TomorrowWorld 2015, NOS Alive Festival 2015, Space Ibiza Resident DJ Summer 2015 ve Coachella 2014 gibi büyük festivallerde sahne almasının ardından; 7 Ekim'de Zorlu PSM Studio'da.

Brazzaville
13 Ekim 2017 - 21.00 Studio

İsmini Kongo'nun başkentinden alan, müziğinde ise tropik ritimlerden bossa nova'ya, kabare pop'tan farklı etnik unsurlara geniş bir yelpaze sunan Brazzaville, 13 Ekim'de Zorlu PSM Studio'da! Doublemoon etiketiyle 2009'da yayınlanan Brazzaville in Istanbul'la birlikte kariyeri boyunca toplam 12 albüme hayat veren Brazzaville, farklı coğrafyalardan aldığı ilhamla müziğini her zaman ilgi çekici tutmayı başardı. İstanbul'un büyük hayranı olan, ona şarkılar yazan ve sevgisinin karşılığını da geniş bir hayran kitlesi ile alan ABD'li indie/chamber pop ve bossa nova grubu Brazzaville, Zorlu PSM'de yeniden unutulmaz bir geceye imza atacak.

Brazzaville

Betoko
20 Ekim 2017 - 22.00 Studio

Techno ve deep house'un önemli temsilcilerinden Meksikalı DJ Betoko, Zorlu PSM Studio'ya konuk oluyor. Wow! Records'la çalışmaya başlamasının ardından kariyeri boyunca dünyaca ünlü festivaller ve kulüplerde sahne alan; 2015'te yayınladığı Phobik EP'si, "Techno'nun geleceği" olarak adlandırılan Betoko, dinamik performansıyla ve hala akıllardan çıkmayan performansıyla yeniden Zorlu PSM Studio'da temposu yüksek bir geceye imza atacak.

Pig&Dan
21 Ekim 2017 - 22.00 Studio

New school techno'nun en önemli temsilcilerinde Pig&Dan, Zorlu PSM 'Studio"nun muhteşem atmosferinde, Jeton Records işbirliği ile 21 Ekim'de Zorlu PSM Studio'da! 2016 yılında dünyanın en iyi festivalleri Tomorrowland, Noctural Wonderland, Solomun ile Ushuaia, NY'deki saygıdeğer "Output" ve BBC Essential Mix performansları ile adından söz ettiren Pig&Pan öncesindeyse; Jeton Records`un kurucusu Ferhat Albayrak ve Jeton Records'un yeni yeteneği Alan Cutt, gecenin ev sahipleri olacak.

John Maus
25 Ekim 2017 - 21.00 Studio

Lo-fi, synth pop ve deneysel pop türündeki parçaları ile adını duyuran Amerikalı müzisyen John Maus, Zorlu PSM Studio'da! Animal Collective, Panda Bear ve Haunted Graffiti gruplarıyla da bilinen John Maus, 25 Ekim'de hipnotize edici tarzı ve yoğun tek kişilik şovuyla unutulmaz bir deneyim yaratacak.

Patricia Kaas
26 Ekim 2017 - 21.00 Ana Tiyatro

Müzik kariyeri boyunca birçok ödüle layık görülen Patricia Kaas, ilk kez 1990 yılında çıktığı turne ve aynı sene yayımlanan "Scene de vie" albümünün etkisiyle uluslararası arenada farkedildi. Sevilen Fransız müzisyen Kaas, Atlantis Yapım işbirliğiyle güçlü yorumu ve etkileyici sesi ile 26 Ekim'de Zorlu PSM Ana Tiyatro'ya konuk oluyor.

Patricia Kaas

HVOB & Winston Marshall - Silk Tour 2017
27 Ekim 2017 Ana Tiyatro

Electro-pop ve techno'nun dinamik ikilisi HVOB, son albümleri Silk'in tanıtım turnesi kapsamında Winston Marshall'ın eşlik edeceği çok özel bir performansla 27 Ekim'de Avusturya Kültür Ofisi iş birliğiyle Zorlu PSM'de! Techno ve house'a yeni bir soluk getiren, dinamik canlı performanslarıyla dikkat çeken grup, 27 Ekim'de "Sahne Üstü Ayakta" konser deneyimiyle Ana Tiyatro'da olacak.

Albert Long Hall'da Romantizm dizboyu

Boğaziçi Üniversitesi'nin dünyaca ünlü sanatçıları ağırladığı, geleneksellesen Albert Long Hall Klasik Müzik Konserleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın desteği ile güz döneminde başlıyor.

20. yılını geride bırakan Albert Long Hall Klasik Müzik Konserleri, Kültür ve Turizm Bakanlıı'nın desteğiyle "Dizboyu Romantizm" temasıyla Güz 2017- Bahar 2018 döneminde klasik müziğin en başarılı temsilcilerini tarihi Albert Long Hall sahnesinde ağırlayacak.

1997'den bu yana Klasik Müzik Konserleri'nin yöneticiliğini üstlenen, müzikolog, yazar Evin İlyasoğlu yönetiminde hazırlanan program 11 Ekim'de Brahms Akşamı ile başlayacak. Birbirinden yetenekli müzisyenlerden oluşan Ensemble Mendelssohn, yeni dönemin ilk konserinde Brahms ve Mozart'ın eserlerini seslendirecek.

Albert Long Hall Klasik Müzik Konserleri'nin Ekim ayındaki ikinci konuğu Tercia Realidad Topluluğu olacak. İspanyol Ateşi'ni sahneye taşıyacak olan topluluk Duende adını verdikleri yeni programlarıyla müzikseverlerin karşısında olacak. Bir İspanyol müziği anlatısı olan bu özel programda flamenkonun ve İspanyolların geleneksel ritim ve armonilerinin kökleri kucaklanacak.

25 Ekim akşamı ise Boğaziçili sanatçılar Özlem Tuna (mezzo soprano) ve Aydın Karlıbel (piyano), sanatseverlerin karşısında olacaklar. Tuna ve Karlıbel, Cemal Reşit Rey'in *Çelebi* operası, Ahmet Adnan Saygun'un *Yunus Emre Oratoryosu*'ndan eserlerin yanı sıra Bizet'nin *Carmen* ve C. Saint Saens'in *Samson et Dalila* operası gibi tanınmış eserlerden seçilen bir konser sunacaklar.

Kasım ayının ilk konuğu ise, 1 Kasım akşamı Yayların İçinde Bir Nefes başlıklı konser ile Münih Radyo Orkestrası Solistleri olacak. Kasım ayı konserleri, 8 Kasım tarihinde Bosphorus Trio (Özgecan Günöz Kızılay /keman, Çağlayan Çetin /viyolonsel, Özgür Ünaldı /piyano) ile devam edecek.

15 Kasım tarihinde Mehmet Yasemin /keman, Nil Kocamangil /viyolonsel ve piyanist Eren Aydoğan'ndan oluşan Trio Hermias müzikseverlerin karşısında olurken, 22 Kasım akşamı ise BEGOA Ensemble, Başar Can Kıvrak / piyano, Erkin Onay /keman, Özgür Baskın / keman, Ali Başeğmezler /viyola, Gökhan Bağcı / viyolonsel 'dan oluşan kadrosuyla Albert Long Hall'de yer alacak.

Dizboyu Romantizm ise 29 Kasım tarihli konserin teması olarak Sevil Ulucan / keman, Gülru Ensari /piyano ve viyolonsel sanatçısı Hillel Zori'yi müzikseverlerle buluşturacak.

Yılın son ayı olan Aralık ayında ise Albert Long Hall'ün ilk konukları Esen Kıvrak / birinci keman, Olgu Kızılay / ikinci keman, Çağ Erçağ / viyolonsel ve viyola sanatçısı Efdal Altın'dan oluşan Borusan Quartet olacak. Konser 6 Aralık akşamı gerçekleştirilecek.

Soprano Çimen Seymen ve org'da Yves Rechsteiner Fantastik Ezgiler başlıklı konserle 13 Aralık akşamı, H.Berlioz, L.Vierne, R.Hahn ve J. Alain'den eserleri seslendirecekler.

Cem Önertürk / flüt, Ozan Evruk / fagot, Ufuk Soygürbüz / obua, Kıvanç Fındıklı / klarinet ve korno'da Hüseyin Uçar'dan oluşan Anadolu Nefesli Beşlisi ise Orient Express başlıklı konserler 20 Aralık tarihinde Albert Long Hall'de yer alacaklar.
Dizboyu Romantizm teması Bahar 2018 programında da sürerken birbirinden renkli konserler Albert Long Hall'de takipçileri ile buluşacak.

THE PODIUM HALL

Başkente 'butik konser salonu'

Başkentin yeni klasik müzik konser salonu ve modüler sanat merkezi The Podium Hall, Avrupa'da hızla yaygınlaşan 'butik konser salonu' konseptini Ankara seyircisine sunmaya hazırlanıyor.

Ziyaretçilerine sıra dışı, samimi, sahneyle iç içe bir müzik deneyimi sunabilmek için yükseltilmiş podyum platformların kullanıldığı mekânda, tüm izleyicilerin sahne görüş açısı kusursuz bir hale getirilerek, konfor için özel konferans koltukları tercih edilmiş. Sahne etrafını 'U' şeklinde saran oturma düzeni, salonun pek çok sahne sanatına ev sahipliği yapmasına imkân sağlıyor. Sanatçılar için kulisler ve keyifli sohbetler için de bir fuaye alanı barındıran salon, Ankara'da nadiren bulunan Yamaha C7 kuyruklu konser piyanosuna sahip. Salonda çağdaş müzik, klasik, romantik ve 20. yüzyıl repertuvarının yanı sıra, farklı projeler; sunumla zenginleştirilmiş konser ve etkinliklere de yer verilmesi planlanıyor.

Fakültelere, müzik okullarına, genç müzisyenlere, öğrenci ve profesyonellere kendilerini ifade edebilecekleri özgün programlarla sahne imkânları sunması amaçlanan mekânın; konferans, akademik programlar, gruplara özel konserler ve resim müzayedelerine de ev sahipliği yapması planlanıyor.

ŞEHRİN TEMPOSU YÜKSELİYOR!

29. Yıl ENKA Kültür Sanat Müzik Buluşmaları başlıyor

ENKA Kültür Sanat, 10 Ekim'de seyircisini bir kez daha müzikle selamlıyor. 29. Yıl Müzik Buluşmaları, Türkiye'nin dünya çapında tanınan müzisyenleri ile sevilen topluluklarını keyifli bir seçkide bir araya getiriyor.

Gülsin Onay

Gökhan Aybulus

Erol Evgin

Fazıl Say

Mirkelam

Şehrin temposunu artıracak 29. Yıl ENKA Kültür Sanat Müzik Buluşmaları, ENKA Kültür Sanat'ın daimi sanatçısı Fazıl Say'ın piyano resitali ile 10 Ekim Salı günü başlayacak. Türkiye'nin genç yeteneklerinden, 14 yaşındaki piyanist Erdinç Emir İlgen; Bach, Beethoven, Chopin ve Debussy'nin eserlerinden oluşan bir program ile 17 Ekim Salı günü etkinliklerin ikinci konuğu olacak. Buluşmalar, 24 Ekim Salı günü gerçekleşecek Mirkelam konseri ile devam edecek. 20 yılı aşan kariyerini kutlayan Mirkelam; yeni şarkılarının yanı sıra unutulmayan parçalarından oluşan ve ENKA'ya özel hazırladığı bir repertuvar ile sahne alacak. Orkestra Akademik Başkent, 31 Ekim Salı akşamı, şef Ertuğ Korkmaz yönetiminde piyanist Gülsin Onay'a eşlik edecek.

Tango ritimlerinden "altın şarkılar"a dopdolu bir kasım ayı

Kasım ayına Tango ritimleri ile merhaba diyecek buluşmalara, 7 Kasım Salı akşamı tango müziğini bambaşka ve yepyeni bir bakış açısıyla yorumlayan PIATANGO ve Jülide Özçelik konuk olacak. Konserler, 19 Kasım Pazar günü düzenlenecek ve Barış İçin Müzik Orkestrası'nın konuk olacağı geleneksel Neşeli Pazarlar etkinliği ile devam edecek. Tüm çocukların ücretsiz olarak izleyebileceği konserin ardından ENKA Sahnesi 21 Kasım'da, Türkiye'nin uluslararası festivallerde en çok davet alan, en uyumlu ve aynı zamanda da en eğlenceli dörtlüsü Borusan Quartet ile piyano virtüözü Gökhan Aybulus'u ağırlayacak. 28 Kasım Salı akşamı piyanist Burçin Büke ve solist Seran Bilgi'nin klasik müzik, caz, tango, film müzikleri ve müzikalden oluşan "Dört Bir Yandan" projesi, dinleyicisiyle buluşacak. Kasım ayı etkinlikleri, Türk pop müziğinin efsanevi ismi Erol Evgin'in "Altın Şarkılar"ından oluşan ve özel orkestrasıyla sahne alacağı akustik performansıyla son bulacak.

Boğaziçi Caz Korosu ile erken yılbaşı kutlaması

ENKA Kültür Sanat, sezonun kapanış etkinliğinde ise erken yılbaşı kutlaması niteliğinde bir performansa ev sahipliği yapacak. Dünyanın en seçkin koro müziği platformlarında sahne almış, dünya şampiyonluğu da dahil olmak üzere sayısız ödül ve birincilik kazanmış Boğaziçi Caz Korosu, bünyesindeki tüm topluluklarla 25 Aralık Pazartesi akşamı şef Masis Aram Gözbek yönetiminde ENKA İbrahim Betil Oditoryumu'nda bir konsere imzasını atacak.

Program kapsamında düzenlenecek tüm konserler, ENKA İbrahim Betil Oditoryumu'nda saat 20.30'da; 19 Kasım Pazar düzenlenecek Neşeli Pazarlar etkinliği ise saat 11.30'da gerçekleştirilecek.

29. Yıl ENKA Kültür Sanat Müzik Buluşmaları'nın, 25 Aralık tarihine kadar devam edecek etkinlik programı için facebook.com/enkakultur, instagram.com/enkakultur ve twitter.com/enkakultur adreslerini takip edebilirsiniz.

29. Yıl ENKA Kültür Sanat Müzik Buluşmaları etkinlik biletlerine; Biletix.com, Biletix satış gişeleri, Çağrı Merkezi ve ENKA Kültür Sanat Gişesi'nden ulaşabilirsiniz.

Boğaziçi Caz Korosu

Piyanonun genç yeteneği Ekim'de ENKA sahnesinde

Türkiye'nin piyanodaki genç yeteneklerinden, 14 yaşındaki piyanist Emir İlgen, 29. ENKA Kültür Sanat Müzik Buluşmaları kapsamında dinleyiciyle buluşacak. Bach, Beethoven, Chopin ve Debussy'nin eserlerinden oluşan güçlü bir programla 17 Ekim'de sahneye çıkacak İlgen'le müzik yolculuğu ve konserde sunacağı repertuvar üzerine söyleştik.

Onur Aydın
onur.aydın@andante.com.tr

Genç bir piyanist olarak şimdiye kadar kat ettiğin yolun uğrak noktalarından bahseder misin?

İzmir doğumluyum. Piyano eğitimime 9 Eylül Devlet Konservatuvarı'nda başladım. Öğretmenimin yönlendirmesiyle küçük yaşta katıldığım uluslararası yarışmalar, aldığım dereceler ve yurtdışında katıldığım ustalık sınıfları, piyano çalma konusunda içimde büyük bir tutku ve heyecan uyandırdı. Bu süreçte gittiğim Portland Piyano Festivali ve Bethel All Steinway Gould Academy'deki ustalık sınıflarına farklı ülkelerden katılan farklı yaş gruplarından diğer piyano öğrencisi arkadaşlarımla bir buçuk ay geçirip pek çok etkinlikte sahneye çıkma tecrübesi yaşadıktan sonra piyanoya meslek olarak devam etme kararı verdim. Döndüğümde Boğaziçi Albert Long Hall'de Bach Piyano Konçertosu (Fa Minör No.5) çalma fırsatına küçük yaşta eriştim. Eğitimime üç yıldır İstanbul Mimar Sinan Konservatuvarı'nın öğrencisi olarak devam ederken, aynı zamanda düzenli olarak Belçika'dan Prof. Diane Anderson'la çalışıyorum.

Ne gibi ödüller aldın? Eğitim hayatına bundan sonra nasıl bir yön vermeyi planlıyorsun?

2013 yılında katıldığım, Almanya'nın Baden-Baden şehrindeki Clara Schumann Müzik Okulu'nda düzenlenen yarışmada assoluto birincilik ödülünü aldım. 2014 yılında İzmir Devlet Senfoni Orkestrası'nın Türkiye genelindeki genç solist seçmelerini kazandım. Aynı yıl Rusya'nın Rostov-on-Don şehrinde düzenlenen ve iki aşamalı olan 10. Path to Mastery (Ustalığa Giden Yol) adlı yarışmaya katıldım. Bu yarışmanın ilk turunu geçtim ve ikinci turda finalist olarak Haydn'ın Re Majör Piyano Konçertosu'nu, çalarak üçüncü oldum. 2017 yılında Yamaha Europe Scholarship Award kazananı olarak ödül aldım. Yine 2017 yılının Mart ve Nisan aylarında önce Karşıyaka Hikmet Şimşek Sahnesi'nde, sonra İstanbul Fulya Sanat Merkezi'nde iki resital verdim. Şu an AAF (Alink-Argerich Foundation) üyesi yarışmalara katılmak üzere hazırlanıyorum. Birikimlerim ve alabileceğim burslar doğrultusunda eğitimime yurtdışında devam etmeyi planlıyorum.

Henüz başlarında olduğun bu yolculuk süresince en büyük destekçilerin kimlerdi?

En büyük destekçim, beni müzik tutkum konusunda destekleyen ve en iyi eğitimi almam için her zaman yanımda olan ailem. Müziğin kariyerim olması konusunda küçük yaşımda beni yönlendiren öğretmenlerim de büyük destekçilerim oldular. 2017 yılında resital vermeme destek olan Karşıyaka Belediyesi'ne, Beşiktaş Belediyesi'ne ve ENKA Kültür Sanat'a da desteklerinden dolayı çok teşekkür borçluyum.

ENKA Kültür Sanat'ın 29. Yıl Müzik Buluşmaları kapsamında 17 Ekim'de vereceğin konserde nasıl bir repertuvar sunacaksın?

Repertuvarımı, izleyicinin de zevkle dinleyeceğini ümit ederek, severek çalacağım eserlerden seçtim. Şu an iki-üç farklı resital verebilecek kadar repertuarım var. Resitalime Bach'dan bir prelüd ve füg ile başlayıp, klasik, romantik ve modern dönemden eserlerle devam edeceğim. Tüm dinleyenlerin de beğeneceğini ve keyif alacağını umduğum, Bach, Beethoven, Chopin, Schumann ve Debussy'den oluşan, güçlü bir repertuvar belirledim.

Genç bir müzisyen olarak ENKA'nın 29'uncu yılına ulaşan kültür ve sanat alanındaki etkinliklerinin önemine dair neler söylemek istersin?

Her şeyden önce müziğe olan tutkumu anlayıp, bu yaşımda bana resital verme fırsatını tanımış olmalarından ötürü çok büyük mutluluk duyuyorum. Tiyatrodan müziğe, sanatın birçok alanına destek veren ENKA Kültür Sanat Buluşmaları'nı keyifle takip ediyorum. Gelecek nesillere yapılabilecek en büyük yatırım olan sanata verdikleri destek ve bana bu sahnede yer alma imkânını sağladıkları için, ENKA Kültür Sanat'ın değerli direktör ve koordinatörüne çok teşekkür ederim.

Emir İlgen

Müzik ve resim arasındaki ilişkiyi konuşmaya kaldığımız yerden devam...

Yazarımız bir süredir ara verdiği köşesine bu sayıdan itibaren, kaldığı yerden devam ediyor.

Aaron Copland, klasikler arasında yer alan *What to Listen for in Music* adlı eserinde temel olarak bize şunu söyler: *"Dinlemek bir yetenektir ve her yetenek gibi bu da, hepimizde farklı derecelerde mevcuttur."*

Özellikle müzik dinleyenlerin bu yeteneği hor gördüklerine veya bu yeteneğe yeterince saygı göstermediklerine şahit oluyorum. Bu, kuşkusuz abartılan bir yetenek de olabilir. Bunu müzik için diyebiliyorken, neden sanat için diyemeyelim? Pek çok kez bir müzede dolaşırken, koca koca salonlarda sergilenen eserlere ya hızlıca bakıp geçeriz ya da dikkatle incelemek için onlara zamanımızı ayırırız. Tabloların yanındaki ufacık açıklamalar pek çok göze yeni bilgiler aşılarken, zihinlere de farklı bir algı taşır. Ne yazık ki pek çoğumuz bunun farkında değilizdir. Yürürken gözümüze çarpan bir duvar resmi veya başında hiç kimse toplanmadığı halde, yüreğinden geçenleri şehrin ritmine katan sokak müzisyenleri, bu durumun en basit örneklerindendir. O halde neden bazılarımız için bir konser salonuna girmek, müzeye adım atmak ve sonrasında izlenimlerimiz hakkında konuşmak bu kadar korkutucu?

Belki de yorumlarımızın değerlendirileceği endişesi veya yorumda bulunmak için dahi birilerinden izin alınması gerektiği düşüncesinden ötürü geri adım atıyoruz. Oysa müzikle resim arasında bariz bir etkileşim vardır. Bunu hissedenlerimiz, konu üzerine derinlemesine araştırmalara girişirken, bazılarımız ise terminolojik yetersizlikten dolayı düşüncelerini kendine saklıyor. Bencillikten değil, tamamen jargonun dışında kalmaktan çekindikleri için böyle yapıyorlar.

Andante'ye 'Resim İçinde Müzik' adlı bu köşeyi tamamen amatör bir kulak ve gözlemci olarak yazıyordum. Çekincelerim yok muydu? Elbette vardı ama öğrendiklerimi paylaşmanın ve paylaşırken gelişmenin verdiği heyecan dayanılmazdı. Bu sayıyla birlikte yeniden başladığım köşemde, bir gözlemci ve dinleyici olarak beni etkileyen müzik ve resimlerin birbiriyle iç içe geçmiş, birbirine kenetlenmiş kavramlarını irdelemeye çalışacağım. Ben ne bir ressamım, ne de bir müzisyen; ancak bende birer tutku haline gelmiş bu iki sanat dalı için edecek iki çift kelâmım olacak; kişisel etkileşimlerimden yola çıkarak ve tabii terminoloji bilgim izin verdiği sürece.

Size de tavsiyem, dinledikleriniz hakkında, özellikle de sanatçılar hakkında daha fazla merak etmeniz. Okuyun, araştırın; sadece müze duvarındaki bir paragrafla yetinmeyin. Bu dünyanın içine girdikçe, sadece resim içerisindeki müziğe değil, müzik içerisindeki resme de şahit olursunuz. Bunun ruhunuzda bulduğu karşılığın enerjisi ise ayağınızı yerden kesmeye yetecektir.

Kendi merakımı irdelediğim dönemde Sadhguru okuyordum. Şu cümle karşıma çıkmıştı: *"Kendine 'neden' diye sormayı unutma!"* Pek çoğumuzun *"Bu müziği sevmiyorum"* veya *"Bu ressamdan nefret ediyorum"* dediği olmuştur. Peki, kendinize hiç *"Neden?"* diye sordunuz mu? Dinlediğiniz veya gözlemlediğiniz sanat size kötü bir şeyi mi anımsatıyor? Sizi rahatsız mı ediyor yoksa size meydan mı okuyor?

İşte bu *"Neden?"* sorusu, sanatın sizi nasıl tetiklediğini irdelemenizi sağlıyor. Benim de hep aklımın bir köşesinde tutarak kaleme alacağım bu yazılarımı okuyanların, benim etkileşimlerimle kendi etkileşimlerini harmanlayıp bir müzik eserine veya tabloya bundan böyle daha farklı bir gözle bakacaklarını umuyorum.

Dave Brubeck'in dediği gibi, *"Resim ve müzik arasındaki ilişkiyi konuşmaya uzun geceler ayrılabilir"*. O halde gelin konuşmaya başlayalım. Gelecek sayıda kaldığımız yerden sürdürmek dileğiyle...

Debra Hurd: Davulcu ve Dostları

Serla Balkarlı / Piyanist

Bir pazar geleneği: Fırında levrek

Malzemeler

2 adet deniz levreği
3-4 adet kuru soğan
1 baş sarımsak
2-3 adet patates
2 adet havuç
4-5 adet biber (çarliston, köy biberi ya da kapya biberi)
5-6 adet defne yaprağı (mutlaka)
1 adet limonun parçalara ayrılmış hali
4-5 çorba kaşığı sızma zeytinyağı
Biraz tuz

Tarif

Patatesler, havuçlar ve soğanlar ince halkalar şeklinde doğranmış olarak tepsiye yayılır. Sarımsaklar yatay olarak ikiye kesilmiş olarak serpiştirilir. Tepsinin en üstüne karınlarından bir iki bıçak darbesiyle çizilmiş levrekler yatırılır ve içlerine birkaç diş sarımsak koyulur.

Zeytinyağına bulanmış balıkların içine ve dışına defne yaprakları ve kesilmiş limon parçacıkları koyulur. Biberler de yıkama dışında başka bir işlemden geçmeden, olduğu gibi balıkların sağına soluna yerleştirilir ve üzerine biraz tuz serpiştirilir.

Önceden ısıtılmamış, 220 dereceye ayarlanmış fırına koyulur ve 40 dakika kadar pişirilir. 40 dakika sonunda hem ayıklaması kolay, hem de lezzetli ve sağlıklı sebzelerle sevdiklerimize sunabileceğimiz fırında levrek servis yapılır.

Tavsiye edilen müzik

Bu yemekle beraber J.S.Bach'ın klavsen için yazdığı La minör fantezi-füg eserini tavsiye ediyorum. Huzur ve sevgiyle beslenmek üzere, afiyet olsun.

DOB T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2017 - 2018 SANAT SEZONU
I. DÖNEM

ANKARA

OPERA / OPERET
LA TRAVIATA (G. VERDI)
CARMEN (G. BIZET)
IV. MURAT (O. DEMİRİŞ)
PARİS HAYATI (J. OFFENBACH)
LA BOHEME (G. PUCCINI)
ÇİNGENE BARON (J. STRAUSS II)

BALE
ZORBA (M. THEODORAKIS)
BACH ALATURKA / DANZON (J. S. BACH-A. AKBAR, A. MARQUEZ)
AMADEUS (W.A.MOZART)
HAREM (OSMANLI USÜL MÜZİĞİ)
FINDIKKIRAN (P.İ.ÇAYKOVSKİ)

DANS TİYATROSU
TÖRE (C. İDİZ)

MÜZİKAL
KANLI NİGAR (C. İDİZ)
BİR TENOR ARANIYOR (K. LUDWIG)

MODERN DANS
TANGO'S (A. PİAZZOLA)
FRİDA (A. MARQUEZ, J. P. MONCAYO, C. A. AKIN)
SEYAHATNAME (M. DEDE)

ÇOCUK ETKİNLİĞİ
SİHİRLİ DÜNYA (A. KAHYAOĞLU)

İSTANBUL

OPERA / OPERET
BAŞKA DÜNYA (S. ADA)
FAUST (Ch. GOUNOD)
THE RAKE'S PROGRESS - Hovarda'nın sonu (I. STRAVİNSKİ)
ERNANİ (G. VERDI)
NİNATTA (E. DEMİREL)

BALE
UYUYAN GÜZEL (P. İ. ÇAYKOVSKİ)
SONDAN ÖNCE / 3 AŞK / 4 MEVSİM
FINDIKKIRAN (P. İ. ÇAYKOVSKİ)

MODERN DANS
SEYAHATNAME (M. DEDE)
JİZEL (A. ASLAN)
KLASİK MODERNLER
"bi" DÜNYA MODERN
ŞEHİR ORMAN (B. MURPHY)

ÇOCUK ETKİNLİĞİ
KUKLACI (M. SESKIR)
SİHİRLİ FLÜT (Tamino'nun Rüyası) (C. AKIN)

İZMİR

OPERA / OPERET
SEVİL BERBERİ (G. ROSSINI)
SAMSON İLE DALİLA (C. Saint-Saens)
MADAM BUTTERFLAY (G. PUCCINI)
HEKİMOĞLU (T. TAVİŞ)

BALE
ROMEO İLE JÜLYET (P. İ. ÇAYKOVSKİ)
BACH ALLA TURCA / DANSIN RENGİ (J. S. BACH, A. AKBAR, E. ARDAL)
KAMELYALI KADIN (G.VERDI)
İLKBAHAR AYİNİ (I. STRAVİNSKİ)

DANS TİYATROSU
ÇAKIRCALI EFE (C. İDİZ)

MÜZİKAL
KANLI NİGAR (C. İDİZ)

ÇOCUK ETKİNLİĞİ
SİHİRLİ DÜNYA (A. KAHYAOĞLU)
DEĞİRMENDEKİ HAZİNE (Düz: A. HOCA)

MERSİN

OPERA / OPERET
MİDAS'IN KULAKLARI (F. TÜZÜN)
MACBETH (G. VERDI)
ALİ BABA & 40 (S. ADA)
MAVİ NOKTA (S. ADA)
HANIM OLAN HİZMETÇİ (G. B. PERGOLESI)
RİTA (G. DONIZETTI)

BALE
AMAZONLAR (V. KAKHİDZE)
BAHÇESARAY ÇEŞMESİ (B. ASAFIEV)
DÜĞÜN (E. ARDAL)

MÜZİKAL
KEŞANLI ALİ DESTANI (Y. TURA)
LÜKÜS HAYAT (C. R. REY)

ÇOCUK ETKİNLİĞİ
OPERA OKULDA
MASAL ŞATOSU (Ç. KASAPOĞLU)
SİHİRLİ DÜNYA (A. KAHYAOĞLU)

ANTALYA

OPERA / OPERET
CARMEN (G. BİZET)
YAŞA SEN ANNE (G. DONIZETTI)
AİDA (G. VERDI)
HOFFMANN'IN MASALLARI (J. OFFENBACH)
YOLANTA (P. I. ÇAYKOVSKİ)

BALE
AFİFE (B. MURPHY)
FINDIKKIRAN (P. İ. ÇAYKOVSKİ)
KUĞU GÖLÜ (P. İ. ÇAYKOVSKİ)

ÇOCUK ETKİNLİĞİ
BREMEN MIZIKACILARI (F. J. BREUER)
KELOĞLAN İLE UZAYLILAR (A. S. KARABULUT)

SAMSUN

OPERA / OPERET
SEVİL BERBERİ (G. ROSSINI)
CARMEN (G. BIZET)
TOSCA (G. PUCCINI)

BALE
NOTRE DAME'IN KAMBURU (C. PUGNI, B. HOINIC / A. DAVRAN, V. ERSOY)
4 BALE (İÇ-İN/PASO A PASO/ RONDO ALATURKA) (J. S. BACH, V. MAGNET, W. A. MOZART, A. MARQUEZ)

MODERN DANS
GÜLDESTAN (M. DEDE)
ARDA BOYLARI (A. ERDEM, İ. SEZEN)

ÇOCUK ETKİNLİĞİ
KÜÇÜK BİR MUCİZE (C. ATTILA)
SİHİRLİ DÜNYA (A. KAHYAOĞLU)

www.dobgm.gov.tr

biletiva
biletiva.com

Genel Müdürlük gerektiğinde programda değişiklik yapabilir.

Sevinelim, özendirelim ama ne olur abartmayalım!

Önce ülkenin genel anlamda ve eğitim alanında hızla götürülmek istendiği yere karşın, çocuklarının müzik eğitimi için özveride bulunan ailelere, disiplinle çalışan çocuklarımıza-gençlerimize ve onları geliştirmeye çalışan öğretmenlerine teşekkür ederek başlayalım söze.

Ama "basın" olarak da, "veli" olarak da, "öğretmen" olarak da abatmayalım lütfen! Bilgi verirken, "Hata yapıyor muyuz? Kavramları doğru kullanıyor muyuz?" diye kendi kendimizi sorgulayalım. "Verdiğimiz bilgi tam mı, yoksa kararttığımız bir durum var mı?" diye bakalım. Çocuğumuzun-öğrencimizin katıldığı etkinliğe başka Türk gençleri de katılmış mı, katılmışlarsa onları da göz ardı etmeyelim.

Bu girizgâhdan ve bundan sonra yazacaklarımdan lütfen kimse alınmasın, ama en azından daha dikkatli olsun!

Bakın Eylül ayı içinde Kültür ve Turizm Bakanı Numan Kurtulmuş, Cumhuriyet Gazetesi'nin birinci sayfasında yer alan "Dünya Birincisi" haberinden birkaç gün sonra, öğrenimini hem genel anlamda, hem müzik alanında İzmir'de sürdüren Kaan Turan'ı bakın nasıl kutladı. Bakanlığın basın bülteni şöyle:

"BAKAN KURTULMUŞ'TAN DÜNYA BİRİNCİSİ PİYANİST KAAN TURAN'A TEBRİK

Kültür ve Turizm Bakanı Numan Kurtulmuş, dünya birincisi 13 yaşındaki piyanist Kaan Turan'ı tebrik etti. Bakan Kurtulmuş, İzmirli küçük piyanist Kaan Turan ve annesi Şenay Turan'ı telefonla arayarak tebriklerini iletti.

İtalya'da düzenlenen ve 17 ülkeden 45 yarışmacının katıldığı Lovere Uluslararası Piyano Yarışması'nda birincilik ödülüne layık görülen 13 yaşındaki piyanistin gelecekte iyi bir piyanist olacağına inandığını dile getiren Bakan Kurtulmuş, anne Şeyma Turan'ı ise evlatlarının başarısından dolayı ayrıca tebrik etti.

Dünya birincisi piyanistten çalışmalarını disiplinle sürdürmesini isteyen Bakan Kurtulmuş, Kaan Turan'a gelecekte mutlaka iyi bir üniversitede okuması ve bunun için de müzik çalışmalarını dersleriyle birlikte aksatmadan sürdürmesi nasihatında bulundu."

Sayın Bakan'ın böyle bir kutlamada bulunması olumlu, en azından terazinin öteki kefesini de, bir dirhem de olsa gördüğünü gösteriyor. Keşke, çok daha yüksek düzeydeki İskoç Uluslararası Piyano Yarışması'nı, kimseyle ortaklaşmadan birinci olarak tamamlayan 20 yaşındaki Can Çakmur

için de benzeri bir kutlamada bulunup açıklatsaydı.

Bakanı burada yanıltan, Cumhuriyet Gazetesi'nin birinci sayfasında yayımlanan "Dünya Birincisi" başlığı olsa gerek. Cumhuriyet'i kim nasıl yanılttı bilemem. Belki de, daha çok dikkat çeksin diye, son zamanlarda moda olan bir gazetecilik hilesidir!

Bir müzisyenin, sporcunun "Dünya Birincisi" ilan edilmesi için, dünya ülkelerinin büyük oranda katıldığı bir yarışma olması gerekir. Hani, Dünya Güreş Şampiyonası ve benzeri türden... Müzik alanında ise bu tür yarışmalar yok, isteyenlerin başvurup kabul almaları halinde katıldıkları "uluslararası yarışmalar" var. Dünyada kara kaplı kitaba göre uluslararası alanda tanınan 193 ülke bulunuyor. Milano'daki yapılan yarışmaya katılan 45 çocuk ve gencin mensubu bulunduğu ülke sayısı ise 17. Üstelik bu 45 çocuktan 10'u Türkiye'den.

Jüriyi de verelim: Vincenzo Balzani (Başkan-İtalya), Giuseppe Merli (Italya), Morita Yoshifumi (Japonya), Philippe Raskin (Belçika), Antonio Tarallo (Italya), Catia Iglesias (Italya)

Bu yarışma ile ilgili ilk haber Ağustos ayında İzmir'in Yeni Asır Gazetesi'nde, yarışma Temmuz'da yapılmış gibi yayımlandı. Neyseki "Dünya Birincisi" denilmiyordu. Oysa yarışma, Ağustos'un ilk haftasında yapılmıştı.

Önce yarışmayı ve sonuçlarını hayli zahmetle araştırdım. Sadece C grubunun tutanağına ulaşamadım. Kaan Turan, öğretmenliği ve çalışkanlığıyla takdir ettiğim Payam Susanni'nin YÜSEM'de öğrencisiydi, esas öğrenimini ise Bilfen Koleji'nde görüyordu. Payam'dan Kaan'ın babasına ulaşarak yarışma tutanağını edindim. Gördüm ki, yarışmada üç adet birincilik verilmiş, "assosuno" yani kesin birincilik 98 puanla İtalyan piyaniste. Diğer birincilik dereceleri de 95'er puanla Kaan Turan'la Rus piyaniste. 600 Euro'luk para ödülü de doğal olarak İtalyana verilmiş.

C kategorisinde yarışan diğer Türk çocukları Arda Ayhan 91, Defne Ertürk 89, Naz Mutluel ile Hulusi Ege Koyutürk'ün de 92'şer puanla ikinciliği paylaştığını belirtelim. Yani bu grupta 9 yarışmacıya ilk üç dereceler paylaştırılmış, farklı puanlarla.

A kategorisinde Leyla Ertürk'ün ikinciliği elde ettiğini, B kategorisinde de Papatya Biter, Bora Evinç, Çinara Manafli ve Aylin Özdemir'in yarıştığını, Çınara Manaflı'nın birinciliği elde ettiğini belirtelim. Ancak Çınara Manaflı, birinciliği paylaştı mı, kaç puan aldı, bununla ilgili İz Gazete'deki haberde bilgi verilmiyor, Tadini'nin internet sayfalarında buna ulaşmak mümkün olmadı! E kategorisinde Türkiye'den katılan piyanistin 3. olduğu bir tutanak fotoğrafından anlaşılıyor ancak ismi okunamıyor. Büyük olasılıkla tam adı Berta İdlin Arshinova.

Gelelim Kaan Turan'ın yetenek ve başarısına. En büyük avantajı, esas eğitimini bir kolejde sürdürüyor olması. Yazıda sözünü ettiğim Can Çakmur da lise öğrenimini bir kolejde tamamlayıp, lisansta yurtdışında piyano öğrenimine devam ediyor. Kaan ve ailesinin tuttuğu bu yol doğru.

Gelişimi Londra Kraliyet Koleji'nin uluslararası sınavlarıyla belgeleniyor. Bu yıl Haziran'da 8'inci kurdan girdiği sınavında en yüksek puan aralığıyla tüm dünyada geçerli olan müzik lisesi mezunu diplomasını aldı. 2018'de Ön Lisans Sınavları'na girmeye hak kazandı. Ailesi, "Bizim çocuğumuz en iyisi, büyük piyanist olacak" diye tutturanlardan değil. Babası Hakan Turan bakın ne diyor: *"Kaan piyanist olsun diye özel bir çabamız yok, bu işin çok zor olduğunun bilincinde insanlarız ancak yetenekleri Kaan'ı bırakmıyor. İleride ne yapacağını Kaan kendisi seçsin veya yurt dışında bir okula giderse müzik ile çift eğitim alma şansı olsun diye istediğimiz için ailesi olarak da oğlumuzu desteklemeye çalışıyoruz."*

Kaan'ı da, öyle "dünyaca ünlü" olmasalar da birer deneyim kazanma aracı olan çok yaygın yarışmalara katılan ve dereceye giren çocuklarımızı kutluyor ve gene başa dönüyorum: Aman ne kendimizi, ne öğrencilerimizi, çocuklarımızı abartmayalım, onlara zarar vermeden özendirelim.

Kaan Turan, Yaşar Üniversitesi Müzik Bölümü Öğretim Görevlisi öğretmeni Payam Gül Susanni ile.

Müzikomedi

Efdal Altun
efdal.altun@andante.com.tr

Futbol spikeri senfoni orkestrası konseri sunarsa!

(Sesli ve ateşli bir şekilde okunması tavsiye edilir)

İlk yarı

İyi günler sevgili izleyiciler, konserimiz az sonra başlayacak. Müzisyenler kuliste ısınma hareketlerini yapıyor. Az sonra sahnedeki yerlerini alacaklar. Bildiğiniz gibi orkestra bu konserde güçlü bir soliste eşlik edecek. İkinci yarıdaysa orkestra şefe karşı senfonik eserle mücadele edecek. Evet, ilk olarak müzisyenler sahneye çıkmaya başladı. Bu akşam oldukça iddialı görünüyorlar. Geçen konserde eşlik ettikleri şancının baskın performansı yüzünden ilk yarıyı yenik bitirmişlerdi. Bakalım bu akşamki piyaniste karşı ne yapacaklar?

Evet, obuacı kalağı dikti ve la'yı iğne deliğinden top geçirir gibi başkemancıya veriyor sevgili izleyiciler. Başkemancı obuacıyı fazla kızartmadan, zarif bir hareketle la'yı göğüsledi ve önce nefeslilere, ardından yaylılara verdi. La, sahne dışına çıktı ama neyse ki bundan önce tüm çalgılar akortlanmış oldu. Orkestra şefi sahnenin ortasına doğru ilerliyor. Şef soliste yol verdi ve bu hareket seyirciden büyük alkış aldı. Sahnelerde görmek istediğimiz türden bir hareket bu. Bildiğiniz gibi bazı şefler solisti unutup önden çıkarak konserin gergin başlayıp öyle de geçmesine neden olabiliyor. Piyanist başkemancıyla el sıkışıp selam verdi ve sahnedeki yerini aldı. Fakat o da ne? Taburesini gereğinden fazla ayarlayarak zaman kazanıp orkestranın enerjisini düşürmeye çalışıyor! Orkestradan homurdanma sesleri çıkmaya başladı, şef boynunu sağa sola sallayıp piyanisti uyarmaya çalışıyor. Evet piyanist sonunda hazırım jestini verdi, konser başlıyor.

Nefesliler ve vurmalılar ilk sesi sahneye doğru verdi, kemanlar iyi bir kontratakla melodiyi soliste doğru ilerletiyor. Bas grubuna harika bir pas, kontrbasçılar müthiş bir şut çekiyor, goooooooool!

1. Bölüm

Nefesliler ve vurmalılar ilk sesi sahneye doğru verdi, kemanlar iyi bir kontratakla melodiyi soliste doğru ilerletiyor. Bas grubuna harika bir pas, kontrbasçılar müthiş bir şut çekiyor, gooooo.. Hayır! Piyanist melodiyi elleriyle yumuşatıp romantik bir giriş yapıyor! Müthiş parmak oyunlarıyla müziği alıp götürüyor, sahne önünde kemanları ve viyola grubunu geçiyor, şimdi orta sahnede tahta nefeslileri de geçiyor, melodi adeta parmaklarına yapışmış vaziyette ilerliyor, ceza sahasına girdi, bakırlar tempoyu ilerletip piyanisti ofsayta düşürmeye çalışıyor ama olmuyor sevgili dinleyiciler, piyanist pedala basıp sesi uzatıyor ve tuşlara tüm gücüyle vuruyor! Ve goooollll!!! Mükemmel akor ve gooolll! Piyanist orkestra karşısında bir sıfır öne geçiyor. Şef, vuruşlarıyla eseri mezzoforte nüansa indiriyor, şimdi vurmalılar ilk es'ini aldı. Timpanist uzun es'ten sonra zamanında girmeleri konusunda grubunu uyarıyor. Bu arada tubacı esere girmek için sahne kenarındaki yerinde dudaklarını esnetiyor, az sonra şefin vuruşuyla o da konsere dâhil olacak. Bu arada piyanist ani bir atakla ilk bölümün kadansına girdi sevgili dinleyiciler! Orkestra tüm hatlarıyla geri çekildi! Herkes büyülenmişçesine dinliyor. Konser salonu tarihi günlerinden birini yaşıyor. Solist inanılmaz bir çalışla ceza sahasına girdi. İkinci gol mü geliyor? Son akoru basıyor ve goooool! Hayır! Şef tam zamanında bageti sallıyor ve orkestra solistle birlikte ilk bölümü bitiriyor.

2. Bölüm

Müzisyenler dinleyicilerin öksürmelerinin bitmesini bekliyor. Orkestra şefi iki kolunu yana açtı ve dinleyicileri susturdu. Piyanist melodiyi ellerine alıp tuşeye yumuşakça bırakıyor. Kıvrak hareketlerle ölçü ölçü ilerliyor, savunma arasına yumuşakça giriyor fakat bu güzel melodiyi solo flüte kaptırıyor! Flüt solosunu tamamlayınca akıl dolu bir pasla melodiyi klarnete veriyor. Güzel sololarin ustası klarnetçi soğukkanlı şekilde ilerliyor. Şef bageti hızlandı sevgili izleyiciler, viyola grubu uzun süren sessizliğinin ardından mükemmel bir şekilde soloyu göğüslüyor, piyanist geri çekildi, şimdi tüm orkestra romantik melodiyi hep birlikte solistin yarı sahasına doğru sürüklüyor, şef coştu, piyanist tüm parmakları ve bedeniyle mücadele ediyor, orkestra geriliyor ve 35 ölçüden harika bir akor ve harika bir kurtarış! Piyanist o güzel soloyu alıp bölüm başındaki dinginlikle çalıyor ve ikinci bölüm şefin yumuşak el hareketiyle bitiyor.

3. Bölüm

İlk iki bölümde solistin 1-0'lık üstünlüğü var fakat orkestra konser disiplininden taviz vermediği için son bölümde durumu eşitleyebilir, hatta öne geçebilir sevgili dinleyiciler. Konserseverler hatırlayacaktır, önceki sezonlarda beklenmeyen sonlarla biten konserler olmuştu. Evet, biz sahneye dönelim. Şef bagetini kaldırdı, girişi verdi ve son bölüme orkestra başladı. Çalgılardan seken melodi piyaniste ulaştı, piyanist kambura yattı ve melodiyi çok kısa süre çalarak taca attı. Şef bagetiyle melodiyi tekrar esere sokuyor, haydi çocuklar daha konser bitmedi! Evet, bakır nefesliler hızla görev alanına döndüler, bu arada savunmada derinlik kayboluyor ama orada neyse ki armonik yapıyı besleyen ikinci keman ve viyola var, orkestra sağlı sollu ataklarla solisti boğmaya çalışıyor, tahta nefesliler rakip sahada soloyla buluştu, harika bir ara pasıyla melodiyi yaylı çalgılara verdiler, yaylı çalgılar şefe mükemmel bir pas verdi, şef dört dörtlük bir vuruşla orkestrayı coşturuyor sevgili izleyiciler, akoru çekerlerse gol olacak, nefesler tutuldu ve gooooollllll!!! Durum eşitlendi ve piyanist son bölümün kadansına geçerek rahat bir nefes alıyor değerli izleyiciler. Orkestra bu sırada dinleniyor ve seyircileri izleyip ufak sohbetlere dalıyor. Kadans sonuna geldik artık, şef bageti kaldırdı ve orkestra piyanistle uyum içinde eserin sonuna doğru ilerlemeye başladı. Eserde ve sahnede büyük coşku var, ne de olsa bu bir dostluk maçıydı. Şef son akoru veriyor ve ilk yarı eşit bir skorla bitiyor. Önümüzdeki sayı ikinci yarıyla karşınızda olacağız. Esen kalın.

Filiz Ali'nin çocuğu AIMA gelecek yıl 20 yaşında!

Türkiye'nin klasik müzik alanındaki ilk ustalık kursu Ayvalık Uluslararası Müzik Akademisi (AIMA) 20 yılı devirmek üzere. Müzikolog Filiz Ali tarafından, pek çok sanatçı ve sanatseverin de desteğiyle, Avrupa'da kurulan uluslararası yaz müzik akademilerinden ilham alınarak başlatılan AIMA, Türkiye'de yetişen sanatçı adaylarının ufkunu açmış bir kurum.

Nihan Tahtaişleyen
nihant.isleyen@gmail.com

Mübadele öncesinde Türkiye'deki Rum kökenli, mübadeleden sonra Girit ve Midilli'den göç eden Türk asıllı Yunan vatandaşların yaşadığı Ayvalık müzik bakımından tarihinde hep modern bir yapıya sahip olmuş. Mübadeleye kadar Atina ve İstanbullu müzisyenlerin kafelerde müzik yaptığı, mübadelenin ardından bandosu, halkevi orkestrası, evlerden yükselen piyano sesleriyle dönemin modernleşen Türkiye'sinin nadide bir örneği. Bu kültürün parçası olan Ayvalıklı sanatseverlerin bir müzik akademisinin kurulması ve sürdürülmesinde desteğine şaşmamalı.

1998 yılında Boyner Ailesi'nin Cunda'daki evinde başlayan serüven bugün Ayvalık'ta 2003'te bağışlanan Haluk Barutçuoğlu Yalısı'nda devam ediyor. Yıllar içinde programına yeni ustalık sınıfları ve konserler ekleyen AIMA takımı Filiz Ali'nin önderliğindeki eski öğrencileri-yeni meslektaşları, yani günümüz müzikologlarından oluşuyor. AIMA'nın programlarının diğerlerinden ayrılması müzikolog takımının çok yönlü birikiminden kaynaklanıyor.

AIMA, Cuma akşamları müzikolojik sunumlar ve Cumartesi akşamları sunumla bağlantılı konserler düzenleyerek geçtiğimiz yıl kış aylarında da etkinliklerini sürdürmüştü.

Haziran ayında Onur Özkaya'nın kontrabas dersleriyle açtığı ustalık sınıfı sezonuna Temmuz'da keman sanatçıları Andrej Bielow, Pelin Halkacı Akın, Elif Tarakçı Akyar ve viyola sanatçısı Marco Misciagna'nın keman-viyola dersleriyle devam etti. AIMA her ustalık sınıfı sonunda hocaların ve öğrencilerin verdiği unutulmaz konserlerin haricinde Temmuz ayında iki büyük organizasyona da ev sahipliği yaptı. Bunlardan biri Gülsin Onay Piyano Resitali, diğeri ise AIMA Müzik Festivali'ydi. Şahsen izleme fırsatı bulduğum AIMA Müzik Festivali'nin her aşamasında gerek organizasyona katılan sanatçıların ve gerekse organizasyonu düzenleyen Filiz Ali önderliğindeki müzikolog ekibinin ve gönüllülerin emeği, festivalin düzenlendiği Taksiyarhis Anıt Müzesi'nden Ayvalık sokaklarına taştı. Viyolonsel Sanatçısı ve şef Alexander Rudin, keman sanatçıları Pelin Halkacı Akın ve Elif Tarakçı Akyar, viyola sanatçısı Marco Misciagna, viyolonsel sanatçısı Dilbağ Tokay, kontrabas sanatçısı Onur Özkaya, Borusan Kuartet, AIMA Festival Orkestrası ve orkestra üyelerinin oluşturduğu oda müziği gruplarının konser verdiği festival boyunca konserleri içeriden izleyenlerin haricinde dışarıdaki barkovizyondan ücretsiz izleyen bir yığın Ayvalık sakini de vardı. Bu konserlerin ardından sanatçılarla sanatseverler arasında yapılan sohbetler de crème de la crème...

Keman ve viyola ustalık sınıfı sertifika töreni.

Kısa bir aradan sonra geçtiğimiz Eylül ayını Alexander Rudin'in viyolonsel ustalık kursu ve İdil Biret'in piyano ustalık kursu ile kapatan AIMA, bu iki değerli solistin verdikleri resitallerle yine Ayvalıklı sakinleri ve oraya yolu düşen tatilcileri müziğe doymuş bir şekilde sonbahara teslim etti. Akademinin ayrılmaz parçası, piyano sanatçımız İris Şentürker de ustalık sınıflarında, öğrenci konserlerinde ve davetli sanatçıların resitallerinde gösterdiği üstün performansla bizleri müzikalitesine hayran bıraktı.

Filiz Ali'nin büyük riskler alarak kurduğu, büyüttüğü ve bugünkü örneklerine el verdiği AIMA 20. yılına umutla giriyor. AIMA aynı zamanda bugün sosyal medyadan takip edebildiğimiz, öğrencilerimizi yönlendirdiğimiz, tatil yaparken konserlerine kulak kabarttığımız nice ustalık okulunun annesi.

AIMA belgeselinin de kapıda olduğu haberini verelim. Daha nice sanat dolu yıllara...

Ülkemizin en önemli piyanistlerinden birini yitirdik

Seher Tanrıyar hocası Rey'in en iyi yorumcularından biriydi

Seher Tanrıyar ile, Cemal Reşid Rey hocamızla dokuz yaşımda çalışmaya başlar başlamaz değil, epeyce sonra tanışmak nasip olmuştu. Derslerimiz çarşamba günlerine isabet ettiğinden, Seher'le ve ayrıca burada saygıyla anmak istediğim Seba Başbuğ'la, Cemal Bey'in Serencebey'deki evinde verdiği derslerin bazılarında buluşmamız anlamlı tesadüflerdir. Seher zaten Cemal Bey'le çalışmaya başlamasından itibaren deneyimli bir piyanist olmuştu. Merhum Faruk Yener'in haftalık yazılarında da ismine rastlıyor, bir yıldızın parlamaya başlamasına tanık oluyorduk.

14 Kasım 1973 Çarşamba akşamı Maçka Maden Fakültesi Salonu'nda Cemal Reşid Rey'in 50. Sanat Yılı münasebetiyle düzenlenen konserde biri henüz 16, diğeri de 19 yaşında iki 'güzide' genç piyanistimiz Vedat Kosal ve Seher Dosdoğru birlikte emsalsiz bir başarıya imza attılar. Büyük bestecimizin *10 Halk Türküsü* değişimli olarak (bestecinin o günkü kullandığı tabirle 'münavebe' ile), konserin ikinci yarısında ise, iki piyano için *12 Prelüd ve Füg*'ü seslendirildi. Bu eseri ilk dinleyişimde, daha önce hiç işitmediğim bir ahenk ve melodi âleminde gezmiş, bu virtüozite, tefekkürle ifade bulan ve ona yol açan kontrpuan ustalığı, tını, çağrışım ve renk cümbüşüyle büyülenmiştim. Bu sihir 70 dakika boyunca salonda yankılanıp durmuştu. Konser sonrası genç Vedat'ı ve Seher'i coşkuyla alkışlamış, başkalaşmış olarak salondan ayrılmıştık.

Aaron Copland'ın İstanbul'u ziyareti esnasında bir akşam, Kosal ailesinin Şişli'deki evlerinde Cemal Reşid Rey'in de katıldığı tarihi davette, Seher Tanrıyar ve Vedat Kosal *12 Prelüd ve Füg*'ü Copland'a dinletmişlerdi. Tanrıyar, henüz çok genç bir yaşta, hocasının güç piyano sayfalarını, yaşından umulmayacak bir olgunlukta özümseyerek, bu taptaze Türk şaheserleriyle bizlere büyük bir gurur yaşatmıştı.

Seher Tanrıyar, Cemal Reşid Rey'in 100. doğum yıldönümü münasebetiyle, değerli soprano Ece İdil'le beraber *12 Anadolu Türküsü*'nü ve Mevlana'nın *Mesnevi*'sinden mülhem Altılı'yı Kalan Müzik için CD'ye kaydetti. Ayrıca Evin İlyasoğlu'nun Rey biyografisinin eki olarak hazırlanan CD kaydı için *Hatıradan İbaret Kalan Şehirde Gezintiler*'i ve benimle birlikte *12 Prelüd ve Füg*'den seçmeleri kaydetti. Rey'in bu eseri, bestecinin düş gücü ve yaratısının zirvesidir. Aynı zamanda, müzik kuramında beşliler çemberini dolaşarak kaleme alınmış, içinde halk türkülerimizi de barındıran *(Yağ satarım, Yavuz geliyor)* müzik tarihinde eşine az rastlanır mimariyle tasarlanmış bir ses abidesidir. Örneğin, 12. Füg olan *Sıvastopol Marşı*'ndan oluşan sürpriz finalde sol elin çaldığı bayram davullarını Seher büyük bir coşkuyla seslendirmişti. Eseri birlikte seslendirdiğimiz her seferinde 1, 3, 6 ve 12 numaralı prelüd ve fügleri mutlaka çalardık.

Seher Tanrıyar ile yaptığımız oda müziği çalışmaları, onunla paylaşmış olduğumuz ayrı bir boyuttur. Kendisine duyduğum hayranlığı, bir nebze de olsa ona ithaf değeri taşıyan *Fuga alla Turca* (Keturi Musikverlag) başlıklı piyano parçamla dile getirebildiysem ne mutlu bana! Onunla 1992'deki Semiha Berksoy Jübilesi'nde *Büyükada Fantezisi*'ni (Keturi Musikverlag) nadir bir versiyon halinde iki piyanoyla çalmıştık. Eserin seslendirmemizin ardından, operamızın büyük divası Semiha Hanım'ın *Adalar Rövüsü*'nden *Büyükada Şarkısı*'nı yıllar sonra yeniden söylemesi ise gecenin sürprizi olmuştu.

Satırlarımın sonuna gelirken, hocamızın *Mistik* adlı senfonik şiirinin sonunda yer verdiği, Mevlana'nın *Mesnevî*'sinden şu mısrayla Seher Tanrıyar'ı anmak isterim: *Günler geçerse geçsin, zararı yok ama sen kal, eşsiz pak olan!*

DR. AYDIN KARLIBEL

Seher Tanrıyar ve Aydın Karlıbel

Başkent'ten Yansımalar
Şefik Kahramankaptan
sefik.kahramankaptan@andante.com.tr

Hem "hattı", hem "sathı" müdafaaya çalışanlar...

Caddelerde at kestaneleri, kızıl yaprakların savruluşu hem sonbaharın, hem de yeni sanat sezonunun habercisidir. Sonbahar çeşitli nedenlerle "hüzün" mevsimidir. Yeni sanat sezonları ise eskiden geleceğe dönük umut ve şevk taşırdı. Ama artık müzik âlemi de yeni sezonlara kuşku ve hüzün yüklü duygularla giriyor. Özellikle de devlet sanat kurumları...

2003'den itibaren başlatılan sürecin iktidar sahiplerince giderek yoğunlaştırılması, yapılmak istenenin giderek açık biçimde ortaya konulmasıyla ortaya çıkan manzarayı kısaca özetleyelim:

- Aileler, çocuklarını konservatuvara vermekten kaçınıyorlar. Nedeni konservatuvar mezunlarına "eğlence sektörü - piyasacılık" dışında iş olanaklarının giderek azalması. Konservatuvar sınavları için yapılan başvurularda büyük düşüş yaşandı.

-Devlet orkestralarında ölüm, emeklilik, kent değiştirtme gibi nedenlerle giderek kadro boşlukları artıyor. Son 10 yıldır yeni eleman almak için sınav açtırılmıyor. Bursa, Antalya, Çukurova devlet senfoniler konserlerini sürdürebilmek için adeta "boğaz tokluğu" denilebilecek ücretlerle sözleşmeli müzisyen istihdam ediyor.

-İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası, bu sezon da "göçebe"liğe devam ediyor. Aya İrini, Caddebostan Kültür Merkezi, Fulya Sanat, Grand Pera ve Lütfü Kırdar KM konserlerini yapacağı mekânlar.

-Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ile il müdürlüklerinde mevcut yönetim anlayışı nedeniyle sürekli yer değişiklikleri, geçici görevlendirmeler yaşanıyor. Uzun yıllardır sözleşmeli olarak çalıştırılan korist ve müzisyenler var. Pek çok görev, vekil ve vekil yardımcıları ile dolduruluyor. Mevcut genel müdür vekili Şubat 2018'de yaş haddinden emekliye ayrılacak.

-İstanbul, özel kültür merkezleri ve salonlarda ithal ve yerli değişik yapımlar sunarak kendi kültür ekonomisinin çarkını döndürmeye çalışıyor.

-Genç müzisyenler arasında oda müziği yapma arzusu artıyor, yeni gruplar kuruluyor.

-Konservatuvar lise ve lisans mezunu gençler arasında olanak bulan, sınav kazanan, öğrenimini Avrupa'da sürdürmeye çalışıyor. TL'nin Euro karşısındaki durumu nedeniyle, giderek en azından aylık yaşam desteği arayanların sayısı artıyor. Çünkü başladıkları sırada zorlanan anne-baba bütçesi, artık yetmiyor!

-Klasik müzik camiası işte bu koşullar içinde direniyor, "hattı" ve "sathı" müdafaaya çalışıyor.

Tekfen Filar-mini

Çocuk Konseri

TEKFEN'DEN KÜÇÜKLERE BÜYÜK KONSER

Yılın beklenen zamanı geldi. Bu sene yine beraberiz. Tekfen Filarmoni küçükler için çalmaya hazırlanıyor. Küçük dinleyiciler, Rossini'nin, Debussy'nin, Mozart'ın, Wagner'in, Çaykovski'nin ve daha nice bestecinin dünyaca ünlü, birbirinden güzel eserlerini anlatım, dans, ışık oyunları eşliğinde belki de ilk kez canlı olarak dinleyecekler. Renkli sürprizlerle dolu bu konseri 5 yaşından büyük çocuklara öneriyoruz.

Tarih: 28 Ekim 2017, Cumartesi
Mekan: Zorlu PSM / Ana Salon
Saat: 16.00

Bilet fiyatı 10 TL'dir.

biletix
ticketmaster Türkiye

TEKFEN FİLARMONİ

#TekfenFilarmini

www.tekfen.com.tr

Son dönemde yükselişe geçen kadın orkestra şefleri arasında bir Türk kızı

Kadın orkestra şefleri son yıllarda yükselişe geçti. Önceleri podyumlarda tek tük görülen ve belki de bu nedenle, tutucu dinleyicilerce yadırganan kadın şeflerin sayısı artık gözle görülür biçimde artıyor. 20'inci yüzyılın ilk yarısında orkestralar erkek egemen bir manzara çizerken, kadın üyeler yok denecek kadar azdı. Yüzyılın ikinci yarısının sonuna doğru ise, kimi orkestralarda üyelerin yarısına yakınının kadın müzisyenlerden oluşması artık yadırganmaz olmuştu. Kadınlar, en az erkekler kadar yetenekli ve istekli olduklarını ispatlayıp, yıllar içinde bu alanda kökleşmiş 'seksist bakışı' yerle bir ettiler ve nihayet orkestranın tüm gruplarında rahleleri ele geçirmeyi başardılar. Bir yer hariç: Şef podyumu. Orkestra şefliği mesleği, geçmiş yüzyıllarda olduğu gibi günümüze gelene kadar da hep 'erkek işi' görüldü. 'Kadından şef olmaz' bir özdeyiş gibi müzik dünyasına yerleşti. Halbuki, kadının da, eğer talep ederse ve bu meslekte başarılı olmak için gerekli olan bilgi-özgüven-cesaret üçgenini içselleştirebilirse, tıpkı orkestra müzisyenliğinde olduğu gibi orkestra şefliğinde de başarılı olabileceğinin artık herkes farkında. Nasıl mı? Her yıl ortaya çıkan başarılı kadın şefler sayesinde... Türk anne ve İtalyan babadan doğma 22 yaşındaki orkestra şefi Nil Venditti, geleceğin büyük orkestra şeflerinden biri olmaya şimdiden aday gösteriliyor. İtalya'nın prestijli Claudio Abbado Ödülü'nü şeflik dalında kazanan Venditti, podyumda bir marka olan baba-oğul Jarvi'lerin ve bizden de Fazıl Say'ın övgüsünü kazandı. Doğup büyüdüğü İtalya'da çello ve şeflik eğitimi aldıktan sonra şimdilerde Zürih'te yüksek lisans eğitimini sürdüren orkestra şefi Nil Venditti ile, geçtiğimiz kurban bayramında ailece tatil yaptıkları Datça'ya bağlanıp sohbet ettik.

Serhan Bali
serhanbali@andante.com.tr

Merhaba Nil. Sohbetimizin başında anne-babandan, varsa kardeşlerinden okurlarımıza bahsetmeni isterdim. Perugia'da doğduğuna göre ailen yıllar önce İtalya'ya yerleşmiş olmalı. Seni yakından tanımaya öncelikle ailenden başlayalım mı?

Yabancı dil öğrenmeye tutkun bir kadın olan annem İtalya'ya henüz 18 yaşındayken İtalyanca öğrenmek amacıyla gelmiş ve yabancı öğrencilerin tercih ettiği, ülkenin en ünlü ve eski üniversitesinin bulunduğu Perugia'ya yerleşmiş. Babam, Roma doğumlu bir İtalyan. 17 yaşındayken babasını kaybetmiş. İtalya'da, ailenin doktor üyelerinden biri öldüğünde, geride kalan bir akrabasına parasız tıp eğitimi veren ONAOSI adlı bir hayır kurumu var. Bu kurumun bir şubesi de Perugia'da bulunuyor, yani doğduğum şehirde!

İkisi günlerden bir gün şehrin merkezinde karşılaşıyor ve birbirlerine âşık oluyorlar. Babam bugün poliklinik sahibi bir dişçi. Annem de onun yardımcısı. Aynı zamanda, bana ve kemanda gerçek bir dâhi olan 17 yaşındaki erkek kardeşim Federico'ya annelik yapmakla meşgul. Her zaman arkamızda duran, bize destek olan muhteşem bir anne ve eştir. O hayatımda olmasaydı ne yapardım bilmem.

> 10 yaşımdan beri Roma Santa Cecilia Ulusal Akademisi'ndeki Juniorchestra adındaki senfonik toplulukta çalıyordum. Bir keresinde çok sevdiğim şef Simone Genuini, oyun olsun diye, bana değneğini verip orkestrasını yönetmemi istedi ve ben de istediğini memnuniyetle yaptım. Galiba bende o gün bir ışık gördü ki o günden sonra bana sürekli şeflikle ilgili, şunu şöyle yapmalısın, buraya gitmelisin, şu hocadan ders almalısın şeklinde öğüt ve öneriler paylaşır oldu.

Annenle babanın müzikle araları nasıldır? Çocuklarını profesyonel müzisyen olarak yetiştirdiklerine göre çok seviyor olmalılar.

Evet, hem de nasıl! Ama gel gör ki, müzik eğitimi almaya fırsat bulamamışlar. Benden sonra onlar da müziğe daha ciddi biçimde eğildiler ama hayat gailesi yüzünden fazla derinleşemediler. Babam şimdi çok iddialı bir odyofil. Tüm tatillerini kesintisiz müzik dinlemekle geçirir.

Sen ve erkek kardeşin müziği profesyonel meslek olarak seçtiğiniz için anne ve babanız şimdi mutlu ve gururlu olmalılar...

Evet, gerçekten de öyle hissediyorlar! Çocuklarının verdikleri kararların arkasında duran ve birbirlerinin fikrine saygı gösteren bireylerden oluşan bir ailem olduğu için çok şanslıyım. Bu destek sayesinde Perugia'da Sol'Orchestra adlı bir gençlik orkestrasıyla Insieme adında bir müzik festivali kurabilme cesareti ve gücünü kendimde bulabildim.

Hep İtalya'da mı yaşadın? Türkiye'ye arada bir gelip gidiyor musun?

Evet, İtalya'da doğdum, büyüdüm

ve bu ülkede konservatuvara gittim. Ama her yaz mevsimi hazirandan eylüle kadar ailece Datça'ya gelip tatil yaparız. Burada Marphe Hotel adında çok hoş bir otele gelirdik her yaz. Gelirdik diyorum çünkü son beş yıldır o kadar yoğun bir tempo içine girdim ki çok sevdiğim Datça'ya pek gelemez olmuştum. O yoğunluğun ardından nihayet bu yaz çok sevdiğim bu mekânda geniş ailemle birlikte kısa da olsa bir tatil yapmak inanılmaz keyifli! Sizinle de zaten şu an, tatilimin son günlerini geçirdiğim bu otelden konuşuyorum. Burada hep birlikteyiz. Anneannem Bilge Kangotan, annemin erkek kardeşi Ahmet, onun eşi ve iki oğulları Alican ve Barış Kangotan da buradalar. Hepsiyle aram çok iyidir, özellikle de kuzenlerim Alican ve Barış'la çok iyi anlaşırız. Ailede ben ve erkek kardeşim dışında müzisyen yok.

10 günü ailemle birlikte Datça'da bu harika ortamda geçirmenin bana doping gibi yarayacağını düşündüm çünkü Eylül'den itibaren hayatımda yeni bir sayfa açıp Zürih'e taşınıyorum! Zürih Güzel Sanatlar Üniversitesi'nin (Zürcher Hochschule der Künste) Müzik Bölümü'ne kabul edildim!

Nil, bu harika bir haber, tebrik ederiz seni!

Çok teşekkür ederim! Tatilim biter bitmez buradan ayrılıp doğruca Zürih'e uçacağım.

Senin ilk göz ağrın şeflik değil ama viyolonsel! Bu güzelim çalgıyla nerede ve nasıl tanıştığını hatırlıyor musun?

Küçükken annemle birlikte bir oda müziği konserine gitmiştim. Sahnede çalan yaylı çalgılar dörtlüsü üyelerinden beni en çok etkileyeni viyolonsel olmuştu çünkü o kadar muhteşem bir solo pasaj çalmıştı ki... ne yazık ki eserin ismini hatırlayamıyorum. Ama o soloyu dinlediğim anda viyolonselin ses rengine vurulduğumu unutabilmem mümkün değil.

Çalgında hangi hocalarla çalıştın?

Perugia Konservatuvarı'nda Francesco Pepicelli ile 10 yıl çalıştım ve sonunda diplomamı aldım.

Peki artık dilersen, seninle bu söyleşiyi yapmamıza da vesile olan orkestra şefliğine gelelim. Şeflik Nil Venditti'nin dünyasına nasıl girdi?

10 yaşımdan beri Roma Santa Cecilia Ulusal Akademisi'ndeki Juniorchestra adındaki senfonik toplulukta çalıyordum. Bir keresinde çok sevdiğim şef Simone Genuini, oyun olsun diye, bana değneğini verip orkestrasını yönetmemi istedi ve ben de istediğini memnuniyetle yaptım. Galiba bende o gün bir ışık gördü ki o günden sonra bana sürekli şeflikle ilgili, şunu şöyle yapmalısın, buraya gitmelisin, şu hocadan ders almalısın şeklinde öğüt ve öneriler paylaşır oldu. Ne dediyse yaptım ve tüm bunların sonucunda 2015

Fazıl Say'la tanıştığı, İsviçre'nin Gstaad köyünün 3000 metre yüksekliğinde karla kaplı dağlarında.

Anneannesi (solda) ve annesi.
Çok sevdiği erkek kardeşi Federico ile (üstte).

Babası, 16 yaşında kemanda yüksek lisans derecesi aldığı için "dahi" diye nitelendirdiği kardeşi Federico ve annesi (ayrıca solda).

Çok sevdiği köpeği.

Annesi ve babası bir eğlence sırasında.

İtalya'da okuyan genç Türk besteci İlkay Bora Öder'e bu yıl Perugia'da düzenlediği oda müziği festivalinde çalınması amacıyla çok sayıda yeni eser sipariş etmiş.

Avrupa'nın ünlü Ottensamer klarnet yorumcusu ailesiyle birlikte. Babaları (solda) birkaç ay önce vefat etti. Oğullarından biri tıpkı kendisi gibi Viyana Filarmoni'nin, diğeriyse Berlin Filarmoni'nin birinci klarnetçisi!

Paavo Jarvi'nin şeflik hocası Leonid Grin (ortada) ve "şefliğini çok beğeniyorum" dediği öğrenci arkadaşı Filip Paluchowski ile birlikte.

Orkestra şefi Valery Gergiev ile bir sohbet sırasında.

İtalya'daki sonraki "yeni" yuvası olan Zürih'teki okulundan arkadaşlarıyla Zürih Gölü kıyısında.

yılında İtalya'da düzenlenen Claudio Abbado Şeflik Yarışması'nı kazandım ve o gün kendimi orkestra şefi olmuş hissettim!

Kimlerle, nerede orkestra şefliği tahsili yaptın Nil?

Önce L'Aquila'da maestro Marcello Bufalini ile 3 yıl boyunca çalıştım. Zürih'teki yeni okulumda ise maestro Johannes Schlaefli'den 2 yıllık lisansüstü eğitim alacağım.

Claudio Abbado Şeflik Yarışması'ndan bahseder misin? Şeflik dünyasının efsanesinin ismini taşıdığına göre İtalya'da büyük değer atfedilen bir yarışma olsa gerek.

Evet, İtalyan müzik dünyasının en prestijli etkinliklerinden biri olmuştu 2015 yılında düzenlenen Premio Abbado. Hükümet yarışmanın birincisi olarak bana yüksek bir para ödülü ve çok sayıda konser yönetme olanağı Verdi. Günümüz İtalyasının durumu düşünüldüğünde çok büyük hediyeler bunlar! Elemelere 30 kişi girdik ve Stravinski'nin *Askerin Öyküsü* adlı eseriyle Beethoven'ın Beşinci Senfoni'sini yönettik. İkinci tura geçmeye hak kazanan şef sayısı sadece 4'tü. Finalde ise Beethoven'ın Yedinci Senfoni'sinin ilk iki bölümüyle Mendelssohn'un *Hebrides Uvertürü*'nü yönetmemiz istendi bizden. Sonuçta yarışmayı kazanan şef ilan edildim ve ödül olarak Sinfonica Abruzzese'yi çok sayıda konserde yönetme şansına sahip oldum.

Bu yarışmaya ismi verilen, gelmiş geçmiş en büyük orkestra şeflerinden biri olarak kabul edilen Claudio Abbado'yla ilgili düşüncelerini de alalım mı?

Claudio Abbado, sadece şeflik bakımından değil, her şeyden önce müzisyen olarak insanlığın şahit olduğu en büyük sanatçılardan biriydi. Senfonik müziği yönetirken, onu oda müziği

ölçeğinde ve ruhunda düşünmemiz gerektiğini bizlere öğreterek, bu alanda muazzam bir zihin devrimine imza atmış oldu. Bu küçük gibi görünen yaklaşım farkı, bir senfonik eseri ele alışımız ve kavrayışımızı o kadar değiştirebilir ki. Ama maestronun en sevdiğim yanı neydi biliyor musunuz? Müzisyenlerine büyük bir sevgi ve saygı duyması, onları koruması ve kollaması. Onlara karşı her zaman nezaket ölçüleri içinde davrandığını çok iyi biliyorum.

Viyolonsel çalmayı bıraktın mı yoksa çalgını arada sırada hâlâ eline alıyor musun?

Kesinlikle bırakmış değilim ama şefliğe ağırlık verdikten sonra arada sırada çalabiliyorum. Çalgımı çok seviyorum.

Tam zamanlı orkestra şefi mi olmak istiyorsun yoksa örneğin Rostropoviç gibi kariyerini viyolonselci-şef olarak sürdürmek gibi bir niyetin var mı?

İkisini birden çok iyi seviyede yapmak olanaksız gibi duruyor. Şu an şefliğe odaklanmış durumdayım. Hem bu alanda çok önemli bir ödül kazanmışken ve önüm de açılmışken sanırım böylesi daha mantıklı.

'Kadın orkestra şefi' olma yolunda ilerlediğin sırada seni yolundan çevirmek isteyen oldu mu? Daha açık sormak gerekirse, kimi geleneksel tutumlu insanlar arasından, 'kadından şef olmaz' argümanını önüne koyan oldu mu hiç?

Güzel soru! (Gülüyor) Her şeyden önce podyuma çıkarken 'kadınlar orkestra şefliği yapabilir mi? Ben de bir kadınım, o halde ben de mi yapamam, bana saygı duymazlar mı?' gibi vesveselere kapıldığım takdirde, ortada hakikaten bir sorun var demektir ve evet bu durumda yönetemem! Ama ben şu düşünceyle sahneye çıkmayı benimsiyorum: 'ben ne kadın ne erkeğim, ben sadece sahnedekilerle birlikte müzik yapmak isteyen bir müzisyenim'.

Güzel soruya güzel yanıt (Gülüşmeler). Ölmüş ve yaşayan şefler arasında Abbado dışında kendine model aldığın başka isimler var mı?

Carlos Kleiber... Tek kelimeyle büyüleyici bir müzisyen... Yönettiği her eserde size bambaşka bir öykü anlattığını hissedebilirsiniz. Gerçekten inanılmaz bir adammış. Yaşayan şefler arasında Neeme Järvi ve oğlu Paavo Järvi'yi herkesten ayrı tutarım. İkisi de harikadır. İnsan olarak da son derece iyi ve cana yakınlardır.

Günümüzde sayıları mutluluk verici biçimde gitgide artan kadın şefler arasında takip ettiklerin var mı?

Elbette var, aynı zamanda arkadaşım olan iyi şef Irene Gomez Calado ki kendisiyle geçmişte bir konser paylaşmışlığımız da var. Zürih'teki sınıfımdan Holly de çok

Şef Neeme Järvi ve oğlu Paavo Järvi (sağda) ile. Venditti bu yıl Järvi'lerin Pärnu'da düzenledikleri şeflik akademisine katıldı.

ama çok iyidir. Finlandiyalı Susanna Mälkki adını mutlaka duymuşsunuzdur, onu da çok takdir ederim.

Nil, kendini nasıl tanımlarsın? İtalyan mı, Türk mü yoksa bir Türk-İtalyan olarak mı?

Bilmem, hiç düşünmedim bunu ama sanırım benim konumumda olan birinin kendisini Türk asıllı İtalyan olarak tanıtması daha doğru olur.

En sevdiğin besteciler ve eserlerden örnek verir misin?

Hemen cevaplıyorum: Beethoven! Tüm senfonileri! Çaykovski'nin Altıncı Senfoni'sine karşı da büyük bir sevgi besliyorum. Bazıları Çaykovski'nin müziğini ve bu senfonisini diğer senfoni ustalarının eserlerinin yanında çerez veya ikinci sınıf görüyor olabilir ama umrumda değil. Bu senfoni, şimdiye dek yazılmış en içten ve yalan dolansız müziktir bana göre. Hele o dördüncü bölümü... sanki doğrudan ruhuma seslenir gibidir, öylesine mucizevi...

İtalya'da doğma-büyüme bir müzisyen olarak operaya ilgisiz olduğunu düşünmüyorum. Sen de hayranı olduğun Claudio Abbado ve Carlos Kleiber gibi hem senfoni hem de opera türleriyle aynı derecede ilgili misin?

Operayı seviyor ve yakından ilgileniyorum. İtalya'da Mozart'ın *Figaro'nun Düğünü*'nü yönettim. En sevdiğim operanın hangisi olduğunu sorarsanız Verdi'nin *Falstaff*'ı derim! Tek kelimeyle harika bir opera.

Fazıl Say geçen ay sosyal medya hesaplarında seni öne çıkartıcı ve övücü yorumlarda bulundu. Ne zaman tanıştınız?

İsviçre'deki Gstaad Menuhin Festivali'nde tanıştım Fazıl Say'la. Onun festival programında konseri vardı, ben de şeflik akademisinin aktif katılımcısıydım. Gelecekteki projelerinde bana da mutlaka yer vermek istediğini söyledi, mutlu oldum.

Venditti'nin yaşamındaki dönüm noktası: Premio Abbado

2015, unutulmaz İtalyan orkestra şefi (1933-2014) Claudio Abbado'nun birinci ölüm yıldönümüydü. Abbado'nun anısına verilmeye başlanan ve onun ismini taşıyan ödüllerin orkestra şefliği alanındakini, o yıl 20 yaşında gencecik bir şef adayı olan Nil Venditti kazanmıştı. Claudio Abbado Ödülü, İtalya'nın Eğitim, Üniversite ve Araştırma Bakanlığı tarafından o yıl 11'incisi düzenlenen 'Ulusal Sanat Ödülü'nün şemsiyesi altında verildi. Amaç, İtalyan müziği ve müzisyenliğinin tüm dünyadaki saygınlığına katkıda bulunmuş bu şeflik efsanesinin anısını yaşatmak ve İtalyan ulusunun ona şükranlarını sunmaktı. O yıl İtalya genelindeki birçok konservatuvar ve akademi yarışmanın değişik bölümlerine ev sahipliği yaptılar. Orkestra şefliği ödülünün verileceği yarışma ise 25-28 Mayıs günleri arasında L'Aquila'da bulunan Alfredo Casella Konservatuvarı'nda, Abruzzo Senfoni Orkestrası işbirliğiyle yapıldı. Nil Venditti finale kalma başarısı gösteren 4 yarışmacıdan biri olmanın yanı sıra aralarında en gençiydi. Venditti'nin finalde Beethoven'ın Yedinci Senfoni'sinin ilk iki bölümüyle Mendelssohn'un *Hebrides Uvertürü*'nü ezberden ve kayda değer bir otoriteyle yönetmesi, jüriden ve yarışmayı izleyen otoritelerden büyük övgü almıştı.

Fazıl Say ve Gabor Boldoczki ile İsviçre'nin Gstaad köyünde.

Ankara'da kurulmakta olan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nden hareketle

Müzikte yerellik-evrensellik problemi ve Kazakistan örneği

TÜRKSOY Genel Sekreteri ve keman sanatçısı Prof. Düsen Kaseinov ile Ankara'da şimdilerde kurulma aşamasında olan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nden yola çıkarak, müzikte geleneksellik ve evrensellik kavramı, yerel ve global ölçeklerdeki müziklerin eğitiminin nasıl verilmesi gerektiği üzerine sohbet ettik. Kaseinov, modernleşme yolunda yüzünü son yüz yıldır Batıya çevirmeyi seçen Türkiye'nin, müzik eğitimi alanında artık biraz da Orta Asya'daki Türk dünyasının ve özellikle de Kazakistan'ın deneyimlerini incelemesi gerektiğini düşünüyor.

Raziye Karabey
raziyekarabey@gmail.com

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) Aralık 2016'da düzenlenen Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülleri Töreni'nde bir konuşma yapan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın o konuşmada verdiği talimat üzerine 'Müzik Üniversitesi' kurulması çalışmalarını başlatmış ve 5 Nisan 2017 tarihinde bir 'Müzik Üniversitesi Arama Konferansı' düzenleyerek 'Cumhurbaşkanı himâyelerinde' bir müzik üniversitesi kurulması yolunda ilk adımı atmıştı.

Gerek bu konferans öncesinde yetkililerin ve Mart ayında yapılan 2. Milli Kültür Şurası katılımcılarının sürekli olarak 'geleneksel ve yerel müziğe' atıf yapmaları ve bu müziğin artık 'merkeze alınacağı' yolundaki ifadeleri, gerekse Arama Konferansı'na katılan konuşmacıların sunumları, kurulacak üniversitenin bir 'Türk Müziği Üniversitesi' olacağı beklentisini kamuoyunda yaratmıştı. Örneğin Arama Konferansı'nda Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreter Yardımcısı Doç. Dr. İbrahim Kalın *"Darülelhan'ın kuruluşunun üzerinden yaklaşık 100 yıl geçtiğini, ancak (şimdi) müzik geleneğinin devam ettirilmesin(de) Müzik Üniversitesi ile birlikte yepyeni bir sayfanın açılacağını"* vurgulamıştı. Hatta üniversite adı olarak bazı Türk müzisyenlerin/şairlerin adları önerilmişti. Çok geçmedi ki, Haziran 2017 tarihli 7033 sayılı kanunla, Ankara'da bir Güzel Sanatlar Üniversitesi kurulduğunu öğrendik. Şaşıranlar ve hayal kırıklığına uğrayanlar çoğunluktaydı, çünkü 'Müzik Üniversitesi' nasıl ve niçin 'Güzel Sanatlar Üniversitesi'ne dönüşmüştü, anlaşılamadı. Ancak, bağlı dört fakültenin üçü (Müzik Bilimleri ve Teknolojileri, Müzik ve Sanat Eğitimi, İcra Sanatları) doğrudan müziği kapsadığı için, yeni üniversitenin temelde bir Müzik Üniversitesi olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Prof. Düsen Kaseinov

Sovyet klasik müzik geleneğinde yetişmiş bir keman sanatçısı olan ve Kazakistan'da müzik üniversitesi rektörlüğü yaptığı sırada, geleneksel vokal müziğin üniversitede ilk kez yer almasını sağlayan Prof. Düsen Kaseinov ile Türkiye'deki bu yeni üniversite girişimini konuştuk. Kaseinov, üst düzeylerdeki uzun süreli tecrübelerinin ışığında, Kazakistan ve Türk dünyasındaki müzik eğitimi çalışmalarını anlattı ve Türkiye'ye ilişkin değerlendirmelerini Andante okurlarıyla paylaştı. Kazakistan'ın Kültür Bakanlığı görevinde de bulunmuş olan Kaseinov, son sekiz yıldır yürüttüğü Türksoy - Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı Genel Sekreterliği görevi sırasında sekiz Türk soylu ülke arasında sayısız kültür-sanat

Kadıköy Belediyesi Süreyya Operası
Oda Müziği Konserleri
2017-2018 sezonu
Ekim Programı

02 Ekim Pazartesi 20.00

AÇILIŞ KONSERİ

Dmitri BERLİNSKY *keman*
Rustem HAYROUDİNOFF *piyano*

09 Ekim Pazartesi 20.00

CİHAT AŞKIN *Keman Resitali*

Kenan TATLICI *piyano*

12 Ekim Perşembe 18.00

OLGA ROTARİ *Piyano Resitali*

Fuaye Konseri

16 Ekim Pazartesi 20.00

4 MEVSİM 4 EL 2 PİYANO

Ferhan & Ferzan ÖNDER

23 Ekim Pazartesi 20.00

BAROK DÖNEMDEN ÇAĞIMIZA SÜİTLER

Toros CAN *piyano*

30 Ekim Pazartesi 18.00

BİR ŞÖLENDİR OPERA: HAMLET

Anlatan: Ali POYRAZOĞLU

Biletler Kadıköy Belediyesi Süreyya Operası gişesinden ve kkm.kadikoy.bel.tr internet sitesinden satılmaktadır.
www.sureyyaoperasi.kadikoy.bel.tr

Kadıköy Belediyesi'nin bir eğitim ve kültür hizmetidir.

faaliyetine imza attı.

Kaseinov yerel, özgün ve sanatsal değeri olan çalışmaları önemsiyor ve bunların kültürel ve coğrafi anlamda yayılımını sağlamaya çalışıyor. Ancak konuşma ilerledikçe görüyoruz ki, onun kafasındaki Klasik Batı Müziği ve yerel özgünlüğün birleşiminden oluşan çizgi Türkiye'de hâlihazırda yapılmak istenilenle tam örtüşmüyor. Devlete bağlı sanat kurumlarının tasfiyesini planlayan 2013 tarihli Türkiye Sanat Kurumu (TÜSAK) tasarısından bugüne uzanan Türk müziği kaynaklı hareket, Cumhuriyet politikalarının geleneksel Türk müziğini okul ve sistem dışında bırakıp önemsizleştirdiğine inanıyor. Dolayısıyla, mevcut söylem yalnızca 'geleneksel ve yerel müziği merkeze alırken' ve bu bağlamda kurulan yeni üniversitenin eğitimi Türk müziğiyle sınırlandırmayı yaygınlaştıran bir misyon üstlenmesi muhtemelken, gerek Prof. Kaseinov'un anlattığı Türk dünyasının gerekse Cumhuriyet'in müzik politikasının konuya bakışı, geleneksel ve uluslararası müziğin birlikte geliştirilmesi gerektiğidir. Örneğin, Azerbaycan'ın iki önemli okulundan Bakü Müzik Akademisi Batı çizgisinde eğitim verirken, Azerbaycan Ulusal Konservatuvarı'nda 90 civarında kuyruklu piyano mevcut olup, çeşitli dersler geleneksel müzik eğitimine destek verecek şekilde Batı müziği içeriklidir.

Kaseinov konuşmamıza, Sovyetler Birliği döneminde Kazakistan dâhil Birlik ülkelerinde geçerli müzik eğitimi sistemine değinerek başladı. *"Sovyetler Birliği döneminde ve hâlen temel olarak geçerli eğitim sisteminde Kazakistan'da sabah ilkokula giden öğrenciler arasından isteyenler öğleden sonraları müzik okuluna gider. Yedi yıl süren bu dönem, çocuklardaki müzik yeteneğinin tespit edilebilmesi için en uygun zaman dilimidir. Yetenekli olanlar yedi yaşına gelince on yıllık yatılı müzik okuluna giderler. Her iki tür okulda çalgı da kuram da çok iyi öğretilir. Buradan mezun olanların ortalama yüzde 10'u dört yıllık müzik kolejlerine yönlenir. Müzik lisans eğitimi ise üniversite statüsündeki beş yıllık konservatuvarlarda verilir. Konservatuvarların başında rektör, dalların başında ise dekanlar vardır. Konservatuvarlarda hem icracı, hem de konservatuvarlar için eğitimci yetiştirilir. Ayrıca genel üniversitelerin eğitim fakültelerinde de müzik eğitimcisi yetiştirilir ve buradan mezun olanlar konservatuvar dışındaki diğer okullarda çalışırlar.*

Bağımsızlıktan sonra; temel okul, kolej ve konservatuvar dizisinden oluşan bu eğitim sisteminden yavaş yavaş serbest piyasaya kayma oldu. Yine de, yetenekli çocuklara yönelik yatılı sistem devlet tarafından finanse edilmeye devam ediliyor, ama birçok çocuğun yeteneklerinin ortaya çıkmasına vesile olan genel müzik eğitimi zayıfladı."

Kaseinov burada sözü kendiliğinden Türkiye'yle karşılaştırmaya getirdi. *"Türkiye'de Klasik Batı Müziği eğitiminin çok eksikleri var. En temel sıkıntı, klasik müzik eğitiminin ilkokulda başlamaması. Konservatuvar bu türden bir eğitim için çok geç. Türkiye'deki ikinci temel sıkıntı, eğitim fakültelerindeki eğitimin niteliğinin yetersizliği ve dolayısıyla sanat eğitiminin kalitesi düşük olması. Burada ilk seviye aksıyor. Bizdeki gibi, başlangıcı güçlü bir müzik eğitimi sistemi yok Türkiye'de. Eğitim özel okullara, kurslara kaydırılmış. Bizde ise devletin çocuktan para kazanma amacı yoktur. Bestecilik eğitiminin de düzeyi düşük. Milli müzik araştırmacıları çok az, bunlar sayıca ve nitelikçe arttırılmalı.*

> "Türkiye'de Klasik Batı Müziği eğitiminin çok eksikleri var. En temel sıkıntı, klasik müzik eğitiminin ilkokulda başlamaması. Konservatuvar bu türden bir eğitim için çok geç.

Bu arada yeri gelmişken, Türkiye Sanat Kurumu'nun kurulmaması çok iyi oldu, çünkü Türk toplumu buna hazır değil. Kazakistan da hazır değil. Bu sistem için toplumdaki sanat bilinci ve sanatı anlama seviyesinin yüksek olması lazım. Örneğin, tiyatro ne zaman ayakta kalabilir? Elbette para kazanınca. Sponsor kuşağı da yok. Sponsor kim olur? Çocukluğundan beri sanatın içinde bulunmuş kişiler olabilir. Bu konunun sanat ve iş forumlarında tartışılarak yürütülmesi gerekir."

Kaseinov'a Kazakistan'da uygulanan eğitim sisteminde geleneksel müziğin durumunu sordum. *"Yukarıda anlattığım*

Astana Opera Binası

III. Sezon
Müze'de Müzik Salı Konserleri©
Sanat Yönetmeni: Şefik Kahramankaptan

Erimtan
ARKEOLOJİ VE SANAT MÜZESİ

10 Ekim 2017

Açılış Konseri
Gülsin Onay
Piyano Resitali

24 Ekim 2017

Ankara'da İlk Kez
Schubertiad
(Schubert Gecesi)
Schubert Ensemble

14 Kasım 2017

Chopin Ödüllü Usta
Marek Drewnovski
Piyano Resitali

28 Kasım 2017

Manhattan'dan Kale Kapısına
Suna Kan Keman Yarışması Ödül Konseri
Yiğit Karataş (Keman),
Çağdaş Özkan (Piyano)

12 Aralık 2017

Baroktan Tangoya
Tolga Salman
Türkiye'de İlk Kez
Solo Bandoneon Resitali

26 Aralık 2017

Yeni Yıl Özel Konseri
Altın Trompet Lupu ve R. Rahmedov Trio

09 Ocak 2018

Lied Gecesi
Esra Abacıoğlu Akcan (Soprano),
Arda Aktar (Bariton)
Kamerhan Turan (Piyano),
Ongun Onaran (Klarnet)

23 Ocak 2018

Ezgiselliğin Doruklarında
Trio Ba ile Schubert Gecesi

13 Şubat 2018

Sevgililer Günü Özel Konseri
Ferda Yetişer (Mezzosoprano)
Ünüşan Kuloğlu (Tenor)
Melahat İsmayılova (Piyano)

27 Şubat 2018

Hollanda'dan Gelen Ses
Emirhan Tuğa (Klarnet)
Edso Bos (Piyano)

06 Mart 2018

Kadınlar Günü'ne Özel : Cabaret
Şirin Soysal (Vokal),
Barış Büyükyıldırım (Piyano)

27 Mart 2018

Klasik Gitarın Genç Şampiyonları
Aylin Çelik,
Özberk Miraç Sarıgül

10 Nisan 2018

Moskova Tınıları
Ayşegül Yörükoğlu
Piyano Resitali

24 Nisan 2018

Kuzey Işıkları
Çınar Yazgan (Keman)
Gülüm Sürmen Ötenel (Piyano)

15 Mayıs 2018

Siz isteyin, O çalsın!
Hakan Ali Toker
İnteraktif Piyano Resitali

29 Mayıs 2018

Kapanış Konseri
Nermin Kaygusuz Ensemble
Makamın Çağdaş Yüzü

Müze yönetimi zorunlu nedenlerle programda değişiklik yapabilir.
Kombine Biletler Müze Gişesi'nde :
Pazartesi hariç her gün saat: 10.00 - 17.00
Tel: (312) 311 04 01 - info@erimtanmuseum.org

biletix ticketmaster Türkiye ve Müze Gişesi

sistem uzun süre boyunca sadece Klasik Batı Müziği için geçerliydi. Halk müziği çalgı eğitimi olarak 1960'larda başladı. İki yıllık hazırlık döneminden sonra konservatuvarlarda veriliyordu. 1987'de halk vokal müziği eğitimi de başladı. Uzun yıllar kemancı olarak çalıştıktan sonra, müzik üniversitesi rektörü olduğumda, üniversitemde halk vokal müziği bölümü ve hazırlık okulunu açan kişi ben oldum.

Ancak müzik yelpazesinde bir uçtan diğer uca savrulmadık; Klasik Batı Müziği'ni de geliştirip devam ettirdik. Mottom şuydu: 'Bir elimde dombra, diğer elimde keman ile müzik dünyasında yerimizi alacağız.' Klasik mi yoksa geleneksel mi ikileminde formül, her iki müziğin de geliştirilmesi gerektiğidir. Zaten doğada da böyle değil midir? Yırtıcıları yok ederseniz, diğer bazı türler hızla gelişerek zarar verici olmaya başlar. Doğada dengeyi korumak gerektiği gibi, müzikte de uluslararası müzik ve geleneksel müzik dengesini korumak gerekir. Bizde şimdi devlet her iki müziği de destekliyor çünkü eğer kendi müziğimizi devam ettiremezsek kültürümüzün bir kısmı kaybolur gider. Öte yandan, klasik müziği devam ettiremezsek de uluslararası camiada yer alamayız. Yani sadece etnik müziğe önem verirsek dünyadan koparız. Biz şimdi uluslararası ortamda hem ülkemizi ve öz müziğimizi sergiliyoruz, ama aynı zamanda, Batı'yla aynı müzik dilini konuşuyoruz. Dünya toplumuna ancak böyle girebilir, dünyadaki yarışmaları ancak böyle kazanabiliriz. İşte o zaman bize de saygı duyarlar. Elimizde dombra ile keman yarışmasına katılmamız absürt olur. Türkmenistan 2001'de opera ve balesini kapattı ama daha sonra bu hareketin yanlış olduğunu anlayıp yeniden açtı."

Ben *"Bizde de kapandı"* diye araya girince, Kaseinov şaşkınlıkla irkilip, *"Operayı kapattınız mı?"* diye sordu. AKM'yi kastettiğimi açıklamam üzerine, konuyu yakından izlediğini ve operanın ihtiyaçlarına özgü bir binanın gerekli olduğunu belirtti.

Türk müzisyenleri, özellikle Klasik Batı Müziği icracılarıyla akademisyenlerini ısrarla Kazakistan'a davet ediyorum. Gelip bizim sistemi incelesinler istiyorum ama küçümsedikleri için gelmiyorlar.

Kaseinov, temelde Türk müziği ağırlıklı olması amaçlanan bir üniversite kurulması hakkındaki düşüncelerini öğrenmek istediğimde ise beni şöyle yanıtladı: *"Türkiye'de mutlaka bir müzik üniversitesi açılmalı, Klasik Batı Müziği aleyhine bir gelişme değildir bu. Türk müziği ağırlıklı olması ise, bence yeni bir başlangıçtan ziyade bir sonuçtur, zira bu karar geleneksel müziğin şimdiye dek ihmal edilmesine bir tepki olarak alınmış görünüyor. Ancak Klasik Batı Müziği de aynı şekilde önemsenmeli ve bu türün eğitimi ilkokul seviyesinden başlatılmalıdır.*

Geleneksel müziğin geliştirilmesine dönük bu üniversite girişimini iki açıdan olumlu buluyorum:

***** *Bu girişim hem geleneksel müzikle Klasik Batı Müziği arasında bir denge kurmaya yöneliktir*

***** *Doğacak rekabet nedeniyle, Klasik Batı Müziği'nin daha da üst düzeyde icra edilmesini sağlamakta itici bir güç vazifesi görecektir. Çünkü Klasik Batı Müziği rekabetçi bir ortamda daha ivmeli gelişecektir.*

Zamana, döneme, hükümetlere bağlı olarak ara sıra dengeler bozuluyor gibi olsa da, rekabet ortamında her iki

yirmidokuzuncu yıl

İbrahim Betil Oditoryumu

ENKA KÜLTÜR SANAT BULUŞMALARI

10.10

25.12

MÜZİK

↳ enkasanat.org

facebook/
twitter/
instagram/
@enkakultur

biletix
ticketmaster Türkiye

müzik de yine dengeye gelerek, birlikte var olmaya devam edecektir. Hayat böyle."

Cumhuriyet'in müzik politikası da, Hüseyin Akbulut'un deyişiyle, 'uluslararası açılımlı yerel müzik' geliştirmemizi öngörüyor. Müzik devriminin amacı, teknik ve usulün uluslararası, ruh ve üslubun Türk olmasıydı. Ancak bugünkü 'geleneksel ve yerel' odaklı söylem bunu görmezden gelip, Türk müziği-Batı müziği karşıtlığı geliştiriyor. Atatürk'ün 1934 yılındaki TBMM açış konuşması bu yönde çok dikkat çekici ve ışık tutucudur: *"Ulusal ince duyguları, düşünceleri anlatan, yüksek deyişleri, söyleyişleri toplamak, onları genel son musiki kurallarına göre işlemek gerekir. Ancak bu düzeyde 'Türk Ulusal Musikisi' yükselebilir, evrensel musikide yerini alabilir."* 1935 yılındaki TBMM açış konuşmasında da *"Ulusal musikimizi modern teknik içinde yükseltme çalışmalarına bu yıl daha çok emek verilecektir"* der.

Keza 1935 tarihli Halkevleri Öğreneği'nin hedefi de aynı vurguyu yapar: *"Sadece teknik, sadece usul arsıulusal olacak, ruh ve ritim Türklüğünü derhal belli eden bir karakter ve orjinaliteye malik bulunacaktır. Teknik beynelminel, ruh Türk; usul beynelminel, üslub Türk."* Aynı şekilde 1938 tarihli Halkevleri Öğreneği de halk ezgilerinin esas alınacağını belirtir ve *"Arsıulusal modern müzik ile halk türkülerimiz esas tutulacak ve arsıulusal müzik teknik ve araçları kullanılacaktır"* der. Ali Uçan, Uğur Alpagut ve Turan Sağer gibi akademisyenlerin de ifade ettikleri gibi, Atatürk'ün bu örneklerde altı çizili ifadelerle *"önerdiği yol-yöntem-teknik, Türk müzik inkılâbında izlenen süreçte çok ileri bir aşamayı yansıtır"*. Oysa örneğin Ziya Gökalp 1924'te sadece *"Halk musikimizi Garp musikisi yöntemiyle armonize etmek"* önerisini getiriyordu.

"Doğru" deyip şu sözlerle devam etti Kaseinov: *"Benim sözüme yakın bu amaç. Geleneksel müzik ile Batı müziği teknikleri birbirini tamamlayıcıdır. Konservatuvar eğitimi alan müzisyenler diğerlerinden çok farklıdır, kimliklerini korumayı bilirler. Şimdiki halk müziği icracıları 30 yıl öncekilere nazaran daha yüksek seviyede çalıyorlar. Örneğin kopuzun, dombranın eğitim metodolojisi çok yüksek seviyeye ulaştı, icra tekniği virtüözlük seviyesine çıktı, teknolojisi gelişti. Kopuzu, dombrayı artık eski teknikle çalmıyoruz. Bu noktada Azebaycan'daki müzik eğitimini örnek gösterebiliriz."*

Cumhuriyet dönemi müzik politikalarına ilişkin akademik çalışmalarda, Atatürk'ün *"Türk Musikisini milletlerarası bir sanat haline getirelim"* yollu amacının ve halk ezgileriyle ulusal üslubu çağdaşlaşma yolunda en önemli dayanak sayan görüşlerinin 'tüm yönleriyle yeterince anlaşılarak süzülemediği, onun görüşlerinden çok farklı biçimde yorumlandığı ve uygulandığı' belirtiliyor. 1934 yılında kanunu çıkan Milli Musiki ve Temsil Akademisi bile kurulamamış. Kaseinov'un bu sözlerime yanıtı açık ve netti: *"Evet, iyi niyet vardı, ama belli ki uygulama yeterli olmamış."*

Bu üniversitenin kurulması Türkiye'deki Klasik Batı Müziği camiası için bir özeleştiri vesilesidir!

Yeni üniversite Türk müziği ağırlıklı olacaksa, Klasik Batı Müziği eğitiminin konservatuvar düzeyinde tutulması, eğitim fakültelerindeki müzik eğitiminin bölüm bile sayılmayıp ana bilim dalı seviyesinde kalması, değindiğiniz denge durumunu nasıl etkiler?

Bütün gelişmeler dengesizlik durumundan kaynaklanır. Bir dönem ilgi bir yöne kaydığında diğer yön kaynamaya başlar ve kalite düzeyini giderek yükseltir. Türkiye'de de Klasik Batı Müziği alanında çalışan insanlar mücadele edecekler ve onlar da bir zaman sonra patlayıp yeni bir enerji oluşturacaklar ve bu insanlarla yetkililerin bir araya gelmesiyle Klasik Batı Müziği üniversitesi kurulacak. Dolayısıyla, yeni kurulacak bu üniversite, Türkiye'deki Klasik Batı Müziği çevresi için bir özeleştiri yapma olanağı sağlayacak ve itici güç olacaktır.

Aslında Klasik Batı Müziği'nin sadece konservatuvarlarda öğretilmesi Avrupa'nın bir uygulamasıdır ve siz gözünüzü sadece oraya çeviriyorsunuz. Biraz da bize bakın çünkü biz Avrupa'yı çoktan aştık, onları geride bıraktık. Türk müzisyenleri, özellikle Klasik Batı Müziği icracılarıyla akademisyenlerini ısrarla Kazakistan'a davet ediyorum. Gelip bizim sistemi incelesinler istiyorum ama küçümsedikleri için gelmiyorlar. Batı ise Kazak müzisyenleri bekliyor. Forumlar düzenleyin, yerinde incelemeler yapın ve gerekenleri alın. Geleneksel müziğin gelişmişliği, toplumdaki yaygınlığı her toplumda farklıdır, ayrıca toplumda farklı halklar bulunabilir; dolayısıyla her toplum kendine özgü sistemi geliştirmelidir.

Nisan 2017'deki Müzik Üniversitesi Arama Konferansı'nda İbrahim Kalın şunları söylemişti: *"Müziğimiz, sanatımız, türkümüz, horanımız, zeybeğimiz gibi düşündüğümüzde bunların çok yerel, milli şeyler olduğunu, ama başka kültürlerin ürettiği sanat formlarının evrensel olduğu gibi bir garip dikotomiler dünyası içerisinde bazen yaşayabiliyoruz. Bizim kendi müziğimizin de aynı anda hem yerel ve milli hem de evrensel bir yönünün olduğunu mutlaka dikkate almak durumundayız."*

Ne etnik müzikler ne de Klasik Batı Müziği evrensel olabilir. Klasik Batı Müziği'nin yaygınlığı Batılıların bilinçli stratejilerinin bir sonucudur. Türk müziği evrensel değildir. Örneğin Kazak müziğini dünyada Kazaklar dışında kim dinler? Evrensel olma yolunda gayretli ve sistematik çalışmak lazım.

17-18 sezon programı

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
DEVLET ÇOKSESLİ KOROSU

6 Ekim 2017 — *CSO Konser Salonu*
Ludwig van Beethoven ▪ Korolu Fantezi
Gustav Holst ▪ Gezegenler
Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası / Şef: Rengim Gökmen

26-27 Ekim 2017 — *CSO Konser Salonu*
Hasan Uçarsu ▪ İsmail'in Öyküsü
Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası
Şef: Rengim Gökmen

9 Kasım 2017 — *Bursa AKM*
Wolfang Amadeus Mozart ▪ Requiem
Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası
Şef : Cemi'i Can Deliorman

10 Kasım 2017 — *Bursa AKM*
Hasan Uçarsu ▪ İsmail'in Öyküsü
Eskişehir Belediye Senfoni Orkestrası
Şef: Rengim Gökmen

25 Kasım 2017 — *CSO Konser Salonu*
A Capella
Şef: Burak Onur Erdem

1 Aralık 2017 — *Eskişehir Belediyesi Konser Salonu*
Luis Bacalov ▪ Misa Tango
Eskişehir Belediye Senfoni Orkestrası
Şef: Ender Sakpınar

14-15 Aralık 2017 — *CSO Konser Salonu*
Johann Sebastian Bach ▪ Matthäuspassion: Seçkiler
Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası
Şef: Antonio Pirolli

29 Aralık 2017 — *Ankara Spor Salonu*
Yeni Yıl Konseri
Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası
Şef: Rengim Gökmen

12 Ocak 2018 — *İzmir Ahmed Adnan Saygun Konser Salonu*
Muammer Sun ▪ Nazım Hikmet Destanı
Turgay Erdener ▪ Afife Balesi'nden Seçkiler
İzmir Devlet Senfoni Orkestrası / Şef: Rengim Gökmen

3 Şubat 2018 — *CSO Konser Salonu*
3. Walter Strauss
Koro Şefliği Çalıştayı ▪ Kapanış Konseri
Şef: Lorenzo Donati

10 Şubat 2018 — *CSO Konser Salonu*
A Capella
Şef: Lorenzo Donati

21 Şubat 2018 — *Boğaziçi Üniversitesi Albert Long Hall*
Martin Palmeri ▪ Misa Tango
Şef: Burak Onur Erdem

15-16 Mart 2018 — *CSO Konser Salonu*
Giya Kancheli ▪ Styx
Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası
Şef: Antonio Pirolli

14 Nisan 2018 — *CSO Konser Salonu*
A Capella
Şef: Burak Onur Erdem

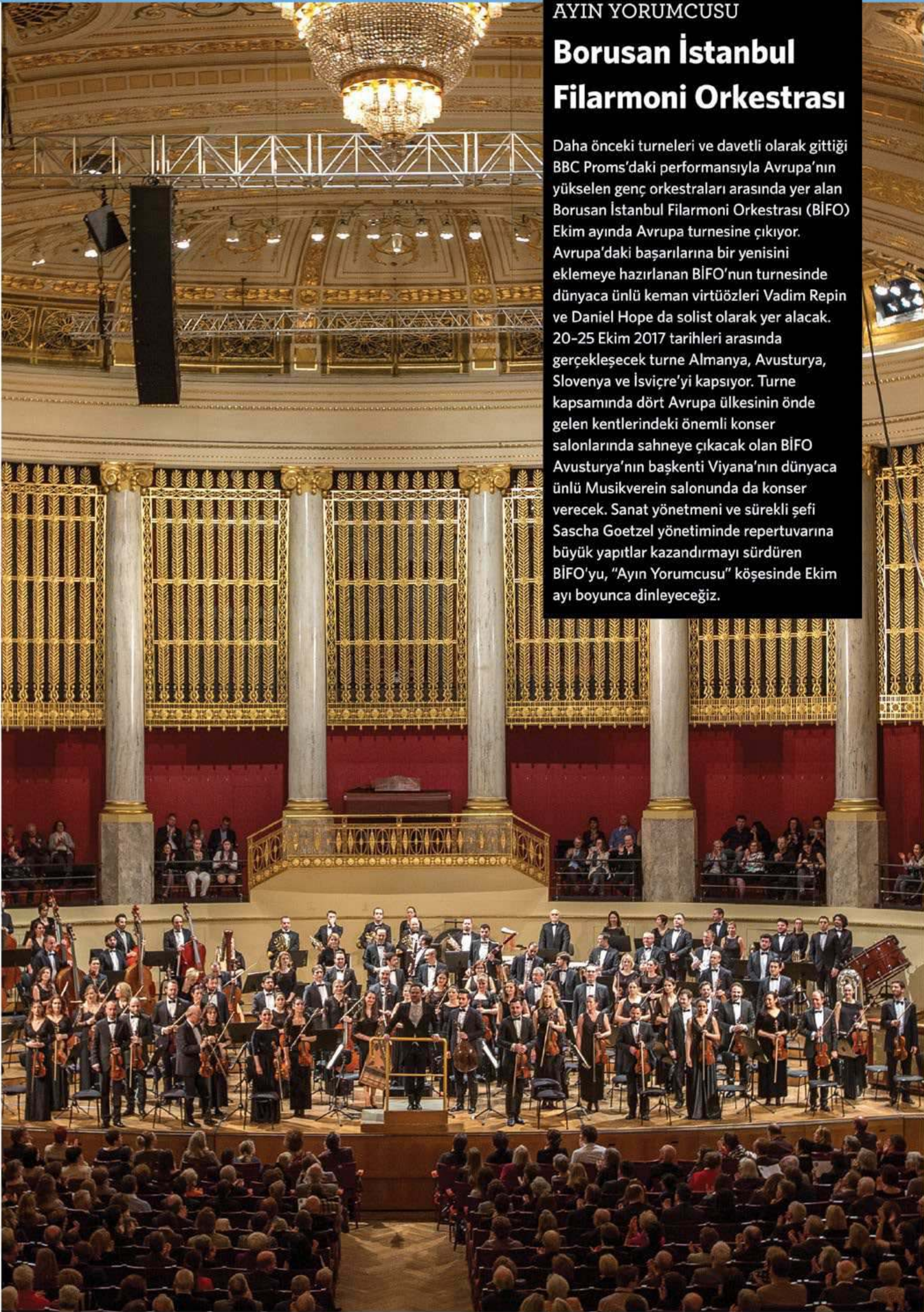
4 Mayıs 2018 — *Adana Atatürk Kültür Merkezi*
Ludwig van Beethoven ▪ 9. Senfoni
Çukurova Devlet Senfoni Orkestrası
Şef: Rengim Gökmen

9-11 Mayıs 2018 — *CSO Konser Salonu*
Ludwig van Beethoven ▪ 9. Senfoni
Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası
Şef : Raoul Grüneis

25 Mayıs 2018 — *Antalya Atatürk Kültür Merkezi*
Martin Palmeri ▪ Misa Tango
Antalya Devlet Senfoni Orkestrası
Şef : Cemi'i Can Deliorman

1 Haziran 2018 — *Eskişehir Belediyesi Konser Salonu*
Ludwig van Beethoven ▪ 9. Senfoni
Eskişehir Belediye Senfoni Orkestrası
Şef: Ender Sakpınar

SESLERİ VE RENKLERİ HİÇ BİTMEYEN RADYO

AYIN YORUMCUSU

Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası

Daha önceki turneleri ve davetli olarak gittiği BBC Proms'daki performansıyla Avrupa'nın yükselen genç orkestraları arasında yer alan Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası (BİFO) Ekim ayında Avrupa turnesine çıkıyor. Avrupa'daki başarılarına bir yenisini eklemeye hazırlanan BİFO'nun turnesinde dünyaca ünlü keman virtüözleri Vadim Repin ve Daniel Hope da solist olarak yer alacak. 20-25 Ekim 2017 tarihleri arasında gerçekleşecek turne Almanya, Avusturya, Slovenya ve İsviçre'yi kapsıyor. Turne kapsamında dört Avrupa ülkesinin önde gelen kentlerindeki önemli konser salonlarında sahneye çıkacak olan BİFO Avusturya'nın başkenti Viyana'nın dünyaca ünlü Musikverein salonunda da konser verecek. Sanat yönetmeni ve sürekli şefi Sascha Goetzel yönetiminde repertuvarına büyük yapıtlar kazandırmayı sürdüren BİFO'yu, "Ayın Yorumcusu" köşesinde Ekim ayı boyunca dinleyeceğiz.

BORUSAN KLASİK

EKİM

Bir **Karnaval** radyosudur

AYIN BESTECİSİ
İlhan Usmanbaş
(d. 1921)

Çağdaş müziğin yaşayan en büyük isimlerinden İlhan Usmanbaş, belirli kalıplar yerine özgür biçimleri seçen, ilerici bir bestecimiz. Önce Cemal Reşit Rey'in, ardından Ankara Devlet Konservatuvarı'nda Saygun, Alnar, Erkin, Akses ve Zirkin'in öğrencisi olan Usmanbaş, 1952'de UNESCO bursuyla Amerika'ya gitti, yeni müziğin öncüleriyle birlikte seminerlere ve konferanslara katıldı. 100'den fazla bestesi olan Usmanbaş, yurtdışında en çok ödül alan bestecimiz olarak da ayrı bir yere sahip. ABD'de Fromm Müzik ve Koussevitzky, Polonya'da Wieniawski, Paris'te Besteciler Tribünü, İsviçre'de Bale Müziği Ödülü gibi çeşitli derece ve payelere sahip oldu. Usmanbaş'ın yurtdışındaki ünü ve bestelerindeki yenilikçi kimlik, Türkiye müziğine çağdaş özelliklerin kapısını açtı. 1971'de Devlet Sanatçısı oldu; 1993'te Sevda Cenap And Vakfı'nın Altın Madalyası'nı aldı; 2000'de Boğaziçi Üniversitesi'nin onursal doktorasına sahip oldu. Türkiye'de uzun yıllar sürdürdüğü kompozisyon öğretmenliğinin yanı sıra, kitaplar ve çeviriler yayımladı; kongre bildirileri ve makaleler yazdı. İlhan Usmanbaş'ın, sesin ezgiselliği yerine tınısal yoğunluğu üzerinde duran özgür biçimli yapıtları Ekim ayı boyunca "Ayın Bestecisi" köşesinde.

EKİM AYINDA
HAFTA SONLARI
Cumartesi 12.00-14.00 ve 18.00-20.00 arası
Pazar 12.00-13.00 ve 18.00-20.00 arası

Orkestra Şefleri
30 EYLÜL-1 EKİM
Maestroların dünyasına ışık tutan bir hafta sonu. En karizmatiğinden, en korkulanına müzik tarihinin efsane orkestra şefleri Borusan Klasik'te. Batonu tutan eller nasıl çalışıyor, neler söylüyor, neler hissediyor, şefleri en çok zorlayan yapıtlar hangileri...

Operada Buluşuyoruz
7-8 EKİM
İnsan sesi, edebiyat, resim, plastik sanatlar ve elbette müziğin buluştuğu bu özel sanat formunu her yönüyle ele alacağımız bir hafta sonu. Operalarıyla ünlü besteciler, unutulmaz yorumcular ve günümüzün önde gelen kayıtları... Operaseverleri Borusan Klasik'e bekliyoruz.

İki Keman Virtüözü: Daniel Hope ve Vadim Repin
15-16 EKİM
BİFO'nun açılış konserinde aynı sahneyi paylaşacak olan günümüzün en tanınan ve sevilen iki keman virtüözü, Daniel Hope ve Vadim Repin ile 19 Ekim'deki açılış konseri öncesinde Borusan Klasik'te buluşuyoruz.

Schubert
21-22 EKİM
Schubert'in 31 yıllık kısacık ömrüne sığdırdığı yüzlerce yapıt, kendinden sonra gelen binlerce yorumcu ve besteciye esin kaynağı oldu. Biz de Borusan Klasik dinleyicileri için Franz Schubert'in yapıtlarından hafta sonunuza özel bir seçki hazırladık.

Türk Besteciler ve Yorumcular
28-29 EKİM
Cumhuriyetimizin kuruluşunun 94. yıl dönümü arifesinde, hafta sonu programlarımızı cumhuriyetin yetiştirdiği besteci ve yorumcularımızın kayıtlarına ayırdık.

CUMA RAPSODİSİ
Rapsodi formunun özgürlüğünden esinlenerek Cuma gününün ritmine eşlik eden "Cuma Rapsodisi" devam ediyor. Saat 12.00'den itibaren, Tantanalı Huşu ve arkadaşlarının kılavuzluğunda rengârenk notalar ve özgürleştirici rotalarda dünyaya yelken açıyoruz.

RADYONUN KLASİK USTALARI
Her hafta 12.00 ve 22.00'de.

Pazartesi **Zerhan Gökpınar** "Notaların Dili"
Salı **Serhan Bali** "Müzik Takvimi"
Çarşamba **Halit Süha Çelikkıran** "Scaramouche ile Barok Çılgınlıklar Rehberi"
Perşembe **Aydın Büke** "Gölgede Kalanlar"
Cuma **Ayşe Yavaş** "Pizzicato" (13.00 ve tekrarı Cumartesi 22.00)
Cumartesi **Ahmet Makal** "Müzikçe" (11.00 ve 23.00)
Pazar **Serla Balkarlı** "Müzik Masası" (15.00)

KONUK PROGRAMCILARLA
KLASİK TATLAR
Her pazar 10.00-12.00 ve 22.00-24.00

Nejat Çetinok 8 EKİM
Çelik Kasapoğlu ve Malik Küçümen 15 EKİM
Cenk Durmazel 22 EKİM
Server Acim 29 EKİM

BORUSAN KLASİK'TE
PROGRAMLARDAN SEÇMELER

Serla Balkarlı ile "Müzik Masası"
Dinlerken öğrenmek, öğrenirken eğlenmek isteyen müzikseverler, piyanist "Serla Balkarlı'nın Müzik Masası"na davetlisiniz! Müziğin akıl almaz çeşitliliğindeki dönemlere, tarzlara ve hikâyelere ortak olurken, zaman zaman konuklarla sohbet ediyoruz. Her pazar saat 15.00 ile 16.00 arasında, Borusan Klasik'te...

Zerhan Gökpınar ile "Notaların Dili"
Deneyimli radyocu Zerhan Gökpınar'ın hazırlayıp sunduğu programda, notaların kendi aralarında kullandıkları bir dili olduğunu keşfetmenin ve ne anlattıklarına odaklanmanın insanın ufkunu nasıl genişlettiğine tanık oluyoruz. Pazartesi 22.00'de; tekrarı ise bir sonraki Pazartesi 12.00'de.

Ahmet Makal ile "Müzikçe"
Özgün program temaları ve ünlü yorumcuların tarihe geçen kayıtlarından örneklerle hazırlanan bir müzik şöleni. Cumartesi 23.00'te, tekrarı ise bir sonraki Cumartesi 11.00'de.

Aydın Büke ile "Gölgede Kalanlar"
Müzik tarihinin adı çok fazla duyulmamış bestecilerini ya da ünlü isimlerin bilinmeyen yapıtlarını tanıtmayı, gölgede kalanları gün ışığına çıkarmayı amaçlayan bir program. Perşembe 22.00'de; tekrarı bir sonraki Perşembe 12.00'de.

Cem Küçümen ile "Birlikte"
Gaye Çağlayan ve Cem Küçümen'in renkli sunumu ile sıradışı birlikteliklerin programı "Birlikte", Salı günleri saat 10.00 ve tekrarı saat 20.00'de. Ayrıca Cumartesi günleri saat 14.00'te de dinleyebilirsiniz.

Beste Su Bayramoğlu ile "Perdedeki Notalar"
İzlediğimiz film hikâyelerine eşlik eden, onları bir de notalarla anlatan yapıtlar... Beste Su Bayramoğlu'nun hazırlayıp sunduğu "Perdedeki Notalar", dinamik atmosferiyle Perşembe 24.00'te Borusan Klasik'te...

Zeynep Beklim ile "Uykusuz Melodi"
Günümüz şarkıcılarından, eskimeyen bestecilere kadar rengârenk isimler; alternatif müziklerden, müzikallere kadar birbirinden farklı türlerde duyduklarınız ve duymadıklarınız, Cuma saat 24.00'te, Zeynep Beklim ile "Uykusuz Melodi"de...

BİFO SEZONU AÇIYOR!
Sascha Goetzel yönetimindeki Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası (BİFO) sezonu 19 Ekim 2017 günü bir dünya prömiyeriyle açıyor. Keman virtözleri Daniel Hope ve Vadim Repin'in, Turnage'ın "Shadow Walker" başlıklı iki keman için konçertosunu seslendireceği bu konseri kaçırmayın!

Nereden? Nasıl?
Borusan Klasik'i internette **www.karnaval.com/borusanklasikdinle** adresinden, mobil ortamda iPhone (App Store), Blackberry (Blackberry App World), Nokia Symbian (Ovi Store) ve Android (Google Play Store) cihazlarınıza indireceğiniz "Karnaval" uygulamasıyla,
iPad kullanıyor iseniz yine App Store'dan indireceginiz "Karnaval Radyo" uygulamasıyla dinleyebilirsiniz.

Şov yerine samimi sohbet

Tanburi Murat Aydemir dördüncü albümünü kızı Masal için hazırladı, onun adını verdi. Kontrbasçı Volkan Hürsever'le oluşturduğu ikiliye bu albümde Farsça gazelleriyle Mahyar Shadorvan, sesiyle Cengiz Özkan, Girit kemençesiyle Ross Daly ve Kelly Thoma, perküsyonuyla Rony Iwryn katılıyor. Aydemir "Virtüözite gösterisi yerine kendi sesimi yansıtan, dostlarımla söyleştiğim bir albüm hazırladım" diyor.

Serhan Yedig
syedig@hotmail.com

İlk albümünüzün üstünden yaklaşık 10 yıl geçti. Bu sürede tanbur ve müziğe yaklaşımınızda ne gibi değişimler oldu?

35 yaşındaydım ve konservatuvarda klasik Türk müziği eğitimi almış bir müzikçi olarak Necdet Yaşar'ın açtığı yoldan yürümekti hedefim. Klasik yaklaşımdan yanaydım. İncesaz grubunun hayatıma girmesiyle önümde farklı bir kapı açıldı. Ahenk albümünde olduğu gibi klasik çizgiyi sürdüren konserlerin yanı sıra yenilikçi çalışmalara yöneldim. Geleneği terk etmemekle birlikte sazımı geleneğin dışına da taşımaya başladım. İncesaz'la sekiz albüm yayımladık. Burada tanbur tınısı belirgin yer edindi. Geleneksel çizgiyi koruduğum ilk albümümden sonra arzum kendi bestelerimi, tınımı ortaya koyacak bir çalışma hazırlamaktı. 2011'deki *Murat Aydemir Trio* albümü bu yoldaki ilk denememdi. Masal albümü ise altı yıllık hazırlıktan sonra ortaya çıktı. Ustalık albümüm diyemeyeceğim ama kalfalığa geçiş kabul edebilirim.

Trio albümünüzdeki Fars kültürüne yönelme Masal albümünde daha da belirginlik kazanmış. Nedir bu aşinalığın kaynağı?

Dünya müziklerini ilgiyle dinliyorum. Uzun zaman Hint müziklerini inceledim. Hint kültürüne gönderme yapan caz çağrışımlı bir çalışma kitch izlenimi yaratabilirdi. İran müziğini de ilgiyle, takdirle dinliyordum. Geleneklerine bizlerden çok daha bağlılar. İranlı müzikçilerle tanışmam, dost olmam müzikal

Tanburi Murat Aydemir ve kontrbasçı Volkan Hürsever.

> Tanbur hakkındaki genel yargılara karşı koyacak bir albüm yapmak istemiştim. Nahif bir saz gözüyle bakılır, diğer enstrümanlarla buluşturmaktan endişe edilir. Örneğin davul, kontrbas gibi güçlü çalgıların yanında kaybolacağı düşünülür. Oysa bence çok seri çalınabilecek, güçlü bir saz.

yönelişimi de etkiledi. Reza Samani, Sirous Jamali, Mahyar Shadorvan'ın da katıldığı ilk albümden sonra, *Masal*'da onlarla birlikte icra edebileceğim müzikler besteledim.

Pat Metheny-Charlie Haden ikilisini örnek aldılar

Trio albümünde hayal ettiklerinizin ne kadarını gerçekleştirebilmiştiniz, bu deneyim Masal'daki müziği ne kadar etkiledi?

Tanbur hakkındaki genel yargılara karşı koyacak bir albüm yapmak istemiştim. Nahif bir saz gözüyle bakılır, diğer enstrümanlarla buluşturmaktan endişe edilir. Örneğin davul, kontrbas gibi güçlü çalgıların yanında kaybolacağı düşünülür. Oysa bence çok seri çalınabilecek, güçlü bir saz. Trio albümünde tanburu alışık olmadığımız şekilde perküsyon ve kontrbasla yan yana getirdim. Bu deneme başarılı oldu. Fakat arzuladığım müzikal bütünlüğe ulaşamadım. Albümün öyküsü yoktu. *Masal*'da ise müzikal bütünlüğe ulaşmayı denedim. Virtüözite gösterisi yerine kendi sesimi ortaya koymayı, albüme davet ettiğim dostlarımla söyleşmeyi tercih ettim.

Trio'da kontrbas çoğunlukla geride kalmakla birlikte albümdeki en etkileyici müziklerden biri kontrbas-tanbur ikilisinin seslendirdiği "Tasvir"di. Bu kez kontrbas öne çıkmış ve tanburla birlikte müziğin omurgasını oluşturmuş. Bir sonraki adım düo albüm olabilir mi?

Volkan, *Masal*'ı bugüne kadar kaydettikleri arasında en sıra dışı çalışma olarak değerlendiriyor. Üst üste kayıt tekniğini, arşeyi kullandı. Aslında albümde onun bestelerinin de bulunmasını arzu etmiştim. Üslup karmaşası doğmasından endişe etti. Benim bestelerimi seslendirmekle yetindik. Pat Metheny-Charlie Haden ikilisinin unutulmaz *Beyond The Missouri Sky* albümü gibi bir çalışma kaydetmeyi biz de hayal ediyoruz. Volkan, Trio albümünden bu yana ikili albüm öneriyor. Fakat monotonluğa düşmekten çekiniyorum. Volkan ikilimiz için beste yaparsa bu albümü gerçekleştireceğiz.

"Yaylı mı" diye sakın sormayın!

Tanbur çaldığımı duyanların "yaylı mı" diye sormaları asabımı bozuyor. Hiç yaylı tanbur çalmadım, hatta elimi bile sürmedim.

Mızraplı tanbur Türkler'e ait tarihi bir enstrüman. Yaylı tanbur ise Cemil Bey'in, dehasıyla oluşturduğu, ahşap bir çalgı. Tanburi Cemil, bir süre bu enstrümanı kullanmış, sonra yine mızraplı tanbura dönmüş. İzzettin Ökte, Ercüment Batanay ahşap yaylı tanburla başarılı icralar çıkardı. Bir süre sonra metal yaylı tanbur modası yaygınlaştı, cümbüşü uyarladılar. Bu enstrüman baygın bir edayla, meyhane havasında çalınıyor. Alerjim buradan kaynaklanıyor.

Hiçbir geleneği reddetmiyorum. Hepsinden alabileceğim güzellikler var. Cemil Bey, Mesut Cemil, Necdet Yaşar , İzzettin Ökte, Ercüment Batanay gibi ustaları dinleyip, analiz edip, kendi sesimi bulmaya çalıştım. Hocalarım Tanburi Cemil - Necdet Yaşar çizgisine yakın olduğumu söyler. İzzettin Ökte - Ercüment Batanay tavrına çok uzağım. Ökte'nin icra yaklaşımı Tanburi Cemil, Refik Fersan'dan çok farklı. Daha eskilerin, klasik ekolünü benimsemiş. Mızrabı yatık açıyla tutuyor, daha az kullanıyor, tek mızrap vuruşuyla birden fazla perdeye basıyor. Bu yaklaşımı yıkan Tanburi Cemil, yerine mızrabın daha dik açıyla tutulduğu, işlek kullanıldığı, bol nağmeli bir ekol başlatmış. Melodik yaklaşım farkları çok belirgin. İzzettin Ökte, Abdi Coşkun üslubu ilk duyuşta hissedilecek kadar farklıdır. Bununla birlikte, icralarını takdir ediyorum; örneğin Ökte'nin mızrapsız çarpmalarını inceledim, analiz ettim. Üslup seçimde Necdet Yaşar'ın önemli etkisi oldu, çünkü bize enstrümanımızın "kıble"si olarak Tanburi Cemil Bey'i göstermişti.

Doğaçlamaya ne kadar açıksınız?

Trio albümünde doğaçlama çok sınırlıydı. Müziği neredeyse tüm detaylarıyla tasarlamıştım. *Masal*'da doğaçlamaları artırdık. Her ikimiz de doğaçlamaya açığız.

Şirazlı Sadi ve Sirouz Jamali'nin şiirlerinden gazelleri orijinal dilinde, tercümesiz kullanmanızın özel bir nedeni var mı?

İran şiirinin bütününde gördüğümüz gibi aşktan, mehtaptan, güllerden, bülbüllerden bahseden şiirler bunlar. Sirous Jamali seçti şiirleri. En güzel orijinal dilinde tınlıyor. Albüme sözleri Latin harfleriyle yazdık, fakat tercüme gereği duymadık.

İstanbul Lavtası projesi kimsenin ilgisini çekmedi

Giritli kemençeciler ve İsrailli perküsyoncu Rony Iwryn albüme nasıl dahil oldu?

Tanbur çalmaya başlamadığım yıllarda İstanbul'da tanışmıştım Ross Daly ile. Necdet Yaşar'dan tanbur, İhsan Özgen'den kemençe dersleri

alıyordu. Daha sonra Hindistan'a gitti. Girit'e dönüp kendi müziğini yaptı. Bugün, dünyanın tanıdığı önemli bir müzikçi. Benim de kişiliğini, müziğini çok sevdiğim bir dost. Girit'te düzenlediği etkinliklere katılıyorum, birlikte Avrupa'da konser veriyoruz. *"On Birli"*yi Daly ve Kelly Thoma'yı düşünerek yazdım. Tıpkı Cengiz Özkan'ı düşünerek yazdığım, onun seslendirdiği türkü *"Mahşere Kaldı Hesabım"* gibi... Rony Iwryn'i ise konser vermek için gittiğim İsrail'de tanıdım. Uruguay asıllı ve İsrail'in şovmenlikten uzak duran en aktif perküsyoncusu. Özet olarak albümde birlikte çalmayı hep arzu ettiğim müzikçiler bir araya geldi.

İran, İsrail, Girit ve İstanbullu müzikçileri bir araya getiren Masal repertuvarı bu topraklarda tınlayacak mı?

Hayalimiz müziğimizi kaynaklandığı topraklara taşımak. Yeni yılda Ross Daly ile İstanbul'da konser vereceğiz. Gelecek yaz İsrail'de Iwryn'in girişimiyle konser vereceğiz.

Yıllar önce konuştuğumuzda lavta albümü kaydetmeyi hayal ettiğinizi söylemiştiniz, bu proje neden gerçekleşmedi?

İstanbul Lavtası başlığı altında bir konser programı hazırladık. Yunanistan'dan Sokratis Sinopoulos bize katılacaktı. Konserden sonra bu repertuvarı kaydedecektik. İstanbul'da başvurduğumuz konser salonlarından, kültür merkezlerinden olumlu cevap alamadık. Hayalimi gerçekleştiremedim.

Yakınlarda kaydettiğiniz, yayımlanmayı bekleyen ya da kaydedeceğiniz albümler var mı?

İncesaz'ın dokuzuncu albümü iki ay içinde yayımlanacak. Kudsi Erguner için Derya Türkan ve perküsyoncu Zohar Fresco'yla kaydettiğimiz albümün gelecek ay piyasaya çıkmasını bekliyoruz.

Dördüncü kitabını yazıyor

Murat Aydemir, Almanya'da doğdu. Çocukluğunda İstanbul'a geldi. Kemancı kuzeninin yönlendirmesiyle 12 yaşında İTÜ Türk Müziği Devlet Konservatuvarı'na girdi. Yaylı sazları hayal ederken tanbur bölümüne seçildi. Dört yıl sonra Necdet Yaşar'ın topluluğuna katıldı. Bu arada Alaeddin Yavaşça, Cinuçen Tanrıkorur, Erol Deran'la çalıştı. 1997'de, okul arkadaşı klasik kemençeci Derya Türkan'la kurduğu Ahenk ikilisiyle dikkat çekti. Daha sonra Yalçın Tura'nın dilimize kazandırdığı, Yapı Kredi Yayınları'nca yayımlanan Kantemiroğlu Edvarı'nın müziklerini kaydeden akademik ekibin içinde yer aldı. Cengiz Onural ve Derya Türkan'la kurduğu İncesaz grubunun müzikleri çok izlenen TV dizilerinde kullanıldı. 2008'de, kendi adını verdiği ilk albümünde Tanburi Cemil'in kemençesiyle düet yaptı, Cemil Bey, Necdet Yaşar, Numan Ağa, Refik Fersan ve kendi eserlerini seslendirdi. 2013'te Itri yılı vesilesiyle "Itri-Bach" albümünde Çağ Erçağ ve Ertan Tekin'le iki bestecinin eserlerini bir araya getirdi. 1990'dan bu yana Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Klasik Türk Müziği Korusu'nda görev yapıyor. İTÜ Türk Müziği Devlet Konservatuvarı'na yüksek lisansını tamamlayıp doktoraya başlamaya hazırlanan Aydemir'in İngilizce, Türkçe, Yunanca, Almanca yayımlanan, Arapça çevirisi devam eden "Türk Müziği Makam Rehberi" başlıklı kitabı bulunuyor. Henüz yayımlanmayan tanbur ve lavta metodlarının yanı sıra şu anda makam çalışmasının devamı niteliğindeki "Çeşni Rehberi" adlı bir kitap hazırlıyor. Gelecekte akademik kariyerini sürdürmeyi planlıyor.

focal
marantz

Escher'in ünlü desenlerini artık dinleyebilirsiniz

İzmir doğumlu besteci, doğaçlamacı, aranjör ve prodüktör Şevket Akıncı ile yeni çıkan *Escher Chronicles* adlı albümü üzerine sohbet ettik.

Serhan Bali
serhanbali@andante.com.tr

Şevket Akıncı

Hani bazen sosyal medyada rastlarız ya, 'falan manzara veya kişi filanca ülkede olsaydı şu kadar 'like' alırdı' diye. Şevket Akıncı için de öyle düşünüyorum, o da dünyanın herhangi bir gelişmiş ülkesinde yaşıyor olsaydı, şimdi el üstünde tutulan bir yıldız olurdu. Geçenlerde yayınlanan *Escher Chronicles* (Escher Günlükleri) adlı yeni CD kaydını dinlediğimde bu düşüncem pekişti (Akıncı'nın ülkesinden ziyade dünya avant-garde müzik çevrelerinde daha çok tanındığının altını çizelim). 1972 İzmir doğumlu besteci, doğaçlamacı, aranjör ve prodüktör Şevket Akıncı da, tıpkı geçtiğimiz haftalarda bu sayfalarda yer bulan Mehmet Ali Sanlıkol ve Mahir Can Küçük gibi Berklee Müzik Koleji çıkışlı. 1994'te okulunu bitirdikten sonra kariyerinde cazdan avant-garde'a, country, folk ve Klasik Türk Müziği'nden elektronica'ya, punktan özgür doğaçlamaya birçok farklı türde kayıtlar yaptı, konserler verdi.

Tek bir alana hapsolmaktan kaçınan Akıncı, bu eğiliminin doğal sonucu olarak, bugüne kadar birbirinden hayli farklı müzikal oluşumların içinde yer aldı. 2005'de Korhan Erel'le birlikte kurduğu özgür doğaçlama grubu Islak Köpek, Akıncı'nın Türkiye sınırları içinde belki de en iyi bilinen işi. Türkiye'nin ilk değil belki ama en uzun soluklu özgür doğaçlama ekibi sayılan bu grup ismini The Marmara Oteli'nin önünde yağmur yağdığı sırada bile uyuklamaya devam eden miskin bir köpekten almış.

Şevket Akıncı'yla, A.K. Müzik'ten yeni çıkan *Escher Chronicles* adlı nefis albümü üzerine sohbet etme fırsatı buldum. Albüm, Hollandalı grafik sanatçısı M. C. Escher (1898-1972) üzerine, Douglas Hofstadter'in *Gödel, Escher, Bach* (1979) adlı meşhur kitabıyla 'uğraştıktan' yıllar sonra yeniden eğilmeme, müthiş bir hayal gücünün ürünü olan desenlerini hatırlamama vesile oldu ama bu seferki Escher seanslarıma, Akıncı'nın, kayıtta başarılı modern müzik topluluğumuz Hezarfen Ensemble'ın yorumladığı eserleri eşlik etti.

Albümü nasıl dinlemeliyiz?

Akıncı'ya sorduğum ilk soru, albümü dinlerken nasıl bir yol izlememiz gerektiği üzerineydi. Acaba, kitapçıkta kendi sözleriyle gayet güzel açıkladığı Escher desenlerinin içine dalarak mı dinlemeliydik her eseri? *"Escher Vakfı, resimleri albümün kitapçığına basmamıza izin vermedi maalesef ama evet, amacım aslında buydu. O yüzden, arzu ederlerse resimlere bakarak müziğimi dinlemelerini öneririm, ama şunu da unutmadan: Escher'in işlerini birebir müziğe aktarmaktansa, çoğunlukla, Escher'in üzerimde bıraktığı izlenimlerin peşinden gittim."*

Albümde yer bulan eserleri bestelemek Akıncı'nın 7-8 ayını almış. *"Bu sürecin ilk aylarında sürekli yanlış yönlere gittim, gitarla oda müziği yazmak kadar zor bir şey yok ama kulaktan yapmaya çalışınca işler düzeldi. Asıl zamanımı alan ise bütçe için gerekli finansmanı sağlamak ve Escher Vakfı'nın cevabını beklemekti ki tüm bunlar iki yıl sürdü."* Escher'in illüstrasyonlarından yola çıkarak besteler yapan bir müzisyenin bu kült Hollandalı grafik sanatçısıyla olan hukukunu da merak ediyorum elbette. *"Escher zamanı resmedebilen ender ressamlardan. Resim gibi mekânsal bir sanatla müzik gibi zamansal bir sanatın kesiştiği ilginç noktadır Escher ama onun zaman anlayışı Batı'daki gibi çizgisel değil Doğu'daki gibi döngüseldir. Doğunun düşünce dünyasına ilgi duyduğum sıralarda çıktı Escher karşıma ve sanırım en çok bu açıdan beni cezbetti. İlgimi çeken bir diğer nokta ise, Escher'in eserlerinin müzikal olması. Bunu kendisi de söyler; örneğin, Metamorfoz adlı işine yatay baktığınızda ritim görürsünüz, dikey baktığınızda ise kontrpuan. Escher'e henüz dalmadan önce de müzikte*

benim için en öne çıkan iki öğe ritim ve kontrpuandı. Müzikle başka sanatların birlikte var olabildiği post-modern bir dönemdeyiz ve gittikçe daha çok sanatçı 'kategori dışı' işler çıkartıyor. Ne şanslıyım ki, son 50 yılın bestecileri bu anlamda çok iyi örnekler verdiler ve ben bu işlerden ilham alabildim. Escher'i de müzikle anlatıp bu son derece özgün sanatçıya saygılarımı sunmak istedim. Bunda ne kadar başarılı oldum bilemem ama samimi olmaya çalıştım."

Gödel-Escher-Bach

Douglas Hofstadter'in tam adı *Gödel-Escher-Bach: Bir Ebedi Gökçe Belik - Lewis Carroll'ın İzinde Zihinlere ve Makinelere Dair Metaforik Bir Füg* kitabı 2011 yılında yayımlandığında içine dalmış ve girdaplar içinde kaybolmuştum. Akıncı'ya, çıktığı Escher yolculuğunda bu kitabın kendisine kılavuzluk edip etmediğini sorduğumda ise beklemediğim bir yanıt aldım: *"Doğrusunu isterseniz, bu kitaptan çok, Deleuze'ün Anlamın Mantığı adlı kitabı bana kılavuz oldu. O kitapta Deleuze, Lewis Carroll'ın zihin haritasını çizer. Okuduğum en iyi yazım kılavuzudur. Lewis Caroll, Escher için son derece doğru bir referanstır kanımca. Escher'in merdivenleri gibi 'imkânsız obje'lerine bakın, bunlar pekâlâ Caroll'ın Alis Harikalar Diyarında adlı kitabında da yer alabilirlermiş. Gödel-Escher-Bach kitabına gelirsek, Escher'in çizimlerindeki, Bach'ın figürlerindeki sürekli devinimi, sürekli akma hissini ve Gödel'in matematik teoremlerindeki incelikleri aktaran Hofstadter'in bu etkileyici kitabında Bach referansı benim için çok açıktır. Gödel'i ise tam anlayamadım desem yeridir (Gülüşmeler)."*

Klasik müzik ve doğaçlama üzerine

Klasik müzik, bugünkü 'müzelik sanat' statüsüne kavuşmadan önce, geçmiş yüzyıllarda çok daha 'özgür' bir müzikti, doğaçlamaya ayrıcalıklı yer tanınırdı. Özellikle piyanistlerin izleyicilerinden aldıkları temalar üzerine doğaçlamalar yapması, aralarında müsabakalar tertip edilmesi olağan karşılanan uygulamalardı. Şevket Akıncı'dan 'klasik müzik ve doğaçlama' sorunsalı üzerine bir doğaçlama çalışması yapmasını istediğimde beni şöyle yanıtlıyor: *"Her şey doğaçlamadır ve her şey bestedir kanımca. Beste yavaşlatılmış doğaçlama olduğu gibi doğaçlama da hızlandırılmış bestedir. Önemli olan, kurguyu kaçış olarak ne kadar kullandığınızda ilgilidir. Fikir ve o fikrin somutlaşması arasında geçen zaman dilimi tanımlar tam olarak ne yaptığınızı. Konuyla ne kadar ilgisi var bilemiyorum ama bu örneği vermek isterim. Morton Feldman bir mektubunda şöyle yazar: 'Bana öyle geliyor ki, müziğin öznesi -Machaut'dan Boulez'e- hep yapısıyla (konstrüksiyonuyla) ilgiliydi. 12 ton dizisel müzikte melodiler öylesine meydana gelmez. Melodileri tertiplemek gerekir. Müzikte herhangi biçimsel fikri uygulama ile açıklaması işin kuruluşu ya da sınırlandırılmasıyla alakalı olsun, kurgu esastır. Ve burada metodoloji kompozisyonu kontrol eden bir eğreltilemedir... Ancak müziği tertiplemek için kullanılan öğeleri parçalayarak sesler tek başlarına var olabilirler -sesler burada ne bir şeylerin sembolleri ne bir şeylerin anılarıdır, hatta başka müziklerin anıları olmuş anılar hiç değildir'. Kompozisyonun ne olduğunu gayet iyi anlatır Feldman. Özgür caz piyanisti Cecil Taylor ise müziğe bir doğaçlamacı açısından yaklaşır: 'Music is everything that you do' yani 'Müzik yaptığınız her şeydir'. 20. yüzyılda grafik notasyonun devreye girmesiyle bu iki anlayış iç içe geçerek besteci-orkestra şefi-orkestra müzisyeni arasındaki hiyerarşi yok olmaya başlar ve yorumcunun da besteye katkıda*

bulunduğu bir müzik çıkar ortaya. Dolayısıyla, aslında doğaçlama gittikçe önem kazanmaya başladı günümüz klasik müziğinde. John Cage'in ve ondan sonra gelen Penderecki, Xenakis, Feldman gibi bestecilerin bu gelişmeye katkıları yadsınamaz."

Escher Chronicles'da yer alan eserlerin bazıları Akıncı'nın 1960'lı yıllarda ABD'nin New York şehrinde doğup zamanla tüm dünyayı saran minimalist müzikten etkilendiğini ele veriyor. Akıncı da bu etkilenmeyi doğruluyor: *"1983 yılında, 11 yaşımdayken, Philip Glass'ın müziğini yaptığı Koyaanisqatsi adlı filmi sinemada izlemiştim. Ergenlik dönemimde dinlediğim müziklere sonraki dönemlerde bir şekilde hep sadık kaldığımı fark ettim. Demek ki, o müziklerle aramda asla yok olmayan bir duygusal bağ oluşmuş. Minimalizm ile en güçlü bağım duygusal bir bağ. Kişisel olmayan faktörlere bakarsak şunları söyleyebilirim: Boulez'in yeni diziselciliğinden 1970'lerin başlarına kadar bütün akımlarda müziğin gittikçe kromatikleştiğini, soyutlaştığını ve aslında -ki bu, minimalistlerin eleştirisidir- tekdüzeleştiğini fark ederiz. Steve Reich, Terry Riley, La Monte Young, Philip Glass ve bazı açılardan Gavin Bryars bu akım çerçevesinde bestelemek suretiyle Barok ve Barok dönem öncesine döndüler. Bu anlayış 1970'lerde taze bir nefes demekti. Dinleyici, ben dâhil, tonaliteye yapılan bu geri dönüşü sevdi, çünkü 1960'larda müzik artık çok ama çok kısıtlı bir çevreye hapsolmuştu. Gerçi Ligeti'nin Lux Aeterna ve Atmosphéres ya da Penderecki'nin Threnody for the Victims of Hiroshima adlı eserleri de çok popülerdi ama bu da 2001: A Space Odyssey gibi filmlerin sayesinde oldu. Çağdaş müzik neredeyse LSD'nin çerezi haline gelmişti; öyle ki, neredeyse tek başına varılamıyordu. Bu yüzden, dinleyici minimalistlerin tonaliteye geri dönüşünü heyecanla karşıladı. Sonuçta hem kolay dinlenebilen hem de son derece çetrefilli bir müzik bu."*

Favorisi Guillaume de Machaut

Şevket Akıncı gibi modern müzikle uğraşan müzisyen ve müzikseverlerde yıllardır gözlemlediğim bir olgu var ki o da, modern müzik kadar -belki de müzikte temellerin atıldığı dönem olması ve ayrıca modern müziğin de en önemli etmenlerinden biri sayabileceğimiz matematiğe dayanması bakımından- barok dönem müziğiyle de yakından ilgilenmeleri. Akıncı da bu anlamda beni şaşırtmıyor. *"Evet, Barok ve Barok öncesi dönemleri, özellikle de Guillaume de Machaut'yu severim. Bach'ın, özellikle Füg Sanatı adlı eserinin sürekli güncellendiğini görüyorum Steve Reich ve Philip Glass'ın müziklerinde değil sadece, Ligeti'nin piyano eserlerinde de, Alban Berg'de de bir ölçüde duyuyorum bunları. Luigi Nono'dan Heiner Goebbels'e, Pierre Boulez'den Edgar Varese'ye, Olivier Messiaen'dan Christian Wolff'a kadar 20. yüzyılda yapılmış birçok şeyi severim. Debussy ve Ravel'i de çok severim elbette çünkü müziğin dokusu çok önemlidir benim için. Romantik dönemden ise özellikle iki isim benim gözümde öne çıkar: Mahler ve Rahmaninof."*

Çok yönlü müzisyen Şevket Akıncı'ya soracak daha çok sorum vardı aslında ama söyleşinin sınırlarını daha fazla zorlamamak için burada kesmek zorunda hissettim. Umarım, bu sohbetimiz sayesinde, okurlarım da tıpkı benim gibi, bu müstesna sanatçıyı daha yakından tanıma olanağı bulurlar. Eh, bu kadar sözün üzerine, ilk adımı *Escher Chronicles* albümünü dinleyerek atmak hiç de fena bir fikir olarak durmuyor, ne dersiniz?

Dinleyin

Escher Chronicles
Hezarfen Ensemble,
Şevket Akıncı Ensemble
A.K. Müzik AK 1604-2

Albümün galasında Hezarfen'le yeniden bir araya geleceğiz

Ülkemizde avant-garde müzik yorumculuğu alanında bugüne kadar çok güzel işler yapan, çalgısında usta müzisyenlerden bir araya gelen Hezarfen Ensemble bu albümde yer alan tüm eserleri şef Orhun Orhon yönetiminde kaydetmiş. Kayıtların çoğunluğu MİAM Stüdyoları'nda yapılmış. Akıncı'ya, Hezarfen ile ilgili düşüncelerini sordum. *'Hezarfen Ensemble'la beni, daha önce birlikte doğaçlama yaptığım, çaldığım perküsyoncu Amy Salsgiver tanıştırdı. Bu yüzden kendisine son derece minnettarım. Direktörlerden Ulrich Mertin başta olmak üzere topluluktaki her müzisyen son derece disiplinli, özverili, yardımsever ve en önemlisi maceracı! Yoğun bir programları var ama bu yoğunluk içinde o maceracı ruhu muhafaza etmeleri ve onu her yeni eser için tazelemeleri çok değerli. Hezarfen bugün sadece Türkiye'de değil dünya üzerinde çağdaş müzik yorumlayan en iyi topluluklardan biri. Çok sevdiğim orkestra şefi Orhun Orhon da bu ekiple sık çalışır. Onlarla çalışmak benim için büyük bir şanstı. Bu birliktelik umarım kalıcı olur çünkü hepsi de benim ne yapmak istediğimi çok iyi anladı. Albümün -henüz tarihi belli olmayan- galasında tekrar bir araya geleceğiz.'*

'Özgür caz' ve 'doğaçlama' kavramları Şevket Akıncı'nın kariyerini şekillendirmişe benziyor. 1950'li ve 60'lı yıllardan itibaren gelişen 'özgür caz' (free jazz) yaklaşımı bu türün oturmuş kalıplarını sarsan, teknik ve anlatım yönünden yeni yaklaşımlar getiren, temelinde isyankâr ve avant-garde karakterli bir hareket. Ornette Coleman, John Coltrane, Cecil Taylor, Charles Mingus özgür caz alanının önemli öncü isimleri. Akıncı'dan, bu kavramı ve içerdiklerini, caz müziğine fazla yakın durmayan okurlarımız için tanıtmasını istediğimde bu sorumu ilginç bir biçimde, 'lego oyunu' analojisiyle üç şıklı yanıtladı:

1) Lego paketinde 'şato' yazıyordur. Paketin kapağında inşa edilmesi istenen şatonun resmi ve içinde bir kulanım kılavuzu vardır. Bir füg yazmak istediğinizde de bu işin kullanım kılavuzu vardır ve ancak bu kılavuzdan faydalanırsanız yaptığınız müzik füge dönüşür. Dixieland, swing gibi caz türleri de bu kategoridedir.

2) Lego paketinde 'şato' yazıyordur ama kapağında şato resmi yoktur. Paketin içinde parçalar vardır ama bu sefer kullanım kılavuzu yoktur, kabaca 'şato'nun ne olduğuna dair bilgilendirme vardır. Örneğin şato bir otopark değildir. Şatonun kuleleri, büyük bir kapısı olduğunu bilirsiniz. Kullanım kılavuzu olmadığı için usta-çırak ilişkisiyle öğrenilir. Yaptığınız şato başkasının yaptığından farklılıklar gösterebilir. Şatonuzu geliştirebilir, yorum katabilir, 'modernleştirebilirsiniz' ama yaptığınız şey şatodur sonuçta. Bebop ve beboptan türeyen janrlar bu lego gibidir.

3) Kutuda hiçbir şey yazmaz, içinde kullanım kılavuzu da yoktur bilgilendirme de. Sadece parçalar vardır. Bu, özgür müziktir.

Değinmeler

Yakup Kıvrak
yakup.kivrak@andante.com.tr

SEVGİ ÇİÇEĞİ

Bugün çocuklarımızın ilkokullarda söylediği şarkıların en güzellerinden biri olarak kabul edilen, yazarımızın 1996'da Didim'de bestelediği *Sevgi Çiçeği*'nin dünyaya gelişinin ilginç öyküsünü öğrenmek ister miydiniz? Öyleyse, buyrun yazıya…

"Savaşın kazananı olmaz, barışın kaybedeni yoktur. Barış mutluluktur, gülümsemedir; yüreklerde açan sevgi çiçeğidir." Zülal Soysalan

Yeni öğretim yılımızın başladığı şu günlerde, ülkemizin ve özellikle biz eğitimcilerin gündemi yeni müfredat.

Hakkında o kadar çok konuşuldu, yazılıp çizildi ki; yeni müfredatı ve yeni ders kitaplarını henüz görememiş olsak da, üzerinde epeyce bilgi ve fikir sahibi olduk. Ülkemize ve eğitim sistemimize ne getirip ne götüreceğini yıllar gösterecek, bekleyip görelim bakalım; ama pek iyi şeyler getirmeyecek gibi görünüyor. Evrim Teorisi, İran'da bile ayrıntılı olarak müfredatta varken sen gel bunu müfredattan çıkart, Atatürk İlkeleri'ni beden eğitimi dersinde anlat; daha neler neler…

Özellikle yeni müzik dersi müfredatını ve müzik ders kitaplarını görmek isterdim. Henüz kısmet olmadı.

Bizde müzik dersiyle ilgili müfredat boşuna hazırlanır yıllardır, milyonlarca müzik ders kitabı boşuna basılır bildiğiniz gibi. Çünkü okullarımızın pek çoğunda, özellikle ilkokullarımızda müzik öğretmeni bulunmadığından, sınıf öğretmeni bu dersi test çözme dersi olarak değerlendirir. Müzik dersi yapmak istese de, bu konuda hiçbir şey bilmediğinden, birkaç şarkıyla ve birazcık biliyorsa blokflütle geçiştirir. Dolayısıyla müzik ders kitaplarının kapağı bile açılmaz, içinde ne olduğunun önemi yoktur. Bu konuda yıllardır yazdım çizdim, anlatmaya çalıştım. Bunları yazmaktan, söylemekten, anlatmaya çalışmaktan yoruldum artık.

Neyse, aslında bu yazımda *Sevgi Çiçeği*'mi ve "Zülal"imi anlatacaktım, o yüzden yeni müfredatı bir kenara koyalım. Her iktidar kendi müfredatını yaratır bizde, oysa dünyada müfredat bir kez yaratılır, sonra sürekli geliştirilir.

***

Yılmaz Küçükkömürcü

Benim, *Sevgi Çiçeği* adında, yıllardır okullarımızda sevilerek söylenen bir çocuk şarkım var. Geçenlerde bir öğrencim mesaj attı:

"Hocam, Sevgi Çiçeği şarkınızı dokuzuncu sınıf yeni müzik ders kitabına koymuşlar, haberiniz var mı?"

"Habarım yok, neyi nereye, nasıl gomuşlar?"

"Hocaaaam, Sevgi Çiçeği şarkınız var ya,"

"Eeeee var, biliyorum."

"İşte onu koymuşlar."

"Nere gomuşlar, nasıl gomuşlar, nahas gomuşlar?"(Nahas: İç Anadolu'da "Neden?")

"Yeni müfredat dokuzuncu sınıf müzik ders kitabına gomuşlar hocam. Ehm, affedersiniz, gomamışlar hocam, yer vermişler hocam."

"La bi müsaade istemek yok mu! Şimdi ben, bana habar etmeden intihal edenlere gomaz... "

"Aman hocam lütfen susun, hadi bana müsaade."

***

Haberim yoktu, kitabı hazırlayanlar nezaketen de olsa bir telefon açıp, bir mesaj yazıp izin almak gereğini duymamışlar demek ki. Sosyal medyadan tepkimi duyurdum ve *"Şarkımın o kitapta yer almasına izin vermiyorum"* dedim.

Sosyal medya gerçekten çok etkili. Meğer kitabın editörü, çok eski yıllardan sevdiğim bir öğrencimmiş, şimdi bir üniversitemizde dekanlık yapıyor. Apar topar telefon açıp izin istemediği için özür diledi.

"Hocam, şarkınızın müzik ders kitabımızda yer alması sizin için iyi bir şey olur diye düşündüm ve izin istemek gereğini duymadım. Düşünsenize, bu kitap sayesinde şarkınız ülke genelinde bütün okullarımızda çocuklarımızca söylenecek."

"İyi, güzel de; o şarkım zaten yıllardır ülke genelinde yüzlerce, binlerce okulumuzda on binlerce çocuklarımızca sevilerek söyleniyor. Benim buna ihtiyacım yok ki. Youtube ve benzer sitelere gir bak istersen, bir sürü okuldan bir sürü konser kaydını görürsün şarkımın."

"Eeee, kem küm sayın hocam. Af buyurun, mazur görün sayın hocam, düşünemedik; kem ve tekrar küm sayın hocam."

"Tamam tamam, eleştirimi ve itirazımı sosyal medyadan kaldırıyorum. İstediğin gibi kullan."

"Eeeee, kem küm sayın hocam. Teşekkür ederiz, tekrar kem ve küm sayın hocam, saygılar bizden sayın hocam."

"Peki, Millî Eğitim Bakanlığımız milyonlarca bastığı bu kitabında yer verilen bu şarkım için bana telif ödeyecek mi?"

"Eeeee, kem küm sayın hocam, bakanlığımız size telif öder mi bilmiyorum sayın hocam, tekrar kem, tekrar küm sayın hocam, saygılar sayın hocam."

Aslında bu izin ve telif meselesi çok önemli bence. Ayrı bir yazı konusudur. Eğer birinin bir çalışmasını, bir makalesini, bir eserini o birinden "izin almadan" bir yerde yayımlarsanız veya bir yayınınızın içine koyarsanız adına "intihal" derler ve bilimsel/eğitsel suç kapsamına girer.

Neyse, bu mevzuyu yazmak üzere daha sonraya bırakayım ve mevz-u bahis *Sevgi Çiçeği* adlı çocuk şarkımı anlatayım size.

*Sevgi Çiçeği'*min doğum yeri Didim, doğum yılı 1996'dır.

O yıllarda, yani yirmi yıl kadar önce yaz tatillerimi Didim'de geçiriyordum. Belediye Başkanı Mehmet Soysalan ve rahmetli eşi sevgili Zülal ile çok yakın dostluğumuz nedeniyle, ilçedeki kültür-sanat etkinliklerine katkılarda bulunmaya çalışıyordum. O yıllarda Didim küçük bir köydü ve adı da Didim değil "Yenihisar"dı. Sevgili kardeşim, Başkan Mehmet Soysalan uzun uğraşlar sonucu Yenihisar'ın resmî adını "Didim" olarak değiştirtmeyi başardı. Gerçekten çok uğraştı bunun için Mehmet.

“Didim, Türkçe bir kelime değil, olmaz,” dedi İçişleri Bakanlığı.

“Ama kentin tarihi ismi Didim olarak geçiyor. Apollon Tapınağı var, devam eden kazılar var, hepsinde de Didyma, Didymaion... Ayrıca ülkede ve dünyada turistik adı Didim olarak biliniyor ve...”

“Olmaz efendim olmaz, ille de değiştirmek istiyorsanız Türkçe bir isim koyun. Mesela Didin olabilir. Didinmekten gelir; kendi dilimizden olsun.”

İnanmayan varsa Didim’e gitsin, dostum kardeşim, o yılların Belediye Başkanı Mehmet Soysalan’a sorsun. İçişleri Bakanlığımız, “Didim” değil “Didin” olsun diye diretti uzun süre. Neyse sonuçta bir şekilde “Yenihisar” ismini İçişleri Bakanlığımıza “Didim” olarak değiştirtmeyi başardı Mehmet ve o yıldan beri bu ilçemizin resmî adı “Didim”.

1996 da -bugün hâlen süren- Didim Barış Şenliklerini Mehmet, eşi Zülal ve oradaki diğer dostlarla başlattık. (Şunu eklemeden geçemeyeceğim: Başlattığımızda Didim Barış Şenlikleri bir hafta kadar sürüyordu. Bir hafta boyunca kültür sanat etkinlikleri ve sunumları... Karşı taraftan gelen Yunan sanatçılar, topluluklar, buradan karşıya giden Türk sanatçılar, topluluklar... Eylül’ün birinden yedisine, sekizine dek kültür sanat etkinlikleri sürüyordu. Geçen hafta 22. Didim Barış Şenliği gerçekleştirildi Didim Belediyesi’nce. Şaşırdım da kaldım. 1 Eylül Dünya Barış Gününde, 22. Didim Barış Şenliği’nde saat 19.00’da kısa bir barış yürüyüşü, ardından bir iki halk oyunu gösterisi ve sonra bir saatlik bir Volkan Konak konseri yapıldı, 22. Didim Barış Şenliği bitti. Nereden nereye, bir haftalık Uluslararası Didim Barış Şenliği’nden birkaç saatlik Didim Barış Şenliği’ne...)

Neyse, bunu da geçelim, o ilk Didim Barış Şenliği’ne ve *Sevgi Çiçeği*’me dönelim. 1996’daki ilk Didim Barış Şenliği’nin açılışında okumak üzere sevgili dostum, Mehmet’in eşi rahmetli Zülal Soysalan bir barış bildirgesi hazırladı ve bunu açılış töreninde bizzat kendisi sundu. Bir sayfalık çok güzel, nefis bir metindi, bir barış manifestosuydu; şöyle bitiyordu: Savaşın kazananı olmaz, barışın kaybedeni yoktur; barış mutluluktur gülümsemedir, yüreklerde açan sevgi çiçeğidir.

Bunu o kadar çok beğendim ki, *“Zülal, buna eklemeler yapıp çocuk şarkısı olarak bestelemek istiyorum, izin verir misin,”* dedim. Adını saygı ve rahmetle tekrar anıyorum, sevgili Zülal’im buna çok memnun oldu, *“Saçmalama, istediğin gibi kullan,”* dedi. Bir çocuk şarkısı olarak tasarladığım için güfteyi şöyle şekillendirdim:

Şu küçücük yüreğimden, şu minicik bedenimden
Yükselen sesi dinle: YURTTA BARIŞ, DÜNYADA BARIŞ.
Sevgi sunan ellerimden, ışık saçan gözlerimden
Yükselen sesi dinle: YURTTA BARIŞ, DÜNYADA BARIŞ.
Tüm doğadan, her varlıktan, şu yemyeşil ağaçlardan
Yükselen sesi dinle: YURTTA BARIŞ, DÜNYADA BARIŞ.
Atatürk’ün sözlerinden, şu masmavi gözlerinden
Yükselen sesi dinle: YURTTA BARIŞ, DÜNYADA BARIŞ.
Savaşın kazananı olmaz, hepimiz bunu biliriz,
Barışın kaybedeni yoktur, hepimiz bunu söyleriz,
İnsanlar yaşamalı kardeşçe, hepimiz bunu dileriz,
Hepimiz el ele verirsek savaşı yok ederiz.
Barış mutluluktur, gülümsemedir,
Yüreklerde açan sevgi çiçeğidir.

Şarkıyı ilk olarak Didimli miniklerden oluşan bir minik koro ile Apollon Tapınağı’nda, 2. Didim Barış Şenliği etkinlikleri kapsamında seslendirdik; beğenildi. Daha sonra okullarımıza yayıldı, her yerde seslendirilir oldu. Bir de, -o yıllarda Kültür Bakanlığımız ara sıra çocuk/gençlik şarkısı yarışmaları falan düzenliyordu, şimdilerde ne gezer- o yarışmalardan birinde *Sevgi Çiçeği* şarkımız üçüncülük ödülü de alıverince daha da yaygınlaştı. Bu şarkımı çok seviyorum, rahmetli Zülal (Coşkun) Soysalan’dan dolayı. Onu saygı ve rahmetle anıyorum.

Bu yazımı, sevgili dostum, kendini tanımladığı, kendi tabiriyle “Sanatı ikinci adres olarak arayan gezgin fotoğraf sanatçısı doğasever Ali Can Polat”ın bana mesajla ilettiği bir eklemesi ile bitireyim. Bilmiyordum, meğer “sevgi çiçeği” diye bir çiçek varmış.

***

Bu güzel şarkıya, içeriğine ve şarkının çıkış nedenine ve de şarkının bir çocuk şarkısı olarak oluşturulmasına sevinç ve teşekkürlerimi ifade etmek isterim.

Sevgi çiçeğinin bende ilginç bir anısı var. Yıllar önce eşimle Afrika’nın güneylerine bir seyahat yapmıştık. Bir sabah Cape Town’da Table Mountain’a (Masa Dağı) çıktık. Birkaç fotoğraf çektikten sonra video kamera ile etrafı görüntülerken bir çiçeğin önünde bir an “Ankara” yazısını okur gibi oldum inanamadım. Çekimi durdurup eşimi çağırdım. “Bak,” dedim, “Ben ne buldum. Burada, bu çiçekte Ankara yazıyor.”

Bilindiği gibi Masa Dağı, Güney Afrika Cumhuriyeti tarafından ulusal botanik parkı yapılmış ve parkta dünyanın değişik yerlerinden, o coğrafyaların endemik bitkilerinden örnekler yetiştirmişler. Bizim ülkemizden de bu çiçeği seçmişler: “Sevgi Çiçeği”.

O çiçeği, sevgi çiçeğini görünce benim ve eşimin sevincini görmeliydiniz. Çiçeğin dünyaya yayılış yeri Ankara’dır. Endemik bir bitki. 1870’li yıllarda Rus botanikçiler Anadolu’yu dolaşırlarken Afyon civarında bu çiçeğe rastlamışlar. Taksonomisini inceledikten sonra bu ismi uygun görmüşler. O günlerden sonra unutmuşuz, daha doğrusu biz farkına bile varmamışız. 2000’li yıllarda Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi’nden bir botanik bilimcimiz bu çiçeğe Ankara Gölbaşı’nda rastlamış. O günün Gölbaşı Belediye Başkanı’na bu çiçeği anlatmış; ender, endemik bir bitki olduğunu, neslinin tükenmekte olduğu için koruma altına alınması gerektiğini söylemiş. Belediye yetkilileri buna çok sevinmişler ve “Sevgi Çiçeği Festivali” düzenlemeye karar vermişler. Festival yapılmış, koca karavanalarla pilavlar pişirilmiş, davullar zurnalar çalınmış, ahâli bir yeme içme bayramı yapmış. Ama ne yazık ki Sevgi Çiçeği Festivali bir defa yapılıp kalmış.

Belki de sevgi çiçeği de ölüler, yoklar, bilinmezler mezarlığına gömülmüştür. Umarım ben yanılıyorumdur, birileri sevgi çiçeğinin elinden tutup çıkarmıştır. Anadolu’muz, bilimin, sevginin çiçek açtığı coğrafyadır, değerini bilmeliyiz.
Ali Can Polat

***

Bu nefis not için değerli Ali Can Polat’a teşekkür ederim. Ama son paragrafına katılamadım. Sevgi çiçeği hiçbir zaman ölüler, yoklar, bilinmezler mezarlığına gömülmez.

Angara’lı sevgi çiçeği Güney Afrika’nın Masa Dağı’nda yaşıyormuş ya, orada da kök salmış ya, siz görmüş, fotoğrafını, videosunu çekmişsiniz ya...

Kaygılanmayalım, enseleri karartmayalım. Sevgi de bitmez, sevgi çiçeği de bitmez bu dünyada, kök salar bir yerlerde...

Hanife Erkan

YAŞAR ÜNİVERSİTESİ ODA ORKESTRASI AÇILIŞ KONSERİ
YAŞAR UNIVERSITY CHAMBER ORCHESTRA OPENING CONCERT

TANGO AKŞAMI
TANGO NIGHT

2 EKİM 2017 • 20:00 • AASSM BÜYÜK SALON
2 OCTOBER 2017 • 20:00 • AASSM GREAT HALL

Şef / *Conductor*
Alessandro Cedrone

Solist / *Soloist*
Tolga Salman, Bandoneon

Yaşar Üniversitesi Korosu
Yaşar University Choir
İlhan Akyunak, Koro Şefi / *Choral Conductor*
Burcu Ömür Zeybek, Soprano
Tuğçe Özaytekin, Piyano / *Piano*

YAŞAR ÜNİVERSİTESİ ODA ORKESTRASI YENİ YIL KONSERİ
YAŞAR UNIVERSITY CHAMBER ORCHESTRA NEW YEAR'S CONCERT

KEREM GÖRSEV
QUARTET

27 ARALIK 2017 • 20:00 • AASSM BÜYÜK SALON
27 DECEMBER 2017 • 20:00 • AASSM GREAT HALL

Şef / *Conductor*
Hakan Şensoy

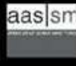
Solist / *Soloist*
Kerem Görsev, Piyano / *Piano*

YAŞAR ÜNİVERSİTESİ ODA ORKESTRASI
YAŞAR UNIVERSITY CHAMBER ORCHESTRA

2017-2018 Konser Sezonu
Concert Season

Konserlere katılım ücretsizdir. *Free attendance.*

YAŞAR ÜNİVERSİTESİ ODA ORKESTRASI
YAŞAR UNIVERSITY CHAMBER ORCHESTRA

KURULUŞ YILDÖNÜMÜ KONSERİ
ANNIVERSARY CONCERT

07 MART 2018 • 20:00 • AASSM BÜYÜK SALON
07 MARCH 2018 • 20:00 • AASSM GREAT HALL

Şef / *Conductor*
Alexander Rudin

Solistler / *Soloists*
Paolo Susanni, Piyano / *Piano*
Tolga Kulak, Keman / *Violin*

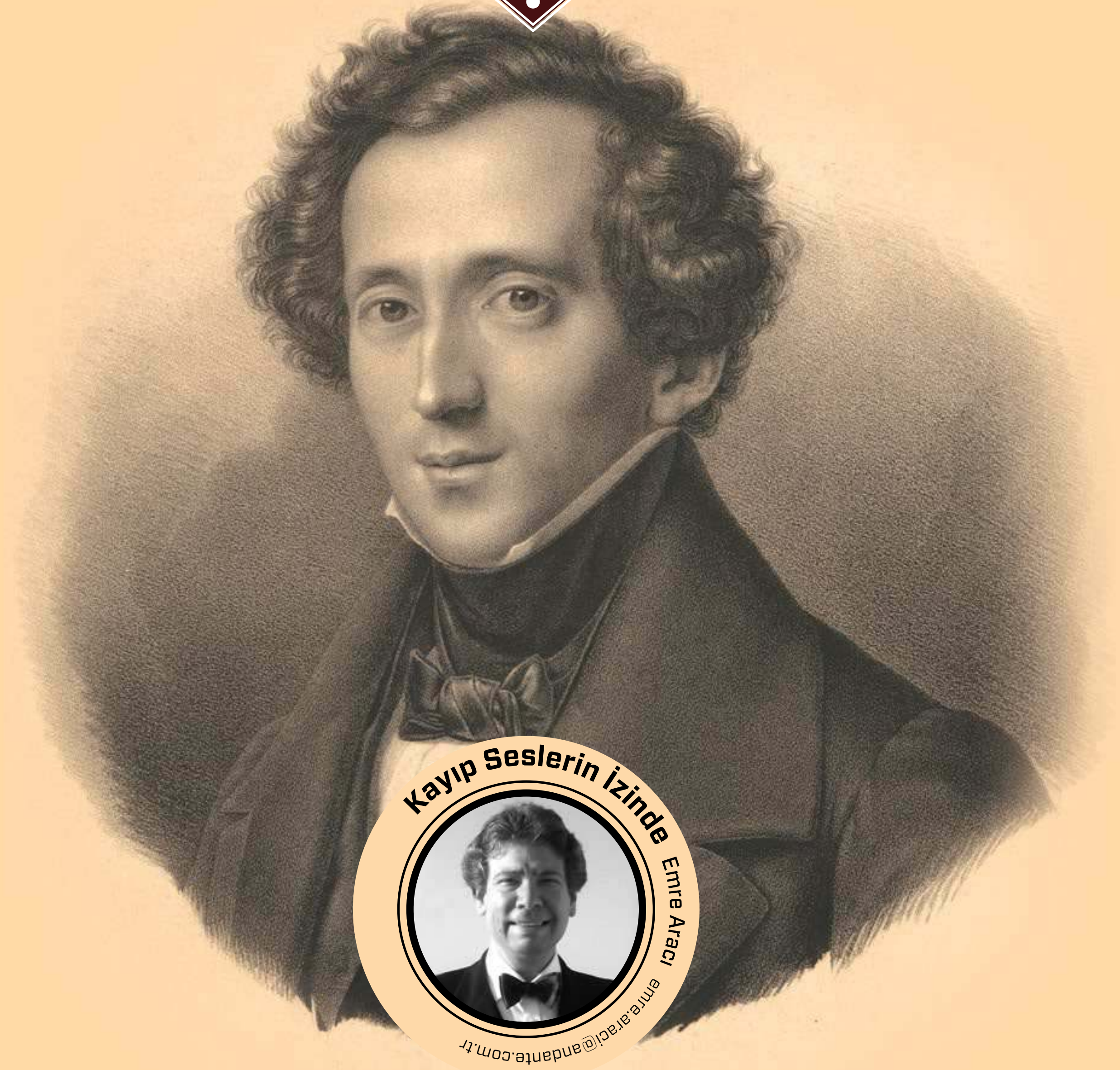
YAŞAR ÜNİVERSİTESİ ODA ORKESTRASI
YAŞAR UNIVERSITY CHAMBER ORCHESTRA

BAHAR KONSERİ
SPRING CONCERT

25 NİSAN 2018 • 20:00 • AASSM BÜYÜK SALON
25 APRIL 2018 • 20:00 • AASSM GREAT HALL

Şef / *Conductor*
Rengim Gökmen

Solist / *Soloist*
Naoko Shimizu, Viyola / *Viola*

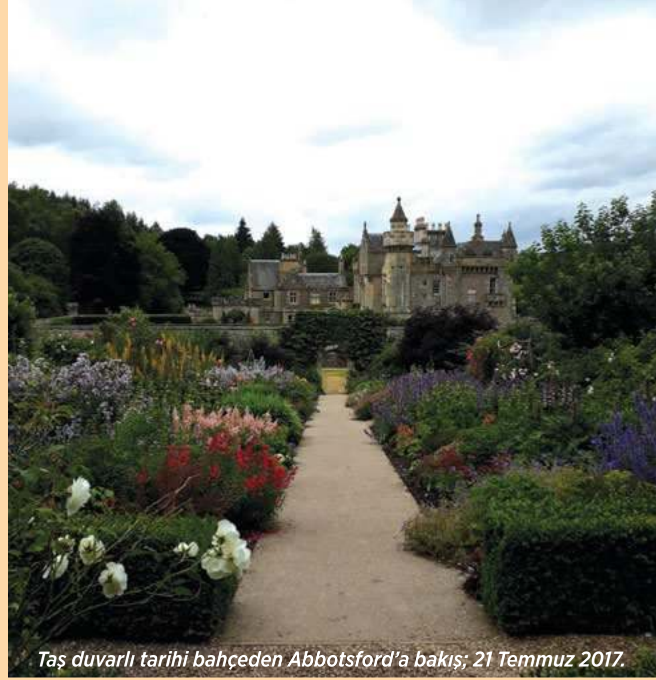

Kayıp Seslerin İzinde
Emre Aracı
emre.araci@andante.com.tr

Mendelssohn'un izinde
Londra'dan Abbotsford'a doğru

Felix Mendelssohn-Bartholdy 20 yaşını doldurduğunda ailesi onu o çağda her centilmenin eğitiminin önemli bir parçasını oluşturan ve "Grand Tour" olarak bilinen uzun süreli büyük bir Avrupa gezisine yollamaya karar vermişti. Ancak normalde Fransa, İtalya, Yunanistan ve hatta Türkiye'yi de kapsayan bu yolculuğa başlanırken, Mendelssohn'lar oğullarını ilk önce İngiltere'ye ve ardından da eserlerine karşı büyük bir hayranlık besledikleri İskoç yazarı Sir Walter Scott'la tanışmasını umdukları İskoçya'ya göndermeye karar vermişlerdi. Yazarımız, Mendelssohn'un seyahati sırasında çizdiği karakalem resimleri ve Berlin'deki ailesine yolladığı mektuplar eşliğinde, büyük besteciden yüzlerce yıl sonra Londra'dan İskoçya'ya yaptığı seyahati ve gördüklerini anlatıyor.

Londra'nın kalbindeki The Royal Exchange ve İngiltere Bankası'nın (Bank of England) önünde bulunan küçük meydanda sıcak bir Temmuz günü, tam da iş çıkışı saatinde, birkaç sokak ötesindeki Kumaşçılar Loncası'nın (The Drapers' Company) akşam yemeği davetine katılmadan önce, Sir Herbert Baker'ın binasını süsleyen heykeller kadar zincirlerini kırmış ve kılık kıyafet endişesi tanımayan genç insanlar arasında, cebimdeki davetiyenin belirttiği şekilde, siyah papyonumu bağlamış ve üzerimde smokin olduğu halde, sanki farklı bir asırdan oraya ışınlanmışçasına bir banka oturmuş, elimde *The Evening Standard* gazetesi, davet saatinin gelmesini bekliyordum. Melon şapkalı "city" centilmenlerinin devri çoktan kapanmış da olsa, az sonrasında dar ve karanlık bir sokaktan geçerek gireceğim Kumaşçılar Loncası'nın (The Drapers' Hall) Buckingham Sarayı'yla yarışırcasına görkemli salonlarında, kolalı beyaz örtülü masaların üzerindeki gümüş şamdanlara yerleştirilmiş yüzlerce titrek mumun aydınlattığı bu gecede, âdeta *Guermantes Tarafı*'na gidip geleceğim, ya da Rembrandt'ın Rijksmuseum'daki 1662 tarihli *De Staalmeesters* tablosunu hatırlayacağım hiç aklıma gelmezdi.

Taş duvarlı tarihi bahçeden Abbotsford'a bakış; 21 Temmuz 2017.

Geleneklerinden hiçbir taviz vermeyen Londra'nın bu tarihi meslek loncalarının geçmişi 12. yüzyıla kadar geri gidiyor; bir zamanlar şehirdeki ticareti, fiyat endeksini kontrol eden loncalar zaman içerisinde değişen idari yapılanmalar sonucu artık günümüzde daha çok sosyal yardımlaşma ve dayanışma örgütleri havasında faaliyet veriyorlar. Sayıları neredeyse 110'u bulan bu loncalar arasında balıkçılar, kırtasiyeciler, tüccar terziler, müzisyenler, akla ne gelirse her meslek erbabını bulmak mümkün; ancak bugün çoğu, üyeleri bu meslekleri icra edenlerden ziyade, ataları bu loncalara mensup olmuş olanların soyundan üyelerle ayakta durabiliyor. Örneğin bir dönem Kumaşçılar Loncası'nın Başkanlığı'nı (Master) yapmış olan Sir Nicholas Jackson esasında bir besteci, org ve klavsen sanatçısı; William Makepeace Thackeray'nin *The Rose and The Ring* hikâyesi üzerine aynı adlı bir opera bestelemiş. Öğrencilik yıllarımda, seneler önce İstanbul Festivali'nde rehberliğini yapmış olduğum klavsenci George Malcolm'un da bir zamanlar öğrencisi olmuş. Kendisiyle ilk defa o gece tanıştığım Sir Nicholas sohbetimiz Elgar'a geldiği zaman babasının bir defasında Sir Edward'la kulübünde yemek yediğini söylüyor ve 83 yaşındaki besteci bu aile anısını benimle birkaç kelimeyle paylaşarak o an bulunduğumuz ortamda Elgar'ın devriyle canlı bir bağ kurmamı sağlıyor. Zaten böylesine bir ambiyansta öylesine bir devre geri gitmemek mümkün değil; sadece Elgar'ın kapıdan içeri girmesini bekliyorsunuz; hepsi o kadar.

Sanki hayatın kendisi bir tür Ah'lar Köprüsü'ymüş gibi

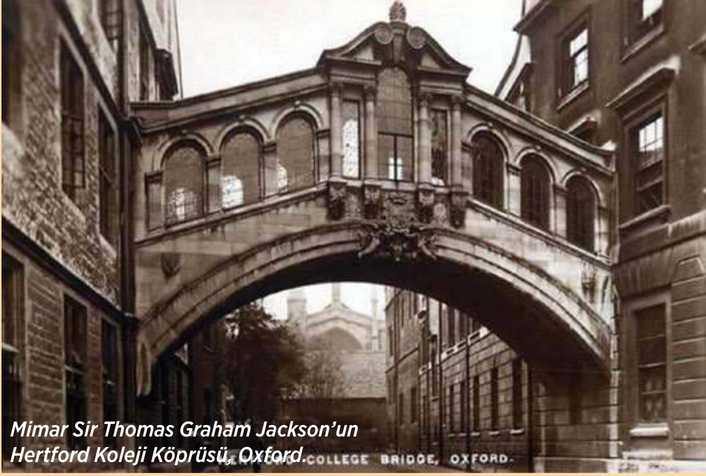
Bu arada Sir Nicholas Jackson'un dedesi Sir Thomas Graham Jackson'un çok meşhur bir mimar olduğunu, bir zamanlar Wimbledon'daki Eagle House'da yaşadığını ve eserleri arasında Venedik'teki Ah'lar Köprüsü'nden (Ponte dei Sospiri) esinlenerek Oxford'daki Hertford Koleji'nin binalarını birbirine bağlayan aynı adlı köprüyü tasarladığını öğreniyorum. Üstelik mimar dede, yayımlanan anılarında anlattığına göre, 1910 yılında İstanbul'a da gelmiş ve Evkaf-ı Hümâyun Nezâreti'nin daveti üzerine Ayasofya'yı gezerek, binanın restorasyonu için, dönüş yolculuğunda bindiği Şark Ekspresi'nde seyahat ederken, bir rapor da kaleme almış. Anılarda kalan ve kimi unutulan bu hatıralara baktıkça, içine düşmüş olduğumuz sanal dünyanın, somut dünyaya

Londra'daki Kumaşçılar Loncası'nın yemek salonu.

Kumaşçılar Loncası'nın arması.

📷 Emre Aracı

Mimar Sir Thomas Graham Jackson'un Hertford Koleji Köprüsü, Oxford.

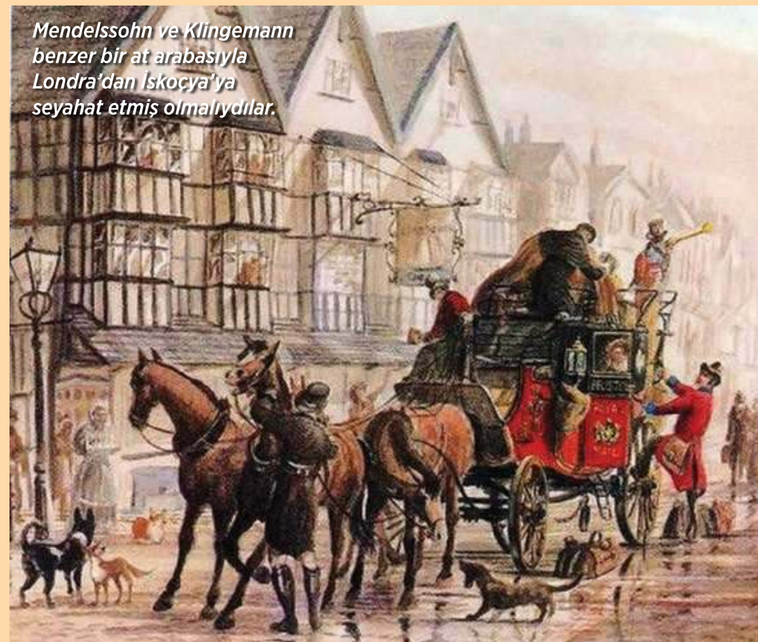

Royal Thamesis, Thames Irmağı'nda.

kıyasla eter kadar uçucu olduğuna tanık olmak, sanki hayatın kendisinin bir tür Ah'lar Köprüsü olduğunu insana düşündürmüyor değil diye düşünürken, aynı yemekte sağımda oturan bir beyefendinin, loncanın bir saltanat kayığını andırırcasına güzel, mavi-beyaz Wittelsbach renklerindeki üç çifte kayığı *Royal Thamesis*'ten mesûl olduğunu öğreniyor ve hiç ummadığımız değerlerin hâlâ yaşadığına tanık olarak teselli buluyorum. Kraliçe II. Mary'nin 1689 tarihli özel kayığı model alınarak yeniden inşa edilen *Royal Thamesis,* Thames Irmağı'nda loncanın dokuz taç armalı bayrağını dalgalandırarak yoluna devam ediyor ve üstelik Ah'lar Köprüsü'nün yakınlarından da geçmiş. Kimbilir belki bir gün Elgar'ın "Oxford" olarak anılarına not düştüğü, Proust'un *Yakalanan Zaman*'ında bir bayrak gibi Şark hilâlinin üzerine aksettiği Seine Irmağı'na benzettiği İstanbul Boğazı'na da, 6. Devonshire Dükü'nün bindiği, 1844 tarihli *Handbook to Chatsworth and Hardwick* kitabında anlattığı ve bugün Chatsworth'te duran "caicque" gibi, yolu düşer.

17. yüzyılda Londra'nın belediye başkanı olmuş ve hatta Cumhuriyetçilerin başı Oliver Cromwell'e dahi ev sahipliği yapmış olan yün taciri Sir Christopher Packe'ın torununun torunlarından Thomas Packe'ın davetlisi olarak Kumaşçılar Loncası'ndaki yemekte bulunuyordum ve dinlediğim pek çok anı arasında, kendisinin 13 yaşındayken İsviçre'de, Grindlewald yakınlarında bir şalede yaşayan Felix Mendelssohn'un torununa çaya gittiğini ve o ziyaretinde büyük bestecinin yapmış olduğu orijinal resimlerin bir dosyadan çıkartılarak önünde sergilenişini bir türlü unutamadığını duymak, beni o akşam bilhassa derinden etkilemişti. Davet sonunda kendisi Caledonian Yataklı Treni'yle geceyarısına on kala Londra'dan Edinburgh'a hareket etmek üzere Euston İstasyonu'na gittiği sırada ben de Londra'da Mendelssohn'un anılarıyla baş başa kalmış, o sırada okumakta olduğum, pek çok gezi kitabına imza atmış H V Morton'un 1929 tarihli *In Search of Scotland* kitabının kapağında betimlenen İskoç manzarasını tasavvur ederken, "Mendelssohn ve İskoçya"yı ve bestecinin 1829'da 20 yaşındayken ziyaret ettiği (benim de bir ay arayla iki defa gezdiğim) Sir Walter Scott'un romanlarını yarattığı, daha doğrusu romanlarından yarattığı peri masallarını andıran evi Abbotsford'u düşünmeye başlamıştım.

Mendelssohn 20 yaşını doldurduğu zaman, ailesi onu o devir her centilmenin eğitiminin önemli bir parçasını oluşturan ve "Grand Tour" olarak bilinen uzun süreli büyük bir Avrupa gezisine yollamaya karar vermişti. Ancak normalde Fransa, İtalya, Yunanistan ve hatta Türkiye'yi de kapsayan bu yolculuğa başlanırken, Mendelssohn'lar oğullarını ilk önce İngiltere'ye ve ardından da eserlerine karşı büyük bir hayranlık besledikleri İskoç yazarı Sir Walter Scott'la tanışmasını umdukları için İskoçya'ya göndermeye karar verdiler. *Waverley, Rob Roy, The Bride of Lammermoor* ve *Ivanhoe* gibi eserleriyle tarihsel romanın babası kabul edilen ve yarattığı akımla dünyada İskoç kimliğini tanımlayarak ülkesinin kültürüne damgasını vuran Scott, 1771'de

Tweed Irmağı kıyısında Abbotsford, (Ressam: Elizabeth Terry - Abbotsford Vakfı).

Mendelssohn ve Klingemann benzer bir at arabasıyla Londra'dan İskoçya'ya seyahat etmiş olmalıydılar.

Edinburgh'da doğmuş, Edinburgh Üniversitesi'nde hukuk okuduktan sonra babası gibi avukat ve hâkim olarak faaliyet göstermiş, önce şiire yönelmiş ve ardından da tarihi konuları işlediği roman sanatına odaklanmıştı. 1825'teki büyük ekonomik krizde iflas eden iş ortağı yayınevine garantör olduğu için Scott büyük meblağda bir borcun altına girmiş ve iflas etmek yerine borcunu ödemek için 1832'deki ölümüne kadar, kendisinin tasarladığı ve Abbotsford adını verdiği Melrose yakınlarındaki evinde, çalışma masasının başında, durmadan yaratıcılığını kamçılayarak eser vermeye devam etmiş ve belki de bu yüzden krizin patlak vermesinin ardından 7 sene içerisinde hayata gözlerini yummuştu.

Scott, devrinin önemli müzisyenlerini de etkilemiş bir yazar ve şairdi; Beethoven'ın Opus 108, *25 İskoç Şarkısı*'nın üç tanesinin sözleri ona aitti. Ama belki daha da önemlisi, hepimizin çok yakinen bildiği ve sevdiği Schubert'in 1825'te bestelediği *Ave Maria*'sının sözleri, *Ellens dritter Gesang* (Opus 52, No. 6), onun *The Lady of the Lake* epik şiirinden Adam Storck tarafından Almanca'ya serbest bir dille tercüme edilmişti *(Liederzyklus vom Fräulein vom See)* ve yedi şarkılık albümün altıncısıydı. Dahası Gaetano Donizetti'nin *Lucia di Lammermoor* ve Bellini'nin *I Puritani* operalarının librettoları da Walter Scott'un *The Bride of Lammermoor* ve *Old Mortality* romanları üzerine kurgulanarak kaleme alınmıştı.

Mendelssohn'un Londra seferleri

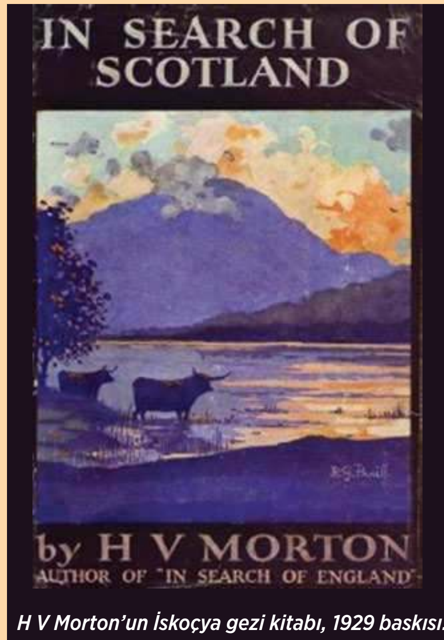
Mendelssohn Londra'ya ilk olarak 1829 Nisan ayında vardı. Besteci, hayatında çok önemli bir yeri olan Londra'yı bundan sonra dokuz defa daha ziyaret edecekti. Bu ilk seyahatinde Birinci Senfoni'sini idare etti ve solist olarak katıldığı konserlerden bir tanesinde Beethoven'ın *İmparator* adlı piyano konçertosunun İngiltere prömiyerini gerçekleştirdi. O yıllarda Londra'da Mendelssohn ailesinin yakın bir dostu olan genç diplomat ve aynı zamanda amatör bir şair ve müzisyen Karl Klingemann da yaşamaktaydı ve İskoçya seyahatinde genç besteciye arkadaşlık etmeyi kabul etmişti. 27 Haziran'da iki arkadaşın İskoçya seyahatini planladığı öğle yemeği sofrasının karakalem resmini - besteciliği kadar çok da kâbiliyetli bir ressam olan - Mendelssohn çizerken masada duran İskoçya haritasına yer vermeyi de ihmal etmemişti. Bugün Oxford Üniversitesi'nin Bodleian Kütüphanesi'nde bulunan bu skeçler işte Thomas Packe'ın İsviçre'de gördüğü çizimler olmalıydı. İnsan bu çizime bakarken, sanki az öncesinde o masada kendisinin de oturmuş olduğunu hissediyor. Daha doğrusu bir öğlen saati Kings Cross İstasyonu'ndan Edinburgh trenine binerken hafızasında o sofrayı canlandırabildiği için o mizansenin bir parçası olabiliyor ve araya sıkışan 178 yılda hiçbir engel göremiyor.

O geçmiş yılların yolcusu için Londra'dan Edinburgh'a trenle seyahat etmek gibi bir lüks tabii ki bulunmamaktaydı. Dolayısıyla Klingemann ve Mendelssohn 22 Temmuz 1829 Çarşamba günü bindikleri at arabasıyla (stagecoach) Londra'dan Edinburgh'a doğru yola çıktılar. Ertesi günü tarihi katedral şehirleri York ve Durham'dan geçtiler. Bizse Londra'dan ayrılışımızdan birkaç saat sonra bu şehirlerden geçiyoruz ve tren penceresinden bakarken Mendelssohn'un karakalem çizimlerinden her iki şehrin katedralini de seçebiliyoruz. York'tan geçerken, bu şehirde 306 yılında Roma İmparatoru olarak tahta çıkan Konstantin'in, katedralin

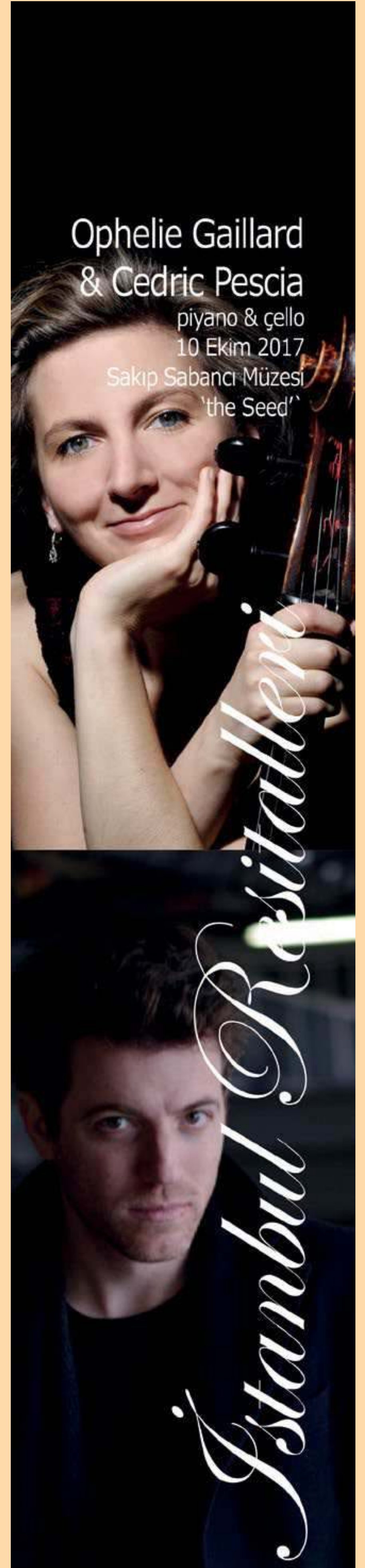

Sir Walter Scott (Ressam: Sir Henry Raeburn).

H V Morton'un İskoçya gezi kitabı, 1929 baskısı.

Mehtapta Holyrood Şapeli, (Ressam: Louis Daguerre, 1824).

Mendelssohn'un Arthur's Seat'ten çizdiği kara kalem Edinburgh resmi (Bodleian Kütüphanesi, Oxford).

hemen yanıbaşındaki bronz heykelini gözümün önüne getiriyorum; ne de olsa, İstanbul'un kurucusu ve isim babası. Birkaç saat sonra ise Scott'un romanının adını taşıyan, Edinburgh'un Waverley İstasyonu'na varıyoruz. Mendelssohn ve arkadaşı ise Edinburgh'a, Londra'dan ayrılışlarından ancak dört gün sonra, 26 Temmuz Pazar günü varabildiler ve besteci hiç zaman kaybetmeden şehrin en güzel panoramasının görüldüğü sönük bir volkanik tepe olan Arthur's Seat'e tırmandı. O an gördüğü manzarayı resmetti ve iki gün sonra ailesine şu satırları yazdı:

"Pazar günü Edinburgh'a vardık; Arthur's Seat adında, inanılmaz yüksek iki kayaya doğru çayırları geçerek tırmandık. Aşağıdaki yeşil alanda birbirinden farklı insanlar, kadınlar, çocuklar ve inekler vardı; şehir alabildiğine uzun ve geniş; ortasında bir uçurumun tepesinde kuş yuvası gibi duran bir kale var; kalenin ötesinde çayırlar, sonra tepeler, sonra geniş bir ırmak; ırmağın ötesinde tekrar tepeler; sonra üzerinde Stirling Kalesi'nin durduğu daha amansız bir dağ; sonra epey bir uzaklık var; az ilerisinde belli belirsiz bir gölge seçiyorsun ki oraya Ben Lomond [Dağı] diyorlar. Bunların hepsi Arthur's Seat'in yarısı kadar; diğer taraf daha sade, masmavi bir deniz, inanılmaz genişlikte, beyaz yelkenlerle, siyah bacalarla, küçük böcekler gibi kayıklar, tekneler, kayalık adalar gibi şeylerle süslü. Neden bunları anlatayım? Tanrı böylesine bir panorama resmi yaparken ve ortaya böylesine garip ve güzel bir sonuç çıkarken. İsviçre hatıralarımın çok azı bununla kıyaslanabilir; burada her şey yarı pus, duman ve sisle örtülü bir halde o kadar amansız ve kuvvetli gözüküyor ki; dahası yarın bir gayda yarışması olacak; pek çok Kuzey İskoçyalı kiliseden kostümleri içerisinde çıktılar; zaferane bir edayla sevgililerini Pazar kıyafetleri içerisinde yanlarına almış bir halde, dünyaya karşı muhteşem ve ciddi bakışlarla; kırmızı uzun sakalları, ekose kumaşlar içinde, kepleri ve tüyleri, çıplak dizleri ve ellerinde gaydaları, Mary Stuart'ın şaşaa içinde yaşadığı ve Rizzio'nun öldürüldüğüne tanık olduğu çayırdaki o yarı harabe kalenin yanından sessizce geçip gittiler".

Playfair basamaklarının yanıbaşındaki gaydacı.

İskoç senfonisine ilham veren Edinburg'daki şapel

İşte Mendelssohn'un Edinburgh'dan Berlin'e yolladığı mektubu böylesine dokunaklı bir tasvir içeriyordu. Bahsettiği Mary Stuart'ın kalesi bugün Kraliçe II. Elizabeth'in Edinburgh'daki resmi ikâmetgâhı olan Holyrood Sarayı'ydı. Besteci 30 Temmuz akşamı bu sarayı ziyaret etti ve o an *İskoç* senfonisine dönüşecek olan bestesinin ilk ölçülerini - bugün de hiç değişmemiş olan - sarayın bitişiğindeki harabe gotik şapele adım attığı an duydu: "Alacakaranlık saati bugün Kraliçe Mary'nin yaşadığı ve sevdiği saraya gittik [...] Aşağıdaki şapelin artık çatısı yok. Çim ve sarmaşık, Kraliçe Mary'nin taç giydiği parçalanmış sunak dâhil, her yeri kaplamış. Her şey yıkılmış, harap ve berrak cennet sanki içeri doğru iniyor. Sanıyorum ki *İskoç* senfonimin başlangıcını orada buldum" (R. Larry Todd, 'Mendelssohn', D. Kern Holoman (editör), *The Nineteenth-Century Symphony* (New York, Schirmer, 1997), s. 78-107). Mendelssohn *İskoç* senfonisi üzerinde İtalya seyahati sırasında çalışacak ve eserini ancak seneler sonra 1842'de Berlin'de tamamlayabilecekti. Bence şimdi bu yazıyı okumaya kısa bir ara verin, Louis Daguerre'in 1824 tarihli *Holyrood Şapeli* tablosuna uzun uzun bakın ve *İskoç* senfonisini dinleyin.

Geçtiğimiz Mayıs ayında Edinburgh Üniversitesi Yaylı Çalgılar Orkestrası'nın (Edinburgh University String Orchestra) 25. yılı konserini idare etmek için gittiğim Edinburgh'da ise ne tesadüf ki performansımız Mendelssohn'a ilham veren Holyrood Şapeli'nin az ilerisindeki, bugün Holyrood Sarayı'nın ve Edinburgh Kalesi'nin ortak kilisesi olarak hizmet veren ve Kraliçe II.

Tülin Aktin

Emre Aracı Edinburgh Üniversitesi Yaylı Çalgılar Orkestrası'nın 25. yıl konserinde orkestra üyeleri ile birlikte Canongate Kilisesi önünde.

Elizabeth'in de şehri ziyaretinde ibadet ettiği, Canongate Kilisesi'nde gerçekleşti. Eğer Mendelssohn'dan esinlenip şehrin o haftasonu insan panoramasını çizsem, herhalde en çok, sokaklarda karşımıza çıkan, yüzlerini kırmızı ay-yıldızla boyamış, başlarında fesli insan kalabalığından bahsederdim. Hepsi de İngilizce konuşan bu fesli ve ay yıldızlı insanların konserimizden bir gün önce, 13 Mayıs'ta Edinburgh'un Murrayfield Stadyumu'nda oynanan Avrupa Rugby Kupası'nın takımlarından olan ve Fransız "Clermont"a karşı kupayı kazanan İngiliz "Saracens" taraftarları olduklarını anlamamız ise çok uzun sürmedi. *Ivanhoe*'nun yazarı Scott, başkentinde gün gelip de böyle insan manzaralarıyla karşılaşılacağını duysa, acaba ne düşünürdü diye hayâl etmemek elde değil.

İngiliz "Saracens" Rugby takımının ay yıldızlı logosu.

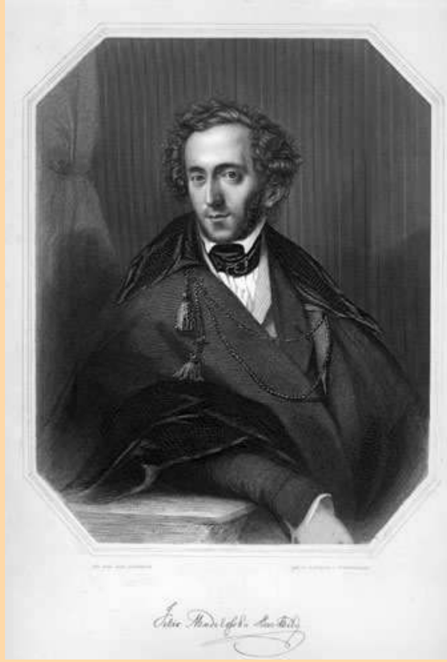
Ama Mendelssohn'un betimlediği gaydacılar da şehirde yok değildi; öğrencilik yıllarımda ne çok inip çıktığım Playfair basamaklarının yanıbaşında duran o genç gaydacının insana güvence veren sesini saatlerce orada ona bakarak dinleyebilirdim.

Mendelssohn'un, Sir Walter Scott hayâl kırıklığı

"Londra'daki yakın bir arkadaşından kendisine verilecek bir takdim mektubum bulunmasına rağmen, burada Sir Walter Scott'u görüp görmeyeceğimi henüz bilemiyorum;

Tülin Aktin

umarım görebilirim; eğer aslanı göremeden dönersem, bilhassa senden azar işitmemek için sevgili anneciğim" diye eklemişti Mendelssohn Edinburgh'dan ailesine yolladığı mektubuna. Dolayısıyla, ailesinin Scott'la tanışmasına verdiği önem, buradan da anlaşıldığı gibi çok büyüktü. 31 Temmuz Cuma günü nihayet Mendelssohn ve Klingemann "İskoç Aslanı"yla tanışabilmek umuduyla Abbotsford'a vardılar. Edinburgh'un 50 km güneyindeki Abbotsford bugün de ziyaretçisini Tweed Irmağı kıyısında Scott'un ruhunu yaşatırcasına karşılıyor. Mendelssohn'un da, karşısına çıkan o aynı manzaradan etkilenmemesi imkânsız olmalıydı, ancak buluşma besteci için büyük bir hayâl kırıklığı oldu. O sırada Scott, Abbotford'dan ayrılmak üzereydi ve Mendelssohn'la ancak çok kısa bir süre konuşabilmişti. Büyük umutlarla Scott'a giden Mendelssohn hüsranla oradan ayrıldı ve küçük bir dipnotla bu buluşmayı ailesine aktardı: "Sir Walter'ı Abbotsford'dan ayrılırken bulduk. Ona aptal gibi baktık. Yarım saatlik yüzeysel bir konuşma için seksen mil gelip bir günümüzü boşa harcadık. Melrose da bizi o kadar teselli etmedi; o büyük adama, kendimize, dünyaya ve her şeye karşı hiç keyfimiz yoktu. Kötü bir gündü". Yazarlar belki de bu yüzden bazen hayranlarıyla hiç buluşmamalı; hayâller hep hayâl olarak kalmalı.

Abbotsford'a ilk defa Edinburgh Üniversitesi'ndeki öğrencilik yıllarımda, 1990'larda kalabalık bir grupla bir akşam yemeğine gitmiştim. O yıllarda Sir Walter Scott'un dördüncü kuşak torunları Patricia ve Jean Maxwell-Scott hâlâ büyük dedelerinin evinde yaşarlardı. Asırlar değişse de böylesi bir yazarın, içinde hâlâ oturulan evine gitmek, bir müze ziyaretinden çok farklıydı hiç şüphesiz ve belki de Mendelssohn'un heyecanını ziyaretçisine daha da iyi hissettirebiliyordu. Bugün tamamen müzeye dönüşen Abbotsford'a, Queen Street Bahçeleri'nin ulu ağaçlarına bakan The Royal Scots Club'da konakladığımız sırada aniden karar vererek, seneler sonra tekrar hizmete giren Borders Demiryolu sayesinde Edinburgh'dan trenle ulaşmak ise çok daha kolay; üstelik bu, öylesine romantik bir seyahat ki, kıvrıla kıvrıla geçilen kaleler, ırmaklar ve vadiler arasında Scott'un dünyasına açılan nurlu bir yol. İskoç "Baronial" üslubunda inşa edilen Abbotsford, aynı zamanda Scott'un bir mimar gibi bizzat tasarlayarak içini döşediği, romanlarından çıkma tarihi objelerle süslediği, kısaca hayâlini taşa nakşettiği bir âbide ve Avrupa romantizminin hâlâ solunabileceği en önemli adreslerden bir tanesi.

21 Temmuz'da Abbotsford'a tekrar geri döndüğümde taş duvarlarla çevrili o tarihi bahçedeki birbirinden güzel çiçeklerin hepsi de öylesine bir renk cümbüşü yaratmıştı ki sanki aynı evi çok farklı bir kıyafet içerisinde görüyordum. Ve bir zamanlar o bahçeden çıkıp bir tabloya dönüşen krizantemleri arıyordum esasında; ressam Lady Lucinda'nın Abbotsford krizantemlerini. O çiçekler çoktan solup, yok olup gitmişti, ama Elstir'in resimleri gibi hâlâ o tabloda yaşıyorlardı. Belki de o tabloya bakıp "amygdala"mızın yardımıyla onların kokularını duyabilmekti önemli olan. Ya da bir arkadaşımın Melrose'daki Burt's Oteli'nde bir karta yazarak bana verdiği Scott'un "tarih ve edebiyat bilmeyen bir avukat sadece bir teknisyen, bir duvar ustasıdır, ama bu alanlara dair de bilgisi varsa kendine mimar diyebilir" sözü gibi usta bir mimar olmak gerekliydi; kendi uzmanlık konumuzun dışına çıkıp, belki de hayatımızın mimarı. Eğer bir gün Waverley İstasyonu'ndan Tweedbank'e ve Abbotsford'a doğru yola çıkarsanız Mendelssohn'un yolculuğunu, Scott'un bu nasihatını ve krizantemlerin o tabloda hâlâ yaşamaya devam ettiklerini, Playfair basamaklarında - ola ki duyarsanız - o dimdik duran genç gaydacının gaydasının sesi gibi hiçbir zaman unutmayın...

Mendelssohn mektupları için kaynakça: http://www.mendelssohninscotland.com/

Emre Aracı'nın *Andante*'deki geçmiş yazılarının tamamına *www.emrearaci.weebly.com* adresinden ulaşabilirsiniz.

"Abbotsford bugün de ziyaretçisini Tweed Irmağı kıyısında Scott'un ruhunu yaşatırcasına karşılıyor".

Abbotsford krizantemleri, (Ressam: Lady Lucinda Mackay - Emre Aracı Koleksiyonu).

Emre Aracı

Müzik Borsası
Michael Kuyucu
michaelkuyucu@gmail.com

Gazinodan kulüplere yozlaşan müzik kültürünün son figüranları: DJ'ler

Gazino kültürü bugün yerini gürültülü kulüplere, assolistler ise DJ'lere bıraktı. Canlı müzik dinlemenin imkânsız olduğu günlere geldik. Konser veren sanatçı sayısı az, mekân sayısı ise bir elin parmaklarından da az. Çatal-tabak gürültüsünün bile olmadığı gazino günlerinden, kafa şişiren kalitesiz Amerikan özentisi kulüp eğlencelerine geldik. Bir tek bu bile, ülkemizin kültürel ve sanatsal anlamda yaşadığı yozlaşmanın en güzel örneklerinden...

Geçtiğimiz günlerde Yunanistan'a gittim. Dolu ama sakin, yoğun ve sessiz sokaklarda dolaşırken her köşede mini tavernalar ve kahve satan mekânlar gördüm. İnsanlar o mekânları doldurmuş sohbet ediyorlar. Kimsenin elinde cep telefonu yok; selfie muhabbeti yok. Sohbet var, samimiyet var. Mini tavernalarda bir buzuki, bir gitar eşliğinde müzik yapan insanlar hem yevmiyelerini çıkartıyor hem de oradaki tüketiciye müzik sunuyorlar. Yanımdaki arkadaşıma döndüm ve *"Bak bunları görüyor musun? Bu sokak şimdi Türkiye'de olsaydı, bu mekânların hepsi abuk sabuk kulüpler olurdu."* dedim.

"Eller havaya!" modu

Toplumsal anlamda çok şey değişti Türkiye'de. Özal'la başlayan bu değişim yerini inanılmaz bir yozlaşmaya bıraktı. Bir zamanlar gazino kültürü vardı, ondan önce ise sinema kültürü. İnsanlar Beyoğlu'na takım elbise ve kravatla çıkarlardı; gösterişin en kıdemli yerleriydi buralar. Seksenli yıllarda Batılılaşma ile yozlaşma el ele vererek ülkenin kültürel seviyesini düşürmeye başladı. Bu dönemde gazinoların yanına diskolar ve tek orglu tavernalar eklendi. Eline orgunu alan tavernacı oldu. "Çıstak çıstak" oyun havalarıyla milletin müzik zevki öldürüldü. Canlı müziğin ilk yozlaşmaya başladığı yıllar bu yıllar oldu. 2000'li yıllarda rock bar ve türkü barlar açıldı, burada türünün müziği icra edildi. Bu müzik türlerinin ayakta kalmasında bu mekânların olumlu rolü oldu ama sayıları gitgide artan kulüpler Türkiye'yi bir müzik cehennemine çevirdi. Bu mekânların sayısı artınca tabii ki bu mekânlarda çalacak disk jokeylere (DJ) olan ihtiyaç da arttı. Eline CD'yi alan DJ oldu. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte önceden hazırlanan setlerle DJ'lerde de *playback* dönemi başladı. Görselliğin öneminin arttırmasıyla birlikte güzel mankenler vs DJ'lik yapmaya başladılar. Talebin sosyetik seviyelerde artmasıyla da, son beş yılda aranjörler de DJ'lik yapma hevesine giriştiler. İçi gürültülü, çalınan şarkıların dahi anlaşılmadığı, metrobüs misali kalabalık ve insanların kazıklandığı binlerce kulüp var Türkiye'de; hepsi de mide bulandırıcı.

Müzik dinlemek imkânsız, özentilik zirve yapmış. “Haydi eller havaya!” modu... Zaten bu ülkenin başına kültürel anlamda ne geldiyse bu “Eller havaya!” modu yüzünden geldi ya, neyse...

İşsiz kalan şöhretli kızlarımızın kazanç kapısı: DJ’lik

Bu mekânlara işsiz kalan güzel kızlarımız da DJ olarak girdiler. Ellerini havaya kaldırıp garip garip özenti hareketler yaparak, sözde müzik çalan bu güzelleri orada kafayı çekenlerin seyretmesinden oluşan bir sanat icrası çıktı ortaya. Çok da iyi para kazanıyorlar bu sosyetik güzellerimiz, 5000 TL’den başlıyor gecelik DJ’lik icraatları. Bu güzel kızlarımızın sakın orada müzik filan çaldığını sanmayın. Hepsi de *playback* yapıyor. Nasıl mı? Şöyle... Ya sevgilileri ya da ortakları onlara stüdyolarda önceden kaydedilmiş setler hazırlıyorlar; 60 dakikalık bu setlerde zaten müzikler arka arkaya çalıyor. USB’den bunu *mixer*’e bağlıyorsunuz ve şarkılar akmaya başlıyor. Kızımız da önündeki pikaba *strech* atıyormuş gibi hareketler yapıp sözde DJ’lik yapıyor, ellerini havaya kaldırıyor ve dans ediyor. Yurdum halkı da onları seyrediyor, hatta eğleniyor.

Ve aranjörler sahnede...

2010’lu yılarda bu DJ’lik furyasına aranjörler de katılmaya başladılar. Ben buna önce inanamadım, şapşal gibi bakakaldım. Müzik eğitimi almış biri olarak benim gözümde aranjörlük o kadar büyük ve kutsal bir iş ki... *“DJ’lik de ne kardeşim!”* dedim kendi kendime. Bu ülke 1970’lerde Atilla Özdemiroğlu, Onno Tunç, Atilla Şereftuğ, Osman İşmen gibi aranjörleri gördü. Hepsi de birer efsaneydi. Günümüzde kimse onların yerini alamadı. Ozan Doğulu, İskender Paydaş, Volga Tamöz gibi isimler bu ustaların yerine talip olacak işler yaptılar ama onlar da DJ’liğe kaptırınca müzik arka planda kaldı.

2010’lu yıllarla beraber aranjörler önce değişik mekânlarda DJ’lik yapmaya başladılar, daha sonra birer DJ albümü hazırladılar; mutfaktan çıkıp vitrine geçtiler. Stüdyolarda çalışan ve adlarını aranjör olarak gördüğümüz müzik adamları işlerini bırakıp DJ’liğe merak sardılar. Onlar da stüdyolarda önceden hazırladıkları hazır setleri ellerine alıp önce normal, daha sonra da sosyetik mekânlarda club DJ’liği yapmaya başladılar. Onları buna iten neydi? Tabii ki para! Bir gecede 20 bin TL’ye yakın para kazanmaya başlayan bu aranjörler hayatlarında görmedikleri paraları kazanmaya başladılar. Bir *hit* şarkının düzenlemesi için taş çatlasa 10,000 Euro alan en popüler aranjör, bu parayı bir gecede yaptığı *playback* DJ’likle kazanmaya başladı. İş böyle olunca, olay rayından çıktı. Doğan Müzik’in çok ciddi bir biçimde desteklediği bu aranjör albümlerinde yine Doğan Müzik’in desteklediği tek şarkılık *single* furyasındaki genç solist kızlara söyletilen gürültülü DJ albümleri eklendi. Bununla beraber bir *‘feat.’* furyası ortaya çıktı. Aranjör, adını solistin yanına yazıp bu modaya uydurdu kendisini. Sosyetik mekânlar tabii ki bu işlere bayıldı, popüler kültürün yarattığı gençler hoplayıp zıplamaya başladılar bu şarkılarla. Düzen para kazandı, müzik değer kaybetti. Duygular tükendi, paralar rantçı işletmecilerin eline geçti, aranjörler asıl mesleklerini unuttular ve DJ’lik mertebesine düştüler. Düştüler diyorum, çünkü aranjörlük mesleği, statü ve kıdem olarak asla DJ’likle kıyaslanamaz.

> 2010’lu yıllarla beraber aranjörler önce değişik mekânlarda DJ’lik yapmaya başladılar, daha sonra birer DJ albümü hazırladılar; mutfaktan çıkıp vitrine geçtiler.

Belki de çok fazla idealist düşünüyorum ama bana kalırsa bu DJ aranjörler, aranjör kimliklerine para yüzünden zarar verdiler ve vermeye devam ediyorlar. Ben İskender Paydaş’a, Ozan Doğulu’ya, Volga Tamöz’e elinde pikapla *strech* atmayı yakıştıramıyorum. Onlar Onno Tunç’ların, Garo Mafyan’ların, Atilla Özdemiroğlu’ların veliahtları. Ama maalesef devir para devri. Bu işe girmeyen tek aranjör Selim Çaldıran oldu; iyi ve kaliteli işlere imza atmaya devam ediyor stüdyosunda. Diğer aranjörlerin hepsi de maalesef girdi bu piyasaya.

Bu aranjör DJ’lerin hazırladıkları onlarca albüm yayınlandı. Bunlar arasında en kaliteli iş bence Volga Tamöz’ün *90’lar* albümü oldu. En vahimi ise Sinan Ceceli’nin *Söyle* adlı albümüydü. En ‘sallamasyon’ albümler ise Ozan Doğulu’nun albümleriydi diyebilirim. Bu albümleri bir dinleyin, ne demek istediğimi anlayacaksınız. Böylece Türkiye, dünya üzerinde en çok aranjörün DJ’lik yaptığı ülke oldu, yine Türkiye dünya üzerinde en çok aranjörün mutfaktan çıkarak kendi adları ile albümler yapılan ülke oldu. Bu konuda da kendimize has bir ülke olduğumuzu gösterdik maalesef.

Müzik Pazarı

Tezgahtarlık yaptığı mağazada klip çekti

Hande Yener, 17 yıl önce tezgâhtarlık yaptığı ve Hülya Avşar tarafından keşfedildiği mağazada klip çekti. Tezgâhtarlık yaptığı dönemde hayalini kurduğu şarkıcılığın şu anda zirvesinde olan başarılı sanatçı, yeni video klibiyle eski günleri yad etti. Sözü ve müziği Mert Ekren'e ait olan Benden Sonra adlı şarkıya Amerikalı yönetmen Michael Garcia yönetmenliğinde video klip çeken Yener, son zamanların en renkli video klibine imzasını attı.

Emre Altuğ'dan muhteşem bir Yıldırım Gürses proje albümü

Emre Altuğ Türk sanat müziğine 80'li yıllarda çoksesli ve Batılı tarzı getiren efsane müzisyen Yıldırım Gürses'in klasiklerinden oluşan bir proje albüm hazırladı. Yıldırım Gürses'in Sonbahar Rüzgarı, Son Mektup, Affetmem Asla Seni, Çal Kanunum Çal gibi 10 klasik bestesinin yer aldığı albüm Poll Production tarafından müziksevere sunuldu.

Kargo'nun 'beyni' solo kariyerine başlıyor

Kargo grubunun kurucusu, gitaristi ve Yıllar Sonra, Kalamış Parkı, Son Defa gibi birçok sevilen şarkısının bestecisi olan; Yalın, Göksel gibi sanatçıların da aranjörlüğünü yapan Selim Öztürk kendi projesiyle müzik dinleyicisinin karşısına çıkmaya hazırlanıyor. Öztürk'ün kendine ait eski ve yeni şarkılarını farklı sanatçılarla birlikte seslendirdiği albümünün ilk şarkısı; yıllar önce Kargo'dan duyduğumuz Yanımda Sen Olmayınca, Garaj Müzik etiketiyle yayınlandı.

Albüm Analizi

Yaşar Gaga - Alakasız Şarkılar

Bu proje albümün iki önemli özelliği var. Birincisi, albümde son yıllarda neredeyse hiçbir albümde bir araya gelemeyecek sayıda önemli yorumcunun olması, ikincisi ise albümdeki şarkıların adı gibi alakasız şarkılardan oluşması. Yaşar Gaga belli ki çevresini ve Sezen Aksu'yla olan ilişkisini çok iyi kullanmış ve çift CD'lik bir albüm projesi hazırlamış. Albüme Sezen Aksu, Tarkan, Nazan Öncel, Serkan Kaya, Serdar Ortaç, Aşkın Nur Yengi, Özkan Uğur, Mustafa Ceceli, Kibariye ve Teoman gibi bir araya toplanması zor isimler şarkılarıyla katkıda bulunmuş. Albümün kötü yanı da bu kadar iyi yorumculara kötü şarkılar seslendirtilmesi. Bunu nasıl başardıklarını anlayamıyorum. Bu albümde herkes güzel bir şarkı söylese, albüm yılın albümü olurdu. Yine de dikkat çeken şarkılar var. Kibariye - Sevdam Ağlıyor, Göksel - Gözleri Aşka Gülen, Mustafa Ceceli - Bekleyemedin mi? benim ilgimi çeken şarkılar oldu. İki CD'lik albümün ilk CD'si alakasız olarak adlandırılan, gerçekten de alakasız ve kusura bakmasınlar ama saçma şarkılardan oluşuyor. İkinci CD'de ise *demo* kayıt başlığında yer alan şarkılar var. Bu şarkılar daha önce seslendirilmiş ve *hit* olan şarkıların *demo* gibi yapılmış düzenlemeleri. Ellerimde Çiçekler, İyileşiyorum, Üzüleceksin gibi *hit* olmuş pop klasiklerinin basit ve çok karmaşık olmayan ilk halleri yer alıyor. İyi bir proje fikri ama uygulama kötü. Tutar mı? Tutmaz ama böyle bir kadronun bir araya gelmesi ile oluşan bir albümü incelemek, arşivine katmak isteyenler yine de bir göz atabilir.

Borusan Quartet'in yeni kayıt çalışması *Company* dinleyiciyle buluştu

Borusan Quartet'in yeni albümü, Onyx etiketini taşıyan Company'nin lansmanı Berlin'de yapıldı. Company'de Philip Glass, Peteris Vasks, Arvo Pärt ve Hasan Uçarsu'nun yapıtları yer alıyor.

Borusan Quartet, verdikleri konserler, aldıkları ödüller, gerçekleştirdikleri turnelerle kariyer basamaklarını hızla tırmanıyor; imza attıkları başarılı CD çalışmalarıyla da gündeme geliyor.

Saygun, Aykal, Erkin adlı CD'leri 2013'te Lila Müzik'ten, İdil Biret'le birlikte kaydettikleri Schumann'ın Piyanolu Beşli'si 2014'te Naxos'a bağlı IBA'dan, *Mozart & Verdi* ise 2016'da Lila Müzik etiketiyle yayımlanan ve tüm kayıtları beğeniyle karşılanan Borusan Quartet gerçekleştirdiği son CD çalışması *Company*'nin lasmanını 20 Eylül'de Berlin'de gerçekleştirdi.

Klasik dönemden modern döneme uzanan geniş repertuvarıyla tanınan Borusan Quartet, *Company* adlı albüm çalışmasında çağdaş repertuvara odaklanıyor.

Borusan Quartet, bu CD çalışmasında Philip Glass'ın *Company* başlıklı 2. Yaylı Çalgılar Dörtlüsü'nü; Peteris Vasks'ın 4. Yaylı Çalgılar Dörtlüsü'nü; Arvo Pärt'in *Summa*'sının yanı sıra Hasan Uçarsu'nun *Söylenmemiş* başlığını taşıyan 2. Yaylı Çalgılar Dörtlüsü'nü ustalıkla seslendirdi.

Çağdaş repertuvara getirdiği yenilikçi yaklaşımla klasik müzikte sıradışı bir etki yaratan Glass, Borusan Quartet'in seslendirdiği *Company* başlıklı yapıtını başta Samuel Beckett'in *Eşlik (Company)* adlı kısa romanının sahne uyarlaması için yazdı; ancak daha sonra yapıt klasik müzik repertuvarının vazgeçilmezleri arasında girdi. Dört bölümden oluşan *Company*'de Glass, minimal ve dramatik etkileri harmanlıyor.

Letonyalı besteci, Cannes Klasik dahil pek çok ödülün sahibi olan Peteris Vasks, Avrupa çağdaş bestecileri arasında yerini sağlamlaştırmış bir isim. Arvo Pärt, yaşayan en büyük bestecilerden biri... Klasik müziğe yepyeni bir boyut kazandırarak, kendi dinleyicisini yaratan, bestelerinde Şostakoviç ve Prokofyev gibi ustaların etkisi derinden hissedilen Pärt, modern minimalist akımın en büyük temsilcisi. Albümün son yapıtı, başarılı ve son derece üretken besteci Hasan Uçarsu'nun *Söylenmemiş* başlığını taşıyan 2. Yaylı Çalgılar Dörtlüsü.

Borusan Quartet'in Onyx etiketini taşıyan *Company* adlı çalışması hem yerli hem de yabancı basında oldukça konuşulacak bir kayıt. Albüm ülkemizde *www.mikropgramofon.com* ve tüm müzik marketlerde satışta!

Grup Abra'nın ilk albümü *Şairane Sevdalar* çıktı

Geçmişle gelecek arasında müzikal bir kültür köprüsü oluşturma misyonu taşıyan Grup Abra'nın ilk albümü *Şairane Sevdalar* piyasaya çıktı. Bu albümde sanatseverler şiir ve müziğimizin zamanının çağdaşı ve ifade gücü yüksek eserlerini üst düzey icra yetenekleri ile ün yapmış sanatçılarının modern ve yalın yorumları ile dinleyebilecekler. Albümde Karacaoğlan, Aşık Veysel, Yahya Kemal, Nazım Hikmet, Orhan Veli, Cahit Sıtkı, Turgut Uyar, Yaşar Kemal, Hilmi Yavuz gibi edebiyatımızın önde gelen ozan ve şairlerinin Cem Karaca, Osman Nihat Akın, Zülfü Livaneli, Müjdat Akgün ve Ali Mahmut Abra tarafından bestelenmiş eserlerini Grup Abra'nın üç solistiyle üç sazendesi yorumluyor. Albümde Türk müziğinin ve Türk operasının solist sanatçıları Melihat Gülses, Tuncay Kurtoğlu ve Caner Akın'a piyanoda Hakan Ali Toker, çelloda Murat Süngü, bağlamada İsmail Işık eşlik ediyorlar. Albümün, aralarında Okay Temiz, Göksel Baktagir, Serkan Çağrı, bu sayımızda söyleşisini okuyabileceğiniz Murat Aydemir ve İhsan Mendeş'in de bulunduğu konuk sanatçıları da kendi sazlarının ülkemizdeki en seçkin isimleri arasında bulunuyorlar.

Eda Karaytuğ'dan ikinci solo albüm *Masum Aşk*

T.C. Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Türk Müziği Araştırma ve Uygulama Topluluğu sanatçısı Eda Karaytuğ, ikinci solo albümü *Masum Aşk* ile sevenleriyle buluşuyor. 2009 yılında yayımlanan ilk solo albümü *Gönülden* ile büyük beğeni kazanan Eda Karaytuğ, ilk albümünde olduğu gibi bu kez kanun virtüözü Göksel Baktagir ile birlikte çalıştı. Aynı zamanda albümün müzik yönetmenliğini de üstlenen Baktagir albümü şu sözlerle tanıtıyor: *"Türk müzik sanatının ince alanında, kalbi okuyuşuyla gönüllere ulaşan, kıymetli sanatkar dostum Eda Karaytuğ ile, rafine olmuş güzelliklerin peşinde, müziğin tılsımlı seslerini siz sanatseverlerle paylaşmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Ortak kültürlerin müziğiyle harmanladığımız eserler, bir gül bahçesi gibi gönüllerinizde yeşersin istedik. Her biri kendi alanında özel sanatkar dostlarımızla, büyük bir titizlikle hazırladığımız Masum Aşk'ı çok seveceğinize gönülden inanıyoruz."*

Beste Kalender
Mezzo-soprano

Bu aralar güne genellikle Leontyne Price ve Marilyn Horne'nun Metropolitan'da James Levine'le yaptıkları 1982 tarihli konser kaydıyla başlıyorum. Fakat gün içinde dinlediğim müzikler genelde çalışma amacıyla ele aldığım eserler oluyor. Bu sezon önümde üç yeni rol var: *I due Figaro*'nun (Mercadante) Kanada prömiyerinde seslendireceğim Kontes Rosina karakteri, Hélène (*La belle Hélène* - Offenbach) ve Suzuki (*Madame Butterfly* - Puccini). Bu nedenle son zamanlarda elimde notalarla, en çok Riccardo Muti'nin *I due Figaro* dünya prömiyerini yaptığı kaydı dinliyorum. İlk kez Mercadante'nin bir eserini yorumlayacağım ama eserin, özellikle de canlandıracağım karakterin müziklerinin, benim için çok özel olan *Cenerentola*'ya (Rossini) benzerliği esere hiç yabancılık çekmememi sağlıyor. Araştırdığım kadarıyla Rossini, Mercadante daha konservatuvarda öğrenciyken onu şeflik yapmaya, daha sonra da opera yazmaya teşvik etmiş. Mercadante de daha sonra olgunluk dönemi eserleriyle Verdi'ye ilham kaynağı olmuş. *La belle Hélène* için en çok Dame Felicity Lott'un kaydını beğeniyorum. Lott'un sesinde çok ince bir espri var; sahne karizması tamamıyla sesine yansıyan bir sanatçı.

Bunun dışında, çalışmalarımdan vakit buldukça daha çok 'fusion' dediğimiz, etnik ve klasik müziği birleştiren eserler dinlemeyi tercih ediyorum. Son zamanlarda favorim Osvaldo Golijov'un oda müziği ve soprano için yazılmış olan *Ayre* adlı eseri. İçinde 15. yüzyıl İspanya'sında beraber yaşayan kültürlerin; Arap, Yahudi ve İspanyol halkların ezgilerini, Akdeniz temalarını barındırıyor. Eser, Dawn Upshaw için Carnegie Hall tarafından sipariş edilmiş. Eserin değişik kayıtlarını internette bulmak mümkün ama benim favorim Banff Centre'da canlı izleme şansı yakaladığım meslektaşım Lübnan asıllı Miriam Khalil'in performansı oldu. Dinlemenizi tavsiye ederim.

Sennheiser'dan üç yeni kulaklık

72 yıllık deneyimiyle sektörün alanındaki liderlerinden Sennheiser, katıldığı IFA Tüketici Elektroniği Fuarı'nda mobil yaşamda kablosuz ve yüksek kaliteli müzik özgürlüğü vadeden CX 7.00BT, Momentum Free ve ses tutkunlarına hitap eden ve yeni bir klasik haline gelecek olan IE 80 S High-End model kulaklıkların lansmanını gerçekleştirdi. *www.sennheiser.com.tr*

Efsane yenilendi
IE 80 S

IE 80 modeline sadık kalınarak geliştirilen ve ilk kez IFA 2017'de tanıtılan model, modern ve estetik tasarımı, şeffat ve dinamik sesi, güncellenmiş akustik sürücüleriyle bir mühendislik harikası!..

Hareket özgürlüğü
Momentum Free

Momentum serisinin en yeni üyesi olan Momentum Free, hareket halindeyken müzik dinleyebilme özgürlüğünü Momentum ailesine özgü dengeli ve zengin ses kalitesi ile yaşatıyor. Boyun arkasından geçirilen kablo yapısı sayesinde her ortamda kolayca taşınabilen kulaklık, inanılmaz hafifliği ile öne çıkıyor.

Mobil yaşamın vazgeçilmezi
CX 7.00 BT

CX 7.00BT kulak içi kablosuz kulaklık, şık tasarımı ve sağlam yapısıyla fark yaratıyor. Boyun arkasından gelen bant yapısı oldukça ergonomik bir kullanım sağlarken aynı zamanda tek şarj ile 10 saate kadar kullanım sağlıyor. Mobil yaşamın zorluklarını ortadan kaldıran kulaklık, akıllı telefonlarla mükemmel bir uyum içerisinde çalışıyor ve özellikleri ile göz dolduruyor.

Yalnızca 2500 adet üretildi
Pro-Ject Artist Collaborations

Pro-Ject ile Universal Music Group işbirliği sonucu üretilen bu nefis pikaplara sahip olmak için sakın geç kalmayın. 2500 adet sınırlı sayıda üretilmiş olan cihazlar analog tutkunlarını baştan çıkaran cinsten!..

Pro-Ject'in Essential III modeli; Ortofon OM10 kartuş, hassas elmas kesimli alüminyum kasnağı, üst çentikli MDF şasesi, akrilik plakalı veya tamamen yeniden tasarlanmış bir motor kontrolüyle harika bir ses sunuyor. *www.extreme-audio.com*

Kulaklıkların yeni partneri
Sennheiser HDV 820

Sennheiser HDV 820 kulaklık amplifikatörü sunduğu eşsiz akustik mühendislik ile ses tutkunlarının sahip oldukları High-End kulaklıkları en üst seviyeye çıkarma şansı tanıyor. *www.sennheiser.com.tr*

İyi bir DAC arayanların dikkatine
MSB The Reference DAC

Extreme Audio'nun markaları arasına yeni katılan MSB'nin ilk modeli The Reference DAC, içeriğinde 4 ayrı hybrid DAC bulunduruyor. Doğrudan güç amplifikatörüne bağlanarak kaynak ve kontrol amplifikatörü olarak da kullanılabiliyor.

İzole edilmiş 4 dijital giriş, XLR analog giriş ve çıkışlar gibi genişleme seçeneklerinin yanı sıra, yekpare CNC kasaya ve geniş bir ekrana sahip olan cihazın lansmanı Nisan ayında yapılmıştı. Gürültü düzeyini düşüren yekpare alüminyum bloklu CNC kasa içerisindeki çift güç üreticisi, analog ve dijital taraf için ayrı ayrı izole edilmiş trafolarıyla mükemmele yakın sonuç veren cihaz, Extreme Audio Ataşehir Mağazası'nda dinlenebilir... *www.extreme-audio.com*

Tutkunlarına müjde
B&W 700 Serisi

Ses mühendisliğinde geldikleri son noktayı yeni 700 serisi ile taçlandıran Bowers & Wilkens, seride bulunan 4 ayrı hoparlörü geçtiğimiz günlerde dünyaya tanıttı. Dinlenilen müziği en ince detayına kadar sunan yeni seride bulunan modeller ise şöyle:

702 S2: 700 Serisi'nin amiral gemisi olan 702 S2, sağlam bir gövdede Carbon Dome ™ tweeter'lara sahip, son derece gelişmiş teknolojileri barındırıyor.

703 S2: En büyük odaları bile tam gerçekçi bir sesle doldurabilen model, aslında amiral gemisini aratmayacak cinsten bir ses sunuyor.

704 S2: Ev ortamında pek fazla göze çarpmayacak şekilde tasarlanmış ince, yüksek performanslı bir hoparlör.

705 S2: Üst düzey bir performans sergileyen 705 S2, mükemmel ses kalitesi sunuyor, stüdyo esintili teknolojiler barındırıyor.

www.triohome.com.tr

Görüntüde son teknoloji
BeoVision Eclipse

BeoVision Eclipse, hem görüntü hem de sunduğu ses kalitesiyle yüksek puanlar topluyor. Minimal tasarımı, görüntüdeki mutlak siyahları ve neredeyse sınırsız kontrast seviyeleriyle dikkat çeken Eclipse, 55 ve 65 inç ebatlarıyla Eylül ayında dünya piyasasına tanıtıldı.

450 Watt gücündeki dahili üç kanallı hoparlör sistemi, piyasadaki rakiplerinden çok daha iyi performans sergiliyor.

Motorlu bir zemin standında sahip olan Eclipse, BeoRemote One cihazından kontrol edilebiliyor. İzlenilen yerden neredeyse 90 derecelik bir açı ayarlaması yapılabilen cihaz için tek karar vermek geriye kalıyor: Duvara mı monte edilsin yoksa motorlu zemin standı üzerinde mi kalsın?

www.triohome.com.tr

Subwoofer'da üstün kalite
Magico S-Sub

2 adet 30 cm ebadında bas sürücüsü, 90dB hassasiyeti, 15Hz-150Hz arası frekans yanıtı, dahili dijital kontrollü aktif crossover'ı ve 2000Watt amplifikatörü ile Magico S serisinin muhteşem subwoofer'ı Lotus Concept'te meraklılarını bekliyor.

Magico DSP programıyla, USB kablo ile veya network üzerinden bağlanarak crossover ayarlarının en ince detaya kadar ayarlanabilen cihaz, 80 adet ayarı ayrı ayrı hafızaya kaydederek gerektiğinde geri çağırabiliyor. Tek kelime ile muhteşem bir subwoofer!.. *www.lotusconcept.com*

Güç amplifikatörü mü dediniz?
QUAD Artera Stereo

Yeni Quad Artera serisi ile Hi-Fi elektroniklerinde adeta yeni bir standart yaratıyor.

Quad Artera serisindeki bu yepyeni stereo amplifikatör DSD özellikleriyle donatılmış, bünyesinde bulunan Artera Play sayesinde CD çalabilen cihaz, ayrıca bünyesinde analog bir pre-amplikatör de barındırıyor.

Transformatöründen giriş terminallerine kadar özenle dizayn edilip üretilen Artera Stereo, müzikalite ve sağlamlığı bir arada sunuyor. 8 Ohm'da kanal başı 140 Watt (RMS) gücü ve patentli Current Dumping teknolojisiyle birinci sınıf hoparlörleri en zor pasajlarda bile sağlam ve kararlı bir şekilde sürüyor.

Yeni geliştirilmiş balans (XLR) girişleri ile benzersiz bir sinyal gürültü oranına sahip!.. *www.dukkanhifi.com*

Bir hoparlörün çok ötesinde
Sonus faber Amati Tradition

Sonus faber'in genlerinde yer alan üstün işçilik geleneği ve mükemmel ses performansı Amati Tradition ile baştan yazılıyor!..

İtalyan keman yapım ustalığına bir övgü olarak tasarlanan yeni model, Sonus faber kataloğundaki referans hoparlörler arasında yer alıyor.

Zarif ve zamansız bir tasarıma sahip olan 3.5 yollu hoparlör, tam para-aperiodik havalandırma kutulu "Stealth Ultraflex" ve "Sıfır Titreşim İletim" teknolojisi sayesinde titreşim iletimini zeminden ayırabiliyor.

Sonus faber Amati Tradition; 28 mm'lik H28 XTR-04 Sonus faber ipek kubbeli tweeter'lara, 150 mm'lik M15 XTR-04 Sonus faber neodymium mıknatıs sistemli ultra dinamik orta seviyeye ve 220 mm'lik iki adet W22XTR-08 sandviç koni yapılı woofer'lara sahip...

90 dB'lik hassasiyete sahip olan Amati Tradition, 28 Hz-35.000 Hz bant aralığında mükemmel bir ses sunuyor. 100 Watt – 500 Watt aralığında amplifikatörlerle sorunsuz çalışan bu yeni efsanevi model Sonus faber tutkunlarını çılgına çevirecek cinsten...

Sonus faber Amati Tradition bir ömür boyu size eşlik edecek harika bir dost!.. *www.hifisistemler.com*

Analog dünyanın kahramanı
Denon DP 300F

Denon DP 300F ile analog dünyanın kapısından içeri girmek şimdi çok kolay!..

Tasarlanan ağır taban yapısıyla harika bir performans sunan model, fiyat/performans olarak değerlendirildiğinde rakiplerinden açık ara öne çıkıyor.

Oldukça kolay değiştirilen kartuşu, standart montaj başlıkları, istediğiniz parçaya iğne yerleştirme özelliği sağlayan manuel kol kaldırma düzeneği, otomatik başlatma özelliği ve kullanım kolaylığıyla dikkat çeken Denon DP 300F, uzun yıllar plaklarınızı dinlerken size eşlik etmek için tasarlanmış...

Bünyesindeki fono girişi sayesinde, kendi fono katına sahip olmayan bir entegre amplifikatöre veya alıcıya da bağlanabilen MM kartuşlu model, DC servo motor ve belt drive çalışıyor.

33 ya da 45 devir dönüş hızına sahip Denon DP 300F ile plak koleksiyonunuzun tadını çıkarmaya hazırlanın!.. *www.hifisistemler.com*

Kuzeyin saygıdeğer üreticisinden
Dali EPICON 8

Eğer bir odyofil iseniz, Danimarka denildiğinde aklınıza gelen ilk üç şeyden biri mutlaka DALI olacaktır!..

EPICON serisinin mutlak zirvesi olan EPICON 8, zihninizi zorlayacak ve duyularınızı büyüleyecek derecede zengin ve ayrıntılı bir ses sunuyor. DALI'nin mükemmeliğe ulaşmak için tutkulu ve durmak bilmeyen çalışmalarının bir sonucu olan model, EISA Ödülleri'nde de "Yılın En İyi Ürünü" ödülünü alarak kendini ispatlamış, ünü Hi-Fi ve High-End dergilerinden de çok sayıda yıldızlar alarak DALI'nin haklı gururu olmuştu...

35 Hz-30.000 Hz bant aralığında, 89 dB hassasiyete sahip olan model, dört ayrı renk alternatifine sahip...

Hayatta bazı müzikal deneyimler vardır ki, asla bitmemesi dilenir. O deneyimi hatırlamak bile kalpleri titretir, zihinler ise deneyimi tekrar yaşayabilmek için o ana geri dönmek ister... İşte DALI EPICON 8 müzik tutkunları bu anları tekrar tekrar yaşayabilsin diye üretilmiş, nadide bir hoparlör...

Bu satırları okuduktan sonra, kendinizi daha önce hiç tecrübe etmediğiniz bir müzikal deneyime hazırlayın!.. *www.hifisistemler.com*

Kelimelerin kifayetsiz kaldığı amplifikatör
McIntosh MC452

2016 Sound Image Ödülleri'nin birincisi, McIntosh'un kanal başına 450 Watt güç üreten en güçlü stereo amplifikatörü için ne söylenebilir ki?

Devre ve kozmetik tasarımlarında en son teknolojiyi kullanan modelde, en yeni devre bileşenleri ve kusursuz ses performansı için gürültüyü ortadan kaldıran klasik McIntosh Dörtlü Denge dizaynı kullanılmış.

Hoparlörlerin empedansından bağımsız olarak tam 450 Watt sunmayı garanti eden dünyaca ünlü McIntosh Autoformer'ına sahip olan bu muhteşem amplifikatör, hoparlörlere zarar verebilecek kırpmayı önleyen Power Guard® teknolojisiyle dikkat çekiyor.

Altın kaplamalı, patentli Solid Cinch ™ hoparlör bağlama direkleri sayesinde hoparlör kablolarındaki korozyonu önleyerek güvenli ve kolay bir bağlantı sunan model, müziğin doğasını koruyarak hizmet vermesi üzere tasarlanmış.

Dinamik ifadelerde güzel ve doğru tonaliteyi sunan, ayrıntı hissiyatını tamamen tatmin eden, cömert ve kusursuz bir amplifikatör!.. *www.hifisistemler.com*

Piyano Kliniği
Buğra Gültek
bugra.gultek@andante.com.tr

KONSERVATUVARIN DOĞUŞU - 1

Günümüz profesyonel müzik eğitim kurumlarının bel kemiği, şüphesiz ki, konservatuvarlardır. Sayısız başarılı müzisyenin on yıllardır yetiştiği bu güzide kurumlar, Avrupa'da ilk kez nasıl kuruldular, hangi aşamalardan geçerek günümüze geldiler? Bu konuya atacağımız kısa bir bakış, günümüz eğitim anlayışlarına da ışık tutarken, aynı zamanda ileriye yönelik olarak yapılacak projeksiyonlara da yardımcı olacaktır.

19. Yüzyıl, tamamen profesyonel müzisyenlerin yetişmesine adanmış konservatuvar eğitimi fikrinin yeşerdiği dönemdir. Bu tarz okullar, ilk olarak, opera sanatçıları yetiştirmek için 16. yüzyılda İtalya'da görülmüşlerdi. Ancak, bugün anladığımız anlamda konservatuvar sisteminin kuruluşu, 19. yüzyılda gerçekleşmiştir. Bu gelişme, halkın piyanoya ve piyano virtüozlerine gösterdiği, belki de saplantı denilebilecek ilgiye paralel bir yön izlemişti.

Paris'te 1795'te kurulan *Conservatoire National de Musique,* modern konservatuvarların ilkiydi. *Ecole Royale de Chant* ve *Institut de Musique* okullarının birleşmesiyle oluşmuştu. Okul, Fransız devrimi ardından gelen karışık dönemi atlattıktan sonra, kendisini tamamen müzik eğitimine vermiş, tüm Fransa'da standart hale gelecek kitaplar ve eğitim yöntemlerinin yerleşmesinde önemli rol oynamıştı. Devlet tarafından finanse edilen okul, çok seçici davranmış ve bu sayede, Fransa'nın önde gelen eğitimcilerini ve en yetenekli öğrencilerini bünyesinde toplayabilmişti.

Yüzyılın hemen başında, Avrupa'nın diğer bölgelerinde de konservatuvarlar kurulmaya başlamıştı: Würzburg (1804), Prag (1811), Graz (1815), Viyana (1817) ve Innsbruck (1818)'u, diğer pek çok kent izlemişti. Bu tarz okulların Almanca konuşulan ülkelerde yoğun olarak kurulmasında katalizör görevini ise, 1843'te açılan Leipzig Konservatuvarı gerçekleştirmişti. Felix Mendelssohn, ilk konservatuvar müdürüydü ve Alman okullarında standart hale gelecek üç yıllık bir öğretim programı hazırlamıştı. Program, teori ve pratik arasında bir denge kurmayı amaçlamıştı. Tüm öğrenciler, iyi klavye ve şan becerisinin yanında, müzik tarihi ve teorisini de öğrenmek zorundaydılar.

Mendelssohn'un yarattığı sisteme göre, düzeyleri birbirine yakın olan öğrenciler, çalgı derslerine üç ile altı kişilik gruplar halinde girmekteydiler. Bu sistemin avantajları çift taraflıydı: Öğrenciler, sınıf arkadaşlarının çaldıklarından da bir şeyler öğrenebiliyorlardı ve öğrenci harçları sabit tutulmasına karşın öğretmenler, ders başına daha yüksek ücretler alabiliyorlardı. Yüzyılın sonuna kadar bu sistem, genel bir konservatuvar normunu oluşturdu; yeni yüzyılda ise, özellikle Amerikan okullarında, derslere bire bir gidilmeye başlandı.

Leipzig Konservatuvarı'nın sunduğu model çok başarılı olmuş, bu da, Almanya'da birçok önemli okulun kurulmasına yol açmıştı: Stern Konservatuvarı (1850), Neue Akademie der Tonkunst Berlin (1855), Dresden Konservatuvarı (1856), Stuttgart Konservatuvarı (1857), Königliche Musikschule Münih (1867) gibi.

Leipzig Konservatuvarı'nın başarısı, Almanya'da Neue Akademie der Tonkunst Berlin ya da Dresden Konservatuvarı gibi önemli okulların açılmasına öncülük ederken, aynı zamanda yabancı öğrenciler için de bir çekim merkezi olmasını sağlamıştı. 1890 yılında, yabancı öğrencilerin ki bunların çoğunluğu İngilizce konuşulan ülkelerdendi, toplam öğrencilere oranı yüzde elli beşe ulaşmıştı. 1843 ile 1918 yılları arasında, sadece Kanada ve Amerika Birleşik Devletleri'nden gelen öğrencilerin sayısı 1644 idi. Amerika'daki müzik yaşantısı, anlayışları, çalınan repertuar, Alman okullarında atılan temellere göre şekillenecekti.

Amerika Birleşik Devletleri'ne dönen bu mezunlardan bazıları, orada, kendi okullarını açtılar. Bunlara bir örnek, 1867'de kurulan Oberlin Konservatuvarı'dır. Bu okulun ilk kurucuları, Leipzig mezunlarıydı ve okullarında Alman modelini örnek aldıklarını gururla duyurmuşlardı. Okulun eğitim programlarının Leipzig kökenli olmasının yanı sıra, kullanılan piyano ve müzik teorisi kitapları da, Alman orijinallerinin çevirileriydi.

Mendelssohn'un amacı, tüm öğrenciler için, dengeli bir müzik eğitimi sunabilmekti. Ancak, bu amaç, ölümünden hemen sonra, kısa sürede önemini yitirdi ve daha tutucu bir sisteme yönelindi. Gerçekte, belli bir konuda pratik kazandırmak, genel olarak, tüm konulara hâkim müzisyenler yetiştirmekten çok daha kolaydı. Performansa odaklanmak, sınıflarda verilen derslere daha az katılmak ve yıl sonunda, halka açık yapılan "sınavlara", yani yılsonu konserlerine daha fazla odaklanmak anlamına geliyordu. Öğrencilerin, müzik teorisi gibi, daha akademik konuların gösterildiği sınıflara az ilgi göstermeleri ve kendilerini sadece performansa yönlendirmeleri kimseyi rahatsız etmiyordu. 19. yüzyılın ikinci yarısından sonra, Leipzig Konservatuvarı ve bunu model alan okullar, virtüoz fabrikaları olarak adlandırıldılar. Hugo Reimann'ın sözcükleriyle: *"Düz parmaklı ve iyi kulaklı bir köylü çocuğunu alıp, bir yıl sonra hazır bir besteci ya da virtüoz olarak çıkartıyorlardı".* Konservatuvar sisteminin doğuşu ve geçirdiği evrimi incelemeye, önümüzdeki sayılarımızda devam edeceğiz.

www.gultekpiyanostudyosu.com

Kaynaklar

1- GÜLTEK B.,(2007) Piyano: Bir Çalgının Biyografisi, Epilog Yayınları, Ankara

2- GÜLTEK B.,(2017) Piyano Nasıl Öğretilir? Epilog Yayınları, Ankara

3- PARAKILAS B., (2001) Piano Roles. Yale University Press, New Haven

Müzisyenlere egzersiz metodu önerileri - 2 YOGA

Yoga, geçmişi Hint felsefesine dayanan beden ve ruh üzerine etkili bir egzersiz sistemidir. Çeşitli stilleri olan yoga; fiziksel duruş, nefes teknikleri, meditasyon ve gevşemeden oluşan bir bütündür.

Kişiler, beklentileri ve fitness düzeyleri doğrultusunda yoganın kendilerine uygun bir stiline başlayabilirler. Belli başlı türler; asthanga yoga, bikram yoga, hatha yoga, iyengar yoga, jivamukti yoga, kripalu yoga, kundalini yoga, power yoga, sivananda, viniyoga, yin yoga, prenatal yoga, restoratif yoga şeklindedir. Batı dünyasında en çok tercih edilen Hatha yogadır. Prenatal yoga, hamilelik döneminde yapılan yogadır. Yoganın sağlığa pek çok faydası vardır; örneğin bel ağrılarının giderilmesi, denge ve esnekli artışı, stres kontrolü gibi. Yapılan çalışmalarda anksiyete, depresyon, artrit, astım, bipolar bozukluklar, boyun ağrıları, hipertansiyon, reflü, menopoz semptomları, metabolik sendrom, migren, posttravmatik stres bozukluğu, uyku bozuklukları, huzursuz bacak sendromu, idrar kaçırma üzerine olumlu etkileri saptanmıştır.

Profesyonel müzisyenler, yüksek düzeyde strese maruz kalırlar ve buna bağlı olarak, performans anksiyetesi ve performansa dayalı kas iskelet sistemi sorunları yaşayabilirler. Çoğunun 12 yaş öncesi müzik eğitimine başladığı göz önüne alındığında bu sorunlardan korunmak için erken yaşta önlemler alınması önemlidir. Bu kişilerle yapılan bir çalışmada yoganın performans anksiyetesini azalttığı gösterilmiştir.[1]

New York'lu çok yetenekli keman virtüözü Yehudi Menuhin 22 Nisan 1916'da doğdu ve müzik kariyeri 7 yaşında verdiği ilk halk konseriyle başladı.

Menuhin, kariyeri boyunca pek çok kas iskelet sistemi kaynaklı ağrı çekti. 1951'de yoga ile tanıştı ve yoganın temel prensiplerinden gevşeme ve meditasyon ilgisini çekti. 1 yıl sonra 2 aylık bir Hindistan turunda Başbakan Nehru ile tanıştı. İkisinin yogaya olan ortak ilgisi o dönemde medyanın dikkatini çekti ve Menuhin'in gurular ve yoga hocaları ile çalıştığı bilgisi yayıldı.

Menuhin, ona gerçek meditasyonu ve gevşeme tekniklerini öğreten Iyengar isimli guru ile çalışmaya başladı. Bu çalışmalar uykusuzluk sorununu tam olarak geçirmiş ve Iyengar 15 yıl boyunca Menuhin'in kişisel yoga hocası olmuştu.

Menuhin her gün 20 dakika başının üzerinde durma hareketini içerecek şekilde yoga çalışıyor, her performasından önce mutlaka yoga yapıyordu. Bu çalışmaların bir müzisyen olarak yeteneklerini geliştirdiğine inanıyor ve tüm yaşamı boyunca yogaya devam edeceğini söylüyordü.

Yoga, tüm telli müzik aleti çalanlar için inanılmaz yararlı bir egzersiz sistemidir. Tüm etüdler, genel teknik çalışmalar arasında unutulan önemli bir konu, doğru nefes almaktır. Telli enstrüman çalanlar nefesi fazla düşünmezler, onlar için kendiliğinden olan bir eylemdir ama zor bir pasaj çalarken ne kadar sık nefeslerini tuttuklarını bilseniz şaşarsınız. Nefes almayı ve gevşemeyi (gevşemek, düzgün ve odaklanmış nefes almanın direkt sonucudur) kombine eden yoga, tüm müzisyenler için teknik zorlukları aşmak ve aynı zamanda performanslarının müzikalitesini arttırmak için mükemmel bir yoldur. Herkese sağlıklı günler dilerim.

www.erinckaracehennem.com

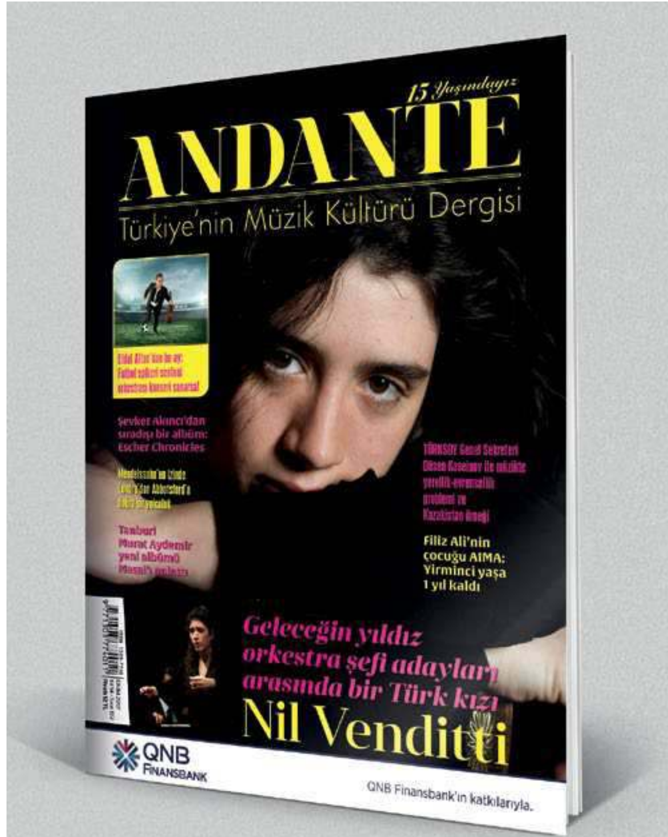
Dipnot

1- *Yoga reduces performance anxiety in adolescent musicians, Khalsa SB, et al.,* Altern Ther Health Med, April 2013

ANDANTE
Türkiye'nin Müzik Kültürü Dergisi

ANDANTE ABONE FORMU

ABONELİK BİLGİLERİ

Türkiye'nin Klasik Müzik Dergisi Andante'ye .... sayıdan itibaren .... yıllık abone olmak istiyorum.

Adı Soyadı: ....

Kurum Adı: ....

Adresi: (Lütfen 09:00 - 18:00 saatleri arasında bulunduğunuz adresinizi belirtiniz.)

....

....

Vergi Dairesi, Vergi No, T.C. Kimlik No:

.... / .... / ....

Fatura Adresi:

....

....

Şehir: .... **Posta Kodu:** ....

Ülke: .... **Telefon:** ....

İş Telefonu: .... **Faks:** ....

Cep Telefonu: .... **E-Posta:** ....

Doğum Tarihi: ..../ ..../ .... **Öğrenim Durumu:** ....

Meslek: ....

1 Yıllık (12 Sayı) Abonelik Bedeli: 132 TL
Yurtiçi Kurum: 288 TL - Avrupa: 120 Euro - Amerika: 160 Dolar

Talep ettiğiniz eski sayıları lütfen yazınız:
1 - 31. sayılar: 5 TL, 32 - 61. sayılar: 6 TL, 62 - 95. sayılar: 7 TL,
96 - 107. sayılar: 8 TL, 108 - 116. sayılar: 10 TL, 132. Güncel sayı: 12 TL

ÖDEME ŞEKLİ

Kredi Kartı

Sipariş bedeli olarak ....TL'nin aşşağıda belirttiğim kredi kartı hesabımdan çekilmesini istiyorum.

Mastercard ☐ **Visa** ☐

Kart Sahibinin Adı Soyadı: ....

Kart No: ....

Son Kullanma Tarihi: .... / .... **Güvenlik Kodu (CCV):** ....

Lütfen kartınızın arka yüzünde yer alan üç haneli güvenlik kodunu yazınız.

İmza: .... **Tarih:** .... / .... / ....

Banka Havalesi

Abonelik bedelini Bali Müşavirlik Tic. Ltd. Şti.'nin aşağıdaki banka hesaplarından birine yatırınız.

İş Bankası, Acıbadem Şubesi, Hesap No: 335945
Şube Kodu: 1085, IBAN No: TR870006400000110850335945
Garanti Bankası, Kadıköy Şubesi, Hesap No: 6299299
Şube kodu: 88, IBAN No: TR090006200008800006299299
Yapı Kredi, Yeldeğirmeni Şubesi, Hesap No: 66232187
Şube Kodu: 465, IBAN No: TR860006701000000066232187

Ödemenizi yaptıktan sonra bilgilerinizi içeren bu formu banka dekontu ile birlikte **0216 326 39 20** no'lu faksa, **abone@andante.com.tr** ya da **Bali Müşavirlik Tic. Ltd. Şti. Akçaağaç Sokak Görhan Apt. No: 1/1 Acıbadem - 34660 Üsküdar / İstanbul** adresine gönderiniz.
Telefon: 0216 325 27 13 E-posta: abone@andante.com.tr